

A RIMASZOMBATI
EGYESÜLT PROTESTÁNS GIMNÁZIUM
(VII–VIII. OSZTÁLY REÁLGIMNÁZIUM)

ÉVKÖNYVE
AZ 1940–41. TANÉVRŐL.

FENNÁLLÁSÁNAK 88 ÉVE.

KOZZÉTESZI:
vitéz FÁBIÁN VILMOS
T. U. FŐTANÁCSOS, IGAZGATÓ.

I.

Évmegnyitó beszéd.

1940. szeptember 8-án elmondotta: *vitéz Fábán Vilmos igazgató.*

Mélyen tisztelt vendégeink! Kedves tanuló ifjuság!

Elmult egy hűvös, őszi hangulatú nyár, mely már augusztus közepén szeptember végét jutatta eszünkbe s amely a vakációi örömekre éhes tanítványainknak vajmi kevés kedvtelést jutatott. Pedig olyan sokat remélve, olyan sokat várva szédelt el június végén iskolánk ifjusága. A búcsúzás pillanatában biztosra vette, hogy jó meleg nyarat, kedélyes fürdözést, kirándulásokat, egyszóval a szórakozás sok minden nemét meg fogja kapni a nyári vakációtól, S ma, mikor az új iskolai év küszöbén áll, csalódással kell megállapítania, hogy a sok reményből olyan kevés vált valóra. Ilyen az idő és a valóság, az élet!

A csalódás dacára egyet talán mégis megadott nektek a vakáció: a pihenést, sokszor talán unalmassá is vált a semmitévés, mely a test és lélek erőit felfokozza, türelmetlen munkavágyat olt belénk s nagyobb feladatok elvégzésére képesít. Két hónapi gondtalan vakáció után most elérkezett a fegyelmezett iskolai munka ideje. A játékteret fel kell cserélnetek a tanteremmel s a bohó gyermek gondtalanságát a tanuló felelősségével. Én remélem, hogy ti testben-lélekben kikapihelve új, komoly munkára felkészülve jöttetek vissza az Alma Mater falai közé azzal a szent, erős elhatározással, hogy komoly magyar ifjakhoz méltóan vállaltok és végezték el ezt a munkát, amelyet legelső sorban saját jól felfogott érdeketek, aztán szüleitek és egyházatok, magyar hazátok tőletek megkövetelnek.

Egyet szeretnék mindjárt a kezdet kezdetén szívetekre kötni. Akár az iskola padjain ültök, komoly munka közben, akár kinn vagytok a játszótéren, vídám pajtások társaságában, soha meg ne feledkezzetek szüleitekről, akiknek ti vagytok minden reménysége s akik minden jót és szépet várnak tőletek. Ne legyetek sohasem hálátlanok azokkal szemben, akik mindent készek értetek áldozni, csak hogy a ti haladáistokat, boldogulástokat láthassák. Mert szájalomra méltó az a szülő, akinek áldozatait a gyermek rossz bizonyítvánnyal, elégtelennel hálálja meg, és csapni való az olyan gyermek, aki hálátlan szüleiével, jöltevéivel szemben.

Hogyan lesz képes az ilyen gyermek arra, hogy lerója azt a sokkal nagyobb és szentebb kötelességet, mellyel tartozik mindnyájunk közös édes anyjának: hazájának és nemzetének!

Ne feledjétek egy pillanatra sem, hogy ti egy olyan nemzet fiai vagytok, amelynek multja küzdelmes, jelene nehéz s jövője még sok harcot ígér. Magyar-nak lenni ma annyit jelent, mint húnekn lenni és dolgozni, harcolni mind halálig. Ti vagytok a magyar jövő s lehet-e ez a jövő sikerrel kecsegtető, tekinthetünk-e mi idősebbek nyugodtan ebbe a jövőbe, ha azt látjuk, hogy a mi fiaink és leányaink még azt sem tudják, hogy mivel tartoznak önmaguknak és szüleiknek.

A megnagyobbodott, de még mindig csonka Magyarország jövő boldogulása függ attól, hogy a ma ifjusága mennyire van tudatában feladatának s milyen komolyan s lelkiismeretesen tudja elvégezni munkáját. Tizenkét millió magyar sorsa függ attól, hogy ti és a többi iskolák tanuló ifjusága hogyan dolgoztok s hogy léha felületességhez, vagy alapos, komoly munkához szoktok-e hozzá az iskola padjain, a tanuló évek alatt. Ha tehát felülne olykor-olykor Laci a hátatokra — amit azt mondani szokták, — vagy ha a napsugaras őszi, ill. tavaszi idő csábítása nehezzé tenné számotokra a tanulást, a könyv mellett ülést, gondolatok azokra a magyar fiúkra és lányokra, akik még mindig idegen uralom alatt és ezerszerte nehezebb viszonyok között készülnek a fiateknél sokkal küzdelmesebb életre, s akiknek jövője, jó vagy rossz sorsa, nem kis mértékben függ attól, hogy ti mennyire vagytok tudatában kötelességeiteknek és hivatástoknak.

Látjátok, mikor júniusban elbocsátottunk beneteket, mi felnőttek szintén tele voltunk reménnyel és várakozással a közeljövőt illetőleg. Mi is vártunk és reméltünk napsütéses, kalászt érlelő, meleg nyarat, tele magtárat, pincéket, csürröket, vártunk csendesebb napokat, békét és vártuk szivszakadva Erdélyt, az egészet! Azt az Erdélyt, amelyet 22 évvel ezelőtt a gaz Trianon lelkiismeretlenül odadobott áldozatul egy alacsony kultúrájú, balkáni népnek, az oláhnak. Ez a nép ostoba nemzeti sovinizmusában elvakultan öslakónak képzelte magát s 22 éven keresztül rendszeresen dúlta, visszafejlesztette, legprimitivebb emberi jogaitól megfosztotta, az ott lakó magyar és székely testvéreinket. Elfelejtette a történelmi igazságot, azt hogy az oláh nép még csak a jövő méhében szunnyadt valahol a Balkán vad hegyei között akkor, amikor nemzetünk a Kárpátok-övezte medencében már régen állandó hazát alapított, kardjával történelmet csinált s később mint megingathataflan bástya védte az európai kereszténységet és civilizációt. Látjátok, a mostoha nyár megtépázta kissé a mi reményeinket is, magtáraink félig sem teltek meg s a biztos béke hajnala sem dereng még, Erdély is csak részben jött vissza.

De azért még se panaszkodjunk, hogy vágyainknak csak részben való teljesülését hozta meg a nyár, hanem elégedjünk meg egyelőre azzal, amit kaptunk, hiszen egy kis országgal vetekedő terület, kb. 45.000 négyzetkilométer és egy milliónál több magyar térhetett vissza édes anyja kebelére. Panasz helyett gon-

doljunk inkább arra, hogy mekkora utat tett meg a magyar igazság 1938. november óta, mikor először pattantak szét a trianoni bilincsek. Hol van ma Cseh-szlovákia, a trianoni magyarság egyik börtönőre, melynek népeket boldogító demokráciája alatt nyögtünk 20 esztendőn keresztül! S hol van az a Nagy-Románia, mely nem is olyan régen, a megboldogult népszövetség virágkorában, vezető szerepet játszott Délkelet-Európában és a Balkánon! Ugyancsak összezsugorodott s a nagyromán államokat alaposan megtépázta az idő! És mindezt nem a fegyver, hanem az igazság ereje tevő, mely hegyeket mozdított ki helyükből s melynek szavára államok semmisülnek meg, vagy zsugorodnak össze.

Némuljon el tehát ajkunkon a panasz ezekben az órákban, mikor magyar honvédeink Kolozsvár felé menetelnek s Erdély magyar népe könnyes szemekkel hinti tele virággal azoknak útját, akik a szabadságot viszik a számára. Jussanak eszünkbe e pillanatban a nem egészen két év előtti események, a mi felszabadulásunk előtti hangulat, a szorongó érzés, a pattanásig feszült idegek, amelyek már alig bírták az izgalmakat. Azok az órák és percek, melyeket lélekzetvisszafojtva föltöltünk a rádió előtt, várva, lesve minden egyes szóra. Végül a döntés és annak kihirdetése, mely velőkgig megremegettette bensőnket, amikor felhangzott végre vitéz Imrédy Béla akkori miniszterelnök hangja s kiejtette Rimaszombat nevét is. Kinek jutott akkor eszébe kérdezni, hogy hát csak ennyit és nem többet?! Kinek volt ideje akkor méltatlankodni azért, hogy városunk felett egy kilométerre vonták meg a határt s ki gondolt akkor arra, hogy ez micsoda káros gazdasági következményekkel fog járni Rimaszombatra? Senki!! A boldog örömtől megrészegedve rohantunk ki az utcára, önfeledten szorítottuk meg egymás kezét s könnyes szemekkel, elcsukló hangon, énekeltük el végre 20 esztendő után a magyar imádságot: „Isten áldd meg a magyart“ Így volt ez akkor kedves magyar Testvéreim! Ez ismétlődik meg most Erdély keleti szegletében, székely föld falvaiban és városaiban, ahol megint magyar zászlót lengethet a szeptemberi szél s 22 esztendő minden szenvedését, minden kínját és gyötrelmét átél magyarok és székelyek százezrei olvadhatnak fel egy felemelő, felejthetetlen közös érzésben: a felszabadulás, a magyar hazához való visszatérés mámoros örömeiben.

Szálljunk el tehát gondolatban a Kelet felé menetelő magyar honvédekhez, szórjunk virágokat mi is honvédeink diadalutjára, öleljük keblünkre sokat szenvedett erdélyi magyar és székely véreinket, szorítsuk meg kezüket s tegyünk erős fogadást, hogy nem fogjuk azt elereszteni többé soha!

Az én lelkem is elszáll most egy pillanatra Háromszéknek egy kis falujába, leteszi két sirra a gyermeki és testvéri kegyelet virágait, megöleli az édes anyát és nővért, kik szivszakadva várják, lesik a bevonuló honvédeket s aztán visszatér megint ide, erre a földre, ezek közé a falak közé, mert hvija a kötelesség.

Egyet ne feledjünk sem most, mikor az érzelem hullámai öntik el lelkünket, sem később: azt, hogy a történelmi Nagymagyarországot, melyből 1938 novemberében felpattant a trianoni koporsófedél, nem pillanatnyi emberi szeszély terem-

tette meg, hanem Isten keze, a természet és a történelem. Amit pedig ezek alkotnak meg, az maradandó és viharálló. Pillanatokra talán feldulhatja, szétszedheti az emberi vakság, de csak pillanatokra. Lám, meddig tartott a versaillesi, trianoni gazság alkotása? Csak pillanatokig, még addig sem, mert 20 esztendő még pillanatnak is kevés a történelmi évezredek folyásában! A megalázott Németország, ma erősebb, mint valaha is volt, a szétszagotott Magyarország is gyorsan halad előre a feltámadás útján s 93.000 négyzetkilométerről 160.000-ra, lakosságának a száma 9 millióról 14 millióra emelkedett. A Kárpátok gerincén Uzsoktól, Bodzásig fog őrt állani a magyar honvéd.

De a mi munkánk ezzel még nincsen befejezve, nekünk nem szabad féluton megállanunk, hanem tovább kell mennünk addig, amíg történelmi nagy Magyarország nincs teljesen visszaállítva. Még nagy, nehéz feladatok várnak megoldásra, melyek komoly munkát, kitartást követelnek a nemzet minden tagjától, a nagytól éppúgy mint kicsinytől, az önálló embertől éppúgy, mint az iskola padjain ülő tanulóktól: csüggedetlen hitet, acélos magyar öntudatot, testvéri összefogást a köz érdekében. Mert csak így valósul meg mindnyájunk legfőbb vágya a legnagyobb magyarnak az álma: Magyarország nem volt, hanem lesz!

Befejezésül engedjék meg nekem, hogy itt a nyilvánosság előtt is köszöntsem iskolánk új tanárait, akik a most megnyíló tanév kezdetével állottak az Egyesült Protestáns Gimnázium szolgálatába. Iskolánk felekezeti jellegének visszaállítása következtében u. i. a magyar állam által kinevezett tanárok, számszerint 11, a mult iskolai év végével kiváltak iskolánk kötelékéből. Ezek helyébe vállasztotta meg, ill. kinevezésre ajánlotta iskolánk igazgatótanácsa a VKM.-nek azokat a kartársakat, akik 2 kivételével már itt ülnek közöttünk, hogy megkezdjék a munkát s iskolánkat előbbre vigyék a fejlődés útján.

Magyar föld szülötte mindenik, magyar föld ihlette lelküket, magyar egyetemen szereztek okleveleiket. Hadd áradjon szét ezekből a fiatal lelkekből tanítványaink lelkébe a magyar földnek és magyar népnek még forróbb, lángolóbb szeretete, a magyar mult lelkesítő hagyományainak megbecsülése, a magyar jövőbe vetett rendíthetetlen bizalom és minden jónak, szépnek, nemesnek igaz szeretete! Ószinte, meleg kartársi érzéssel köszöntöm mindeniket, külön-külön és együttesen, mint a szép, de fővises tanári hivatás szakavatott munkásait: Egészséget, soha nem lankadó munkakedvet, sok sikert kívánok számukra Istentől.

Ti pedig kedves tanítványaim, igyekezzetek físzességes, komoly viselkedéssel, lelkiismeretes szorgalmas munkával új tanáraitok rokonszenvét, jóakarátát kiérdemelni és biztosítani magatok számára az első pillanattól kezdve. Viselkedjétek úgy és dolgozzatok olyan lelkiismeretesen, hogy élvezet legyen számukra a veletek való foglalkozás és hogy soha se kelljen megbánniuk, hogy a mi iskolánkat választották működési helyül.

Ezzel a figyelmeztetéssel és kívánsággal az 1940-41-es iskolai esztendőt megnyitottam jelentem ki.

II.

Iskolánk multja.

A rimaszombati egyesült protestáns gimnázium két különálló régi tanintézetnek: a rimaszombati ref. és az osgyáni ág. h. ev. gimnáziumoknak egyesüléséből alakult meg 1853-ban. Mindkettőt a protestáns hitbuzgóság és áldozatkészség hozta létre a reformáció elterjedésének századában s tartotta fenn több mint két századon keresztül egészen az egyesülésig. 1853-tól mint egyesült protestáns hatosztályú gimnázium folytatta működését. A két iskola története az egyesülés előtt röviden a következő.

1. Rimaszombatban a város és a református egyház régi jegyzőkönyveinek tanúsága szerint már 1545-ben a Kálvin tanait valló lelkész működött, 1560 körül pedig már készen van a helvét hitvallású egyházközség. Ennek gondozása alatt a rimaszombati iskola virágzó tanintézetté fejlődött, melyben nemcsak az akkori középiskolai tantárgyakat, hanem a filozófiát és teológiát is tanították. Mivel Felső-Magyarországon — Sárospatakot kivéve — nem volt más tanintézet, ahol a kálvinisták ezeket a tantárgyakat is hallgathatták volna, azért az iskolát messze földről felkeresték tanulnivaló ifjak. A magyar nyelvükre és kálvinista hitükre egyaránt féltékeny rimaszombatiak türelmetlensége következtében Luther hívei elvonultak a felső Rima völgyébe, ahol aztán lassanként elszlávosodtak s csak magyar hangzású nevüket tartották meg.

A Wesselényi-féle összeesküvés elfojtása után úgy a városra, mint iskolájára nehéz idők következtek, melyek a békés munkát ugyancsak megzavarták, a fejlődést megakasztották, de teljesen meg nem szüntethették.

Mária Terézia alatt a felekezeti türelmetlenség tragikus következményeket vont maga után. 1771-ben Rimaszombatot megfosztották vallásának szabad gyakorlásától, elvették templomát és iskoláját, az egyház és iskola vagyonát elkobozták, a lelkészt, professzorokat és togátus diákokat a városból kitiltották. Ebben a sivatár helyzetben javulást csak II. József trónralépése hozott, aki ismételt kérvényezések után 1783 augusztus 10-én kiadott rendeletében megengedte Rimaszombatnak a szabad vallás gyakorlását és azt, hogy templomot, iskolát építhessen, lelkészeket, tanítókat alkalmazhasson.

Ezután már nyugodtabb idők következnek Magyarországon a protestáns egyházakra és iskolákra s a rimaszombati iskola körül még csak egyszer lobban fel

a felekezeti türelmetlenség. Török József róm. kat. plébános látván az új életre kelt kálvinista iskola rohamos benépcsalását, (1786-ban már 328 növendéke volt az iskolának) illetékes helyen lépéseket tett abban az irányban, hogy a kálvinista iskola a katolikusokéval egyesíttessék. Azonban Rimaszombat kálvinista lelkésze, Szentkirályi Szeőke Ferenc és a rimaszombati ref. egyház előjárósága felterjesztéseikben minden kétséget kizáróan bebizonyították, hogy a törvény alapján állottak mindig s csak a törvényben és királyi rendeletekben biztosított szerzett jogukat gyakorolták. Ezzel a kálvinista iskola ellen intézett utolsó támadással, illetőleg annak kivédésével megszűnt Rimaszombatban a felekezeti torzalkodás. Az alkotmányos és szabadelvű irányzat felülkerekedése II. József halála után az eddigiekhez hasonló törekvéseknek nem kedvezett s így az iskola szegénységgel küzdve ugyan de haladhatott a megkezdett úton egészen az egyesülésig.

2. A reformáció elterjedése idején Füleken is keletkezett egy iskola, de ez már az ág. h. ev. nemesek áldozatkészségéből. Azonban I. Rákóczi György felkelése idején, 1645-ben a királypártiak elfoglalták és felégették Fülek városát. Ekkor Bakoss Gábor, Osgyán földesura a kishonti ág. h. ev. egyházmegye felügyelője, aki Rákóczinak is buzgó híve és egyik hadvezére volt, a füleki iskolát Osgyánba helyezte át és kastélya tövében saját költségén emelt számára épületet. Hogy ebben a Rimaszombattól alig 13 km-re fekvő kis községben, melynek az 1890-es években is csak 1470 főnyi lakosa volt, az áthelyezett gimnázium 200 éven keresztül képes volt magát fenntartani, annak a magyarázata egyfelől az, hogy pártfogóiban mindig élt az áldozatkészség és szívós ragaszkodás az iskolához, másfelől pedig az, hogy a felvidék ágostai hitvallású nagyobb gimnáziumai: Selmec, Beszterce, Késmárk, Rozsnyó mind meglehetősen távolságban voltak Rimaszombattól s így az itteni iskola elég nagy vidék lakosságának gyermekeit fogadhatta magába. Ezt az iskolát sujtották csapások s a vallási türelmetlenség ezt is szeretne volna megsemmisíteni. 1742-ben leégett az iskola épülete, de Bakoss Gábor leányági örökösei (fiú utóda ugyanis nem volt) újból felépítették, bővítették. 1756-ban a kir. helytartótanács a Károly-féle resolutio értelmében elrendelte, hogy a magasabb osztályokat szüntessék meg s az iskola csak a grammatika tanítására szorítkozzék mégpedig egy tanárral. Az így ledegradált iskola csak II. Lipót alatt 1790-ben nyerte vissza régi színvonalát, amikor újból megkezdheték a bölcsészet tanítását.

Ettől kezdve egészen az abszolutizmus koráig nem fenyegette komoly veszedelem az iskolát. Ekkor azonban az 1851-iki Entwurf nyilvános főgimnáziumokban 12, algimnáziumokban pedig 6 rendes tanár alkalmazását írta elő, mely követelményeiknek az iskola nem tudott megfelelni. Így a nyilvánossági jog elvesztése fenyegetett. Hasonló nehézségekkel küzdött a rimaszombati ref. gimnázium is. A közös szükség közelebb hozta a két intézményt. Így született meg az eszme, hogy egyesíteni kell a két iskolát, hogy egy életképes intézet legyen belőlük. Már az 1850—51-iki tanév folyamán megindulnak a tárgyalások ebben az irányban s 1853-ban testet ölt az eszme, megszületik a rimaszombati hatosztályú, Egyesült Protestáns Gimnázium, az egyetlen a maga nemében egész Magyarországon,

Az egyesülés után az új gimnázium 3 rendes és 3 segédtanárral kezdte meg működését. Első igazgatója Terray Károly volt. Az abszolutizmus alatt főleg feltehetőleg kivette részét a nemzeti munkából s a hazafias szellem ápolásával és terjesztésével az iskola nem kis érdemeket szerzett itt a magyar nyelvterület szélén. Azonban a rendelkezésére álló szerény anyagi eszközök hivatása teljesítésében és fejlődésében nagyon hátráltatták. Ekkor jött segítségére az intézetnek a magyar állam. Az 1888 XXX. tc. ugyanis kimondja, hogy amely középiskolát a fenntartó testületek „saját erejükből a törvényes kellékeknek megfelelően fenntartani nem bírnak, a vallás-és közoktatásügyi miniszter segíyezheti.”

A protestánsok először gyanakodva fogadták a magyar államnak ezt a segély felajánlását, de a bizalmatlanság nemsokára eloszlott. A fenntartóknak is be kellett látniuk, hogy a segély elutasítása az egyesült prot. gimnázium létét veszélyeztetné. Ez a belátás siettetette a már megindult tárgyalásokat s 1884 május 10-én aláíratott az állammal kötött szerződés, mely 1884 szeptember első napjával életbe is lépett. Az államsegély lehetővé tette 1884—85 tanévben a VII-ik, 1885—86-ban pedig a VIII-ik osztály megnyitását. Az első érettségi vizsgát 1886 május-június havában tették az iskolában. Érettségizett 22 tanuló. 1898 júliusában a fenntartók és az állam között új szerződés kötött, melynek értelmében a magyar állam 16.000 forint évi maximális segélyt biztosít az iskolának, hogy az a kor és a törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelhessen.

Az „államilag segíezett egyesült protestáns főgimnázium“ a Jánosi-utca 22. szám alatti kétemeletes, úgynevezett régi gimnáziumban volt elhelyezve, amely sem egészségügyi, sem tanulmányi tekintetben nem felelt meg feladatának. A magyar kultuszkermány által a fenntartóknak rendelkezésre bocsátott építési államsegély lehetővé tette a mai modern egészséges, tágas épület emelését, amelybe az iskola 1903-ban költözött át.

Az impérium átvétele után a csehek az államsegély folyósítását azonnal megszüntették s így belekényszerítették a fenntartókat az iskola államosításába, ami 1923 októberében következett be. Ettől kezdve „csehszlovák állami reálgimnázium szlovák párhuzamos osztályokkal“ néven csehszlovák igazgató vezetése alatt működött az iskola 1938. november 3-ig. A Felvidék visszacsatolása után magyar királyi állami gimnáziummá lett. 1940 január 1-től a magy. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter hozzájárulásával ismét visszanyerte felekezeti jellegét, tehát azóta egyesült protestáns gimnázium néven működik.

III.

Átvételi jegyzőkönyv.

Iskolánk felekezeti jellegének visszaállításával kapcsolatosan az 1940. évi január hó 22—27. napjain történt átadás ill. átvétel alkalmával felvett jegyzőkönyv szövege a következő:

M. kir. állami Gimnázium, Rimaszombat.

I. sz.: 273-1940.

Jegyzőkönyv.

Készült Rimaszombatban az 1939. évi december hó 28-án kelt 51.947/1939. V. I. sz. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet alapján a rimaszombati m. kir. állami gimnázium pénz- és egyéb vagyonkezelésének hivatalos átvétele és átadása alkalmából.

A hivatalos átvétel-átadás az 1940. évi január hó 22-től január hó 27-ig terjedő időben fogatosított.

A hivatalos átvétel-átadás azért vált szükségessé, mert a nm, m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr a Felvidék egy részének örvendetes visszacsatolásával az anyaországhoz állami gimnáziumként visszatért rimaszombati gimnázium egyesült protestáns jellegét az 51.947/1939. V. 1. sz. rendeletével az 1940. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal visszaállította.

A hivatalos átvétel-átadás fogatosítására a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úr Hofbauer Géza min. számvevőségi főtanácsost küldötte ki.

A rimaszombati egyesült prot. gimnázium fenntartó testülete pedig dr. Zehery István ig. tanácsi elnök, Varga Imre ref. lelkész, Baráth Károly ág. hitv. evang. lelkész, dr. Eszenyi Gyula ref. főgondnok, dr. Kovács László ny. polgármester, Fényes Sándor ny. bankigazgató, Mitske Gusztáv ny. erdőfelügyelő és Fábián Vilmos gimn. igazgató, egyesült prot. gimnáziumi igazgató tanácsi tagokat küldötte ki.

Mielőtt a pénz- és vagyonkezelésnek a hivatalos átvétele-átadása megkezdődött volna, Varga Imre ref. lelkész, ig. tanácsi tag, előadja, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a volt rimaszombati egyesült prot. gimnáziumot fenntartó testülete ig. tanácsához a gimnázium átvétele ügyében 51.947/1939. V. 1. sz. alatt leiratott intézett. A leiratnak 4-ik pontja szerint Miniszter Úr öccellentíája hajlandó a gimnáziumban jelenleg működő óraadó helyettes tanárokat az államsegélyben részesülő tanári kar 16 főnyi létszáma keretében 1940. évi június hó végéig az itteni beosztásukban meghagyni. Tekintettel arra a körülményre, hogy az állami óraadó helyettes tanárok többségét, valamint a volt cseh-szlovák állam alkalmazásában állott tanárok nagyrésztét Miniszter Úr öccellentíája időközben helyettes, illetve rendes magyar állami tanárokká kinevezte s így ma a tanári testületben csak 2 óraadó helyettes tanár van s hogy a kinevezett tanárok közül főbben a VIII-ik osztályban tanítanak, a tanulókat az érettségi vizsgálatra készítik elő, továbbá arra, hogy a tanév első felén már túl vagyunk, végül pedig még arra is, hogy a kinevezett tanárok többsége nő, családos és ezért azoknak más állomáshelyre való átköltöztetése télviz idején sok nehézségekbe is ütközik, kéri a Miniszter Úr öccellentíáját, járuljon hozzá ahhoz, hogy nemcsak az óraadó helyettes, hanem a helyettes és rendes tanárok is 1940-ik évi június hó végéig az itteni beosztásukban megmaradjanak.

Kiküldött ismerteti a kérés teljesítésének nehézségeit. Hosszabb vita után a bizottság abban állapodott meg, amennyiben Miniszter Úr öccellentíája a fenti kérést teljesíti, úgy annak ellenében a rimaszombati egyesült prot. gimnázium fenntartó testülete vállalja az állami tanárok áthelyezése alkalmával a részükre járó törvényes átköltözködési illetmények fizetését. Azok a tanárok, akiknek az átköltözködési illetmény fizetését a fenntartó testület magára vállalja, névszerint a következők: Frenyó Lajos, Thirring Gyula, Kozlay Kálmán, Breznay László, Molnár József, dr. Vincze Jenőné Florián Magda rendes tanárok és dr. Sárkány Oszkár, Surányi Júlia helyettes tanárok.

Ezek után a kiküldött az átvétel-átadás fogatosítását megkezdette, melynek eredményéről az alábbiakban számol be.

I.

Pénztárvizsgálat.

A pénztárban találtatott:

a) készpénzben	...	...	...	...	...	— 24 P.
b) takarékbetétben	...	...	...	...	...	— „

1. darab a m. kir. postatakarékpénztár által 55. sz. alatt kiállított „Intézeti ellátmány“ c. betétkönyve, utolsó bejegyzés 1940. január hó 15-én ... .. 90— „ értéken.

10. Szenes Adolf „Számítan és Algebra“ vezérkönyvért	5'66 P.
11. Cserkészszövetségnek tagsági díjban	20'— „
12. Nyitray J. kereskedőnek szeneskannák, lapátok, előkéért	26'06 „
13. Rábely Károly könyvkötőnek munkáért	10'— „
14. Hampel J. könyvkötőnek munkáért	2'80 „
15. Dubovszky és Járosi bádigosoknak javításokért	91'25 „
összesen:	573'83 P.

azaz ötszázhetvenhárom pengő 83 fillér. Követelések nincsenek.

V.

Díjvédelem és fenntartási járulékok.

Díjkezelő: Frenyó Lajos rendes tanár. A tan- és fenntartási díj számadás mellékletét képező díjnaplót a díjkezelő tanár az átvétel-átadás alkalmával bemutatta és igazolta, hogy a díjak fizetésében 1939. december hó 31-iki hatállyal hátralék nincsen.

VI.

Intézeti körök és ifjusági egyesületek.

Az intézetben működő ifjusági körök pénz- és vagyonkezelését a kiküldött megvizsgálta. A pénztári könyveket lezárta.

Sportkör.

Vezető: Mándy Antal testnevelési tanár. Pénztárkönyv zárlati eredménye, mint maradvány: 6'49 fillér, mely összeget a vezető tanár készpénzben bemutatta.

„Liszt Ferenc zenei önképzőkör.“

Vezető: Lackner László zenetanár. A pénztárkönyv zárlati eredménye: Bevétel: 130 pengő 42 fillér, Kiadás: 59 pengő 76 fillér, Maradvány: 70 P. 66 f. A maradvány fedezésére a vezető tanár felmutatott egy darab Nemzeti Hitelintézet r. t. rimaszombati fiók által I. törzskönyv 45. lapszám alatt kiállított betétkönyvet 70 pengő betéti állománnyal és 66 fillér készpénzt.

Tompa Mihály irodalmi önképzőkör.

Vezető: dr. Sárkány Oszkár h. tanár. A pénztárkönyv zárlati eredménye: 29 P 80 fillér bevétel, 6 pengő kiadás, 23 P 80 fillér maradvány, mely összeget vezető tanár készpénzben bemutatta.

A szülői értekezlet.

Pénzkészletét kezeli: Breznay László tanár. A pénztári könyv zárlati eredménye: Bevétel 546 P 56 fillér, kiadás 80 P 16 fillér, maradvány 466 P 40 fillér, melynek fedezetére a pénzkezelő tanár felmutatott egy darab Tátra Bank rimaszombati fiókja által XXX. főkönyv 20 lap 9169 könyvszám alatt kiállított betétkönyvet 1939. december hó 5-iki utolsó bejegyzéssel: 441 P 70 fillér értékben. Egy darab Tátra Bank rimaszombati fiókja által XXIX. főkönyv 242. lap 9011. könyvszám alatt kiállított betétkönyvet 1939. július 1-iki bejegyzéssel: 24 P. 96 f. értékben. A betétkönyveken kívül a pénzkezelő tanár felmutatott 2 darab 4 és 1/2% kamatozású csehszlovák államvédelmi kölcsönkötvényt 285 P. 71 fillér értékben. A kötvények száma: 00.2374 sorozat 4081 szám, 00.2374 sorozat 4082 szám.

VII.

Ingó vagyon.

a) Intézeti vagyon.

Az 1923. évi október hó 4-én a volt egy. prof. gimnáziumot a volt cseh-szlovák állam állami kezelésbe vette. Ezen időponttól eszközölt összes beszerzéseket a bécsi döntés előtti hetekben a volt csehszlovák állami gimnázium igazgatója, Faluba János, elszállította. Ugyancsak elszállította az összes hivatalos iratokat, könyveket és leltári nyilvántartásokat. Rendelkezésére áll a gimnáziumnak az 1923. évi október hó 4-én a volt csehszlovák állam kezelésébe történt átvétele alkalmával a leltári készletállományról felvett nyilvántartás. Ezek a leltári nyilvántartások az egyes tárgyakat érték nélkül, csak darab szerint tüntetik fel.

A készletállomány a nyilvántartások szerint a következő:

1. Butorok	...	...	...	...	1108 darab
2. Tanári könyvtár	...	...	...	...	4707 „
3. Történelem-földrajzi szertár	...	...	...	...	193 „
4. Kémia- és természettudományi szertár	...	...	...	...	5754 „
5. Fizikai szertár	...	...	...	...	293 „
6. Rajzszeretár	...	...	...	...	170 „
7. Tornaszertár	...	...	...	...	219 „
8. Ének- és zeneműszeretár	...	...	...	...	881 „
9. Ifjusági könyvtár	...	...	...	...	589 „
összesen:					13911 „

Az 1938. évi november hó 2-ika utáni időponttól történt beszerzésekről és ajándékozásokról szakleltárak állanak rendelkezésre, amelyek az alábbi zárlati eredményeket tüntetik fel:

	Vétel.	Ajándék.	Érték.
I. Házi- és irodai felszerelések	91 drb.	9 drb.	871·30 P.
II. Történelem- földrajzi szertár	16 „	5 „	464·— „
III. Természetrizsi szertár	52 „	62 „	283·84 „
IV. Rajzszertár	19 „	41 „	224·— „
V. Tanári könyvtár	58 „	394 „	1384·11 „
VI. Játék- tornaszertár	43 „	5 „	1532·62 „
	összesen : 279 drb.	516 drb.	4759·87 P.

I. Bútorok, II. Házi- és irodai felszerelési tárgyak. Vagyonkezelő: az intézeti megbízott ig. A bútorok leltári és szakleltári számozással ellátva nincsenek.
 III. Történelem- földrajzi szertár. Szertárőr: Varga Judit óraadó h. tanár.
 IV. Természetrizsi- és kémiai szertár. Szertárőr: Thirring Gyula rendes tanár.

V. Rajzszertár. Szertárőr: Holéczy Miklós rendes tanár.

VI. Tanári könyvtár. Szertárőr: Sipos István átmeneti létszámban levő ideiglenes tanár.

VII. Fizikai szertár. Szertárőr: Frenyó Lajos rendes tanár.

VIII. Torna (játék) szertár. Szertárőr: Mándy Antal ideiglenes tanár.

IX. Ének- és zeneműszertár. Szertárőr: Lackner László óraadó tanár.

b) Ifjúsági vagyon.

Ifjúsági könyvtár, őre: Breznay László rendes tanár. A szabályszerűen lezárt ifjúsági könyvtári leltári napló zárlati eredménye 10 drb. vétel, 576 drb. ajándéktárgy, 1011 pengő 40 fillér értékben.

Úgy az intézeti, mint az ifjúsági leltári vagyon átvétele-átadása kémpróbák nélkül, szertáranként történt. Kiküldött kérdésére a szertárőrök egyenként kijelentették, hogy a gondozásukra bízott szertárak leltári tárgyai mind megvannak. Egyes szertárak leltári tárgyai selejtezésre szorulnak.

VIII.

Ingatlan vagyon.

Az ingatlan a rajta levő építményekkel együtt a rimaszombati egyesült prof. gimnázium fenntartó testületének tulajdona. Ingatlan főzskönyv nincsen. Építkezési tervrajzok szintén nincsenek.

Az ingatlan, az építmények és az összes helyiségek, az altsztek természetbeni lakása, pince, padlás, udvar, előkert stb. megtekintettek.

Az ingatlan, a rajtalevő építmények a megfelelő kulcsokkal átvétettek és átadattak.

Az intézet pinchehelyiségeiben van elhelyezve az alumneum konyhája és étkezdéje.

Az intézet épülete kifogástalan állapotban van. A padláson tűzveszélyes anyag nincsen.

Kiküldött megállapította, hogy az intézet helyiségei, tantermei, szertárai, folyosói és mellék helyiségei tiszták.

IX.

Ügyvitel — ügykezelés.

Betekintés történt az igazgatói irodával kapcsolatos ügykezelésbe és egyúttal átvétettek és átadattak az iktató, az elnöki iktató, az irattár, a hivatalos közlönyök, a szabályrendeletek, az intézeti pecsétnyomó, ill. bélyegzők, az 1919/20. tanévtől az 1938/39. tanév végéig szóló időről a főnévkönyvek, az 1919. évtől az 1939. év végéig az érettségi vizsgálati főzskönyvek, a tanárok és az altszft szolgálati és minősítési táblázatai.

Az átvéző bizottság nevében a megbízott intézeti igazgató kijelenti, hogy az intézet ingatlan vagyonát és felszerelését, valamint az összes ingóvagyon-álladékot felelősséggel folytatólagos őrzés- és kezelésre átveszi, illetőleg az egyes szertárőr-tanárok folytatólagos őrzésében és kezelésében hasonlóképpen felelősséggel meghagyja.

A könyvtár- és szertárőr-tanárok a reájuk bízott felszereléseket további őrzés és kezelésre átveszik.

Kiküldött felhívja az egyes szertárőr-tanárokat, hogy a gondozásukra bízott folytatólagos őrzésben és kezelésben felelősséggel meghagyott ingóságokat, valamint az ezután vétel- vagy ajándék útján szertárak gyarapodására hozzájuk juttatott ingóságokat, a leltári utasítás határozmányainak szigorú betartásával kezeljék és a megbízott igazgatónak a leltári vagyon helyes és szakszerű kezelésére és elszámolására irányuló főrekvésében mindenkor készséggel segédkezzenek.

Kiküldött az intézet kebelében működő ifjúsági körök vezető tanárainak figyelmét szintén felhívja, hogy a körükbe tartozó pénz- és vagyon kezelésénél mindenkor az előirt szabályokhoz tartásuk magukat.

Kiküldött felhívja az intézet igazgatóját, hogy a jelen hivatalos átvétel-átadás megtörténtét a tanévvégi értesítőben tegye közzé.

A fenti átvétel-átadás a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr öexcellenciájának utólagos jóváhagyásától feltételezetten történt.

Ezzel az eljárás véget ért.

A jegyzőkönyv 6 példányban kiállított és felolvasás után aláíratott.

A jegyzőkönyv első példányát a nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz való felterjesztésre a kiküldött magával viszi, a második példányt az

intézet irattárában való elhelyezésre Fábián Vilmos megbízott igazgatónak, a harmadik hatodik példányokat pedig a rimaszombati egyesült protestáns gimnázium fenntartó testülete igazgató tanácsa elnökének: dr. Zehery Istvánnak adja át.

K. m. f. (P. H.)

<i>dr. Zehery István s. k.</i> igazgató tanács elnöke átvevő	<i>Fábián Vilmos s. k.</i> megbízott igazgató átadó-átvevő	<i>Hofbauer Géza s. k.</i> min. számv. főtanácsos min. kiküldött
<i>Varga Imre s. k.</i> ref. lelkész	<i>Baráth Károly s. k.</i> ág. hitv. ev. lelkész.	<i>dr. Eszenyi Gyula s. k.</i> ref. főgondnok.
<i>dr. Kovács László s. k.</i> ny. polgármester	<i>Fényes Sándor s. k.</i> ny. bankigazgató.	<i>Mitske Gusztáv s. k.</i> ny. erdőfelügyelő.

Igazgató tanács tagok.

<i>Thirring Gyula s. k.</i> természettan-vegytani szertár őre.	<i>Holéczy Miklós s. k.</i> rajzszertár őre.	<i>Frenyó Lajos s. k.</i> természettani szertár őre és díjjövedelem kezelő.
<i>Breznay László s. k.</i> ifjúsági könyvtár őre a szülői értekezlet pénzkézeliője.	<i>Sipos István s. k.</i> tanári könyvtár őre.	<i>Varga Judit s. k.</i> történelem-földrajzi szertár őre.
<i>Mándy Antal s. k.</i> tornaszertár őre és sportkör vezetője.	<i>Lackner László s. k.</i> zeneszertár őre és zenei önképzőkör vezetője.	<i>dr. Sárkány Oszkár s. k.</i> önképzőkör vezetője.

IV.

Felügyelő-, fenntartó- és kormányzótestület.

- A) A Magyarországi Református Egyház Egyetemes Konventje.
- B) A Magyarországi Evangélikus Keresztény Egyházegyetem.
- C) A Tiszáninneni Ref. Egyházkerület.
- D) A Tiszai Ev. Egyházkerület.

Az egyházi főhatósági jogot Farkas István, a Tiszáninneni Ref. Egyházkerület püspöke gyakorolta.

E) Fenntartók: A Rimaszombati Ref. Egyház és a kishonti ev. egyház-megye.

F) Kormányzótestület: A Gimnázium Igazgatótanácsa. — Elnökei: dr. Zehery István egészségügyi főtanácsos, Baráth Károly ev. lelkész. Ügyvezető elnök: Varga Imre ref. lelkész.

Tagjai: dr. Csontos József ügyész, dr. Eszenyi Gyula vm. fizsi főorvos, Fényes Sándor ny. bankigazgató, Gyulai István kereskedő, dr. Kovács László ny. polgármester, Mitske Gusztáv ny. erdőfelügyelő, Percz Samu ny. városi tanácsos, Palkovics Pál ev. lelkész, ifj. Szabó Elemér földbirtokos, Szent-Iványi József e. m. felügyelő, Szücs István ref. hitoktató, pénztáros, vitéz Fábián Vilmos gimn. igazgató, Holéczy Miklós, K. Nagy István és Sándor Jenő gimn. tanárok.

G) Tanári kar:

a) Nyugalmozott tanárok:

1. Báthory Andor latin-magyar szakos. Nyugalomba vonult 1935. júl. 1.
2. Bayer Artur latin-német szakos. Nyugalomba vonult 1935. június 1-én.
3. Horváth Albert latin-magyar szakos. Nyugalomba vonult 1934. júl. 1.
4. Kerekes Dezső matematika-fizika szakos. Nyugalomba vonult 1926. augusztus 31-én.
5. Komáromy Géza latin-magyar szakos. Nyugalomba vonult 1936. jún. 30.
6. Loysch Odön történelem-földrajz szakos. Nyugalomba vonult 1929. június 30-án.

b) Tanári testület.

Sorszám	A tanár neve	Minősége	Képzettsége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat tanította	Heti óraszám	Jegyzet
				összesen	ennél az intézményben			
1	vitéz Fábrián Vilmos	igazgató	okl. Tö. L.	32	29	Tö. VIII. 3.	3	Az intézet igazgatója
2	Dr. Bányai József	áll. rend. tanár	r. k. hittan	15	11	Róm. kat. hittan I – VIII.	16	
3	Dr. Bolla József	helyettes tanár	okl. M. L.	2	1	M. I. 5. VII. 3, L. I. 5 V. 4, Gy. IV. 2, O. I. 1.	20	Az I. o. főnöke. A Bibliotheca pauperum öre. A tanári kar jegyzője.
4	Dobos József	segélydíjas próbaszolg. tanár	okl. M. Fr.	1	1	M. III. 4. V. 3, Fr. VI. 4. VII. 4. VIII. 4.	19	Internátusi felügyelő.
5	Holéczy Miklós	rendes tanár	okl. R. G.	32	29	R. I. 2. II. 2. III. 2. IV. 2. Szl. V. 4. VII. 2. R. VII. 1. VIII. 1. Szi. I. 1, Tr. I. 2	19	A rajzsztartár öre
6	Kovács József	helyettes tanár	okl. M. Fr.	1	1			1940 dec. 9-ától betegszabadságon
7	Kunos Andriás	helyettes tanár	okl. M. F.	2	1	Mt. I. 4. III. 3. IV. 3. VII. 3, F. III. 2. VII. 4.	19	A III. o. főnöke
8	Mándy Antal	szert. tanár	T.	21	21	Tn. I-II. 6. Tn. III-VIII. 12. TI 4.	22	A tornaszertár vezetője.
9	K. Nagy István	helyettes tanár	okl. N. L.	3	1	L. III. 4. VI. 4, VII. 4. VIII. 4. N. VII. 2.	18	A VII. o. főnöke. A tanári könyvtár öre.
10	Papp József	rendes tanár	ref. hittan	30	19	Ref. hittan I-VIII. 10, Fr. V. 4. N. VIII. 2.	16	A Soli Deo Gloria vezetője

11	Dr. Pazonyi Béla	helyettes tanár	okl. Fö. Tr.	2	1	Fö. I. 3. III. 2, Tr. II. 2. IV. 3. V. 5. Ch. VI. 3.	18	Az V. o. főnöke. A természetrajzi és vegytani szertár öre.
12	Sándor Jenő	helyettes tanár	okl. N. M.	2	1	M. IV. 3. VIII. 3, N. III. 4. IV. 4. V. 3. VI. 3.	20	A IV. o. főnöke, Önképzőkör tanárelnöke. Csécskésparancsnok.
13	Smíd I. Lehel	helyettes tanár	ág.h.e.v. hittan	1	1	ev. vallás I-VIII 10, Fö. II. 4, Ph. VIII. 2. Szl. VIII. 2.	18	
14	Szepesy József	helyettes tanár	okl. Tö. Fö.	2	1	Tö. III. 3. V. 3. VI. 3. VII. 3. Ga. i. VI. 2. Fö. VII. 2.	19	A VI. o. főnöke. a történelmi és földrajzi szertár öre.
15	Széles Jenő	helyettes tanár	okl. M. L.	1	1	M. II. 5. VI. 3. L. II. 5. IV. 4.	17	A II. o. főnöke. Az ifjúsági könyvtár öre.
16	Vajda Szabó Pál	helyettes tanár	okl. M. F.	1	1	Mt. II. 5. V. 3. VI. 3. VIII. 3. F. 4.	18	A VIII. o. főnöke. A természet-tani szertár öre. Int. felügyelő.
17	Singer Rezső	hit. oktató	izr. hittanár	28	28	Izr. hittan I-VIII.	4	
18	Lackner László	óráadó tanár	okl. k. i. ének	6	6	Ének I. 2. II. 2. III. 1.	5	Az ifjúsági énekkar vezetője
19	Dr. Molnár Gergely	óráadó tanár	egész. ségtan	1	1	Eg. IV. 1. VII. 1.	2	Az iskola orvosi teendőivel megbízva

A rövidítések magyarázata: M. – magyar nyelv, L. – latin nyelv, Fr. – francia nyelv, N. – német nyelv, Szl. – szlovák nyelv, Tö. – történelem, Fö. – földrajz, Mt. – mennyiségtan, F. – fizika, Tr. – természetrajz, Tn. – testnevelés, Tl. – leánytestgyak., Ph. – filozófia, Ch. – vegytan, Ga. i. – gazdasági ismeretek, R. – rajz, G. – geometriai rajz, Gy. – gyorsírás, Sz. i. – szépirás, O. – osztályfőnöki o., É. – ének, Eg. – egészségtan.

A leánytanulók felügyelője: özv. Komáromy Gézáni, 1940 szeptember 1. óta.

Áltisztek és szolgák: 1. Csomor István próbaszolgálatos altiszt 1940 márc 1. óta.

2. Vörös Ferenc " " 1941 április 1. óta.

c) Változások a tanári karban.

A tanári kar összetételében az előző tanévhez képest gyökeres változások történtek. Ugyanis az iskola felekezeti jellegének visszaállítása következtében 1940. júliusában 11 állami tanár vált ki az intézet kötelékéből és így a régi tanári testületből mindössze 5 maradt vissza az egy. prot. gimnáziumnál és pedig: 1. vitéz Fábrián Vilmos igazgató, 2. Holéczy Miklós, 3. Mándy Antal, 4. Papp József, 5. dr. Bányai József r. kat. vallástanár, akit a VKM. 1940. évi július hó 27-én 49.414/V. 1. sz. alatt kelt rendeletével intézetünkönél szolgálati beosztásában való meghagyása mellett gimn. rendes tanárnak nevezett ki.

Az eltávozott tanárok helyett iskolánk Igazgatótanácsa 1940 július 31-én a következő új tanárokat választotta meg: 1. dr. Bolla József magy-lat. (VKM 51.695/1940 V. I. sz.), 2. K. Nagy István lat-ném. (VKM 51.700/1940 V. I. sz.) 3. Kovács József magy-franc. (VKM 51.698/1940 V. I. sz.) 4. Kunos András mat-fiz. (VKM 51.699/1940 V. I. sz.) 5. dr. Pazonyi Béla term. r.-földr. (VKM 51.702/1940 V. I. sz.) 6. Sándor Jenő magy-ném. (VKM 51.705/1940 V. I. sz.) 7. Smid I. Lehel ev. vallástan. (VKM 51.704/1940 V. I. sz.) 8. Szepsy József tört-földr. (VKM. 51.706/1940 V. I. sz.) 9. Széles Jenő magy-lat. (VKM. 51.705/1940 V. I. sz.) 10. Vajda Szabó Pál mat-fiz. (VKM. 51.707/1940 V. I. sz.) Ezek mellé jött 11-iknek az 1940 nov. 30-án megválasztott Dobos József magyar-francia szakos tanár, akit a VKM. csak segédydíjas tanárnak ismert el.

V.

Iskolánk története az 1940/41. évben.

17 évi megszakítás után 1940 január 1-ével iskolánk ismét visszanyerte felekezeti jellegét s mint egy. prot. gimnázium kezdte meg működését 1940. szept. 1-én. Új reményekkel, 80 %-ban új, fiatal tanárokból álló tanárikarral kezdtük meg a munkát a tanév elején azzal a legfőbb óhajattal, hogy Isten segítségével lehetőleg zavartalan és eredményes legyen ez a munka, melynek legfőbb feladata az, hogy a 20 éves cseh uralom alatt fejlődésében megakasztott, anyagi, erkölcsi, szellemi és nemzeti tekintetben a lejtőre jutott iskola megint régi színvonalára emeltessék s védőbástyája legyen itt a gömöri végeken a magyar ságnak.

1. A tanítás kezdete és vége. Az 1940/41. tanévre a főbeiratásokat már 1940. június 24—25-én megtartottuk. Utólagos beírások szeptember 2—3-án voltak. A javító vizsgálatok szeptember 3-án, magán és különbözeti vizsgálatok szeptember 4-én tartottak. Mivel az újonnan megválasztott tanárok szeptember 1-ére nem érkezhettek mind be, azért a javító vizsgálatoknál kénytelenek voltunk igénybe venni Bayer Artur és Komáromy Géza ny. tanárok segítségét is. Ugyanezen okból alakuló értekezletünket is csak szeptember 6-án tarthattuk meg. Kartonai szolgálat miatt még így is hiányzott az értekezletről a testület 3 tagja: Kunos András, Mándy Antal és Sándor Jenő.

A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 8-án volt. A rendes tanítás szeptember 9-én reggel 8 órakor kezdődött s a Rendtartásban előirt szünetek, továbbá a fűtőanyaghiány, forgalmi akadályok és vonatjáratok korlátozása miatt elrendelt kényszerszünetek (november 1—2, december 15—21, január 7—12, február 2—9.) leszámításával június 22-ig tartott. A VIII. osztály évvégi összefoglalásai május 8—9—10 és 12 napjain, az I—VII. osztályok összefoglalásai pedig június 16—19 napjain voltak. Az érettségi írásbeli vizsgálatok május 19—21. a szóbeli vizsgálatok június 9—13. napjain tartottak. A magántanulók vizsgája június 4—6-án volt. A tanévet június 22-én istentisztelet és iskolai ünnepély zárta be.

2. A tanulók létszáma. A tanév elején beiratkozot 301 nyilvános és 4 magántanuló. A nyilvános tanulók közül fiú: 246, leány: 54. A beirt 4 magántanuló leány, akik püspöki engedély alapján, mint bejáró magántanulók látogatták az órákat. Tanévközben magánvizsgálatra jelentkezett 3 tanuló. Ezeknek iskolánk felettes egyházi hatósága engedélyezte a magánvizsgálatot. A tanév elején beirt nyilvános tanulók közül évközben kimaradt 6, meghalt 2 tanuló, újonnan jött 5 tanuló, tehát a tanév végén a nyilvános tanulók létszáma: 298 volt. Ezek közül fiú: 244, leány: 54. A tavalyi létszámhoz képest a csökkenés 21.

3. Tanítás. A tanítás az I—VI. osztályokban a gimnáziumi, a VII—VIII. osztályokban pedig még a reálgimnáziumi tanterv szerint és a főigazgatóság által jóváhagyott tanmenetek alapján folyt. A tanári testület úgy a tanításban, mint a nevelésben mindig az általános és részletes utasítások elveit tartotta szem előtt. Az iskolai munka azonban a tanév folyamán sohasem volt nyugodtnak és zavartalannak mondható, mert mindig merültek fel újabb és újabb nehézségek, zavaró körülmények. A már másfél év óta tartó világháború egymást kergető nagy eseményei, országok összeomlása, vagy eltűnése, természeti katasztrófák (árvizek) állandó izgalomban tartották a lelkeket s ismételten elterelték a figyelmet a rendes munkától. Ez a légkör egyáltalában nem kedvezett az elmélyedő, csendes munkának. Több tanárnak katonai szolgálatra való behívása (Kunos András, szept. 1. dec. 2-ig és április 16-tól május 20-ig. Mándy Antal szept. 1. január 11-ig. Vajda Szabó Pál okt. 13-tól 18-ig, és április 16-tól 24-ig.) továbbá a hosszú kényszerszünetek (a karácsonyi vakáció pl. 2 hét helyett 4 hétig tartott) a legkárosabban befolyásolták az iskolai munka eredményét. Kovács József tanár súlyos megbetegedése (tüdővérzés) és kórházba szállítása december 8-án szintén nagy hátrányára volt az eredményes tanításnak. Az ő órái egyrészt átmenetileg a ref. és evang. vallástanárok vállalták, akiknek óráit az I—II, III—IV. és VII—VIII. osztályok vallásóráinak összevonása által redukáltuk. Az óraösszevonásokat ezekben az osztályokban főleg az evang. tanulóknak elenyésző száma tette lehetővé. A szakszerűséget természetesen nem lehetett az egész vonalon keresztül vinni, még kevésbé lehetett a jóváhagyott tanmenetekhez alkalmazkodni. Az előbb vázolt tények egyúttal új tantárgyfelosztás készítését és az órarendnek ismételt változtatását tették szükségessé. Így a tanév legnagyobb részében csak ideiglenes órarenddel dolgoztunk.

4. Tananyag elvégzése. Kunos András tanárnak katonai szolgálat miatt több hónapra terjedő távolléte egyes osztályokban lehetetlenné tette az előirt tananyag minden részletre kiterjedő elvégzését. Áll ez elsősorban a mennyiségtanra a II—V. osztályokban és a természettanra a III. osztályban. Ezek az osztályok a megelőző tanév elején is csak október közepén kezdhették meg a mennyiségtan szakszerű tanulását ugyancsak a mennyiségtan természettan tanárának

(Pásztory Gyula) katonai szolgálatra való behívása következtében. Így ezekben az osztályokban az előirt tananyagot csak bizonyos összevonásokkal és a kevésbé lényeges részek kihagyásával lehetett nagy nehezen elvégezni.

5. Vallásos nevelés. Iskolánkban teljes az összhang a vallástanárok és szaktanárok között s mindnyájan együtt munkálkodnak a vallásos hit megalapozásán, erősítésén és megszilárdításán. A vallásos kedély fejlesztését, általában a vallásos nevelést szolgálták a vallásórákon kívül a tanítás előtti és utáni imák és a magyar „Hiszekegy“ elmondása, vasárnapokon és ünnepeken a gyülekezeti istentiszteleteken tanári felügyelet mellett való részvétel, az ifjúság vallásos egyesületei, melyek a tanulók vallásévközi öntevékenységének színhelyei, továbbá február 1. óta a protestáns tanulóknak minden hétfőn reggel a rajzteremben tartani szokott közös áhitata, mely bibliolvasásból, magyarázatból, közös éneklésből és imádkozásból állott.

A tanári kar jó példával igyekezett az ifjúság előtt járni nemcsak a gyülekezeti istentiszteleteken való részvétellel, hanem bibliaköri összejöveteleivel is, melyeket minden hónap első keddjén lelkészi vezetés mellett szokott tartani.

Csendes napokat április 4—5-én tartottunk. Az első napon a vallástanárok emlékeztek meg a tragikus hirtelenséggel elhunyt gróf Teleki Pál miniszterelnökről, utána előadásokat tartottak a ref. vallású tanulóknak: Papp József vallástanár, Varga Imre ref. lelkész, dr. Révész Menyhért vm. fiziológus orvos, az evang. vallású tanulóknak Smid I. Lehel vallástanár, Járossy Mihály és Zólyomi Pál ny. ev. lelkészek és Baráth Károly ev. lelkész. Az ev. leányok részére Gyürky Anna belmissiói vezető és Varga Etelka polg. isk. tanárnő tartottak előadásokat.

A vallásévközi nevelés szolgálatában állottak még a S.D.G. és az Evang. ifj. Gyámintézet, melyeknek működéséről az Ifj. egyesületek c. rovatában számolunk be.

6. Hazafias nevelés. A nemzeti szellemtől áthatott hazafias nevelésre mind a tanítási anyag kiszemelésénél, mind az ismeretek közlésénél és a tanítás formájánál a legnagyobb gondot fordította a testület minden egyes tagja. Különösen a nemzeti tárgyak tanításánál megtett mindent, hogy a nemzeti érzést, a magyar hazához s nemzethez való ragaszkodást erősítse, megszilárdítsa a tanítványok lelkében. A tanítás folyamán kínálkozó alkalmak felhasználásán kívül elsősorban iskolai ünnepélyeinket állítottuk a hazafias nevelés szolgálatába. Vitéz Fábrián Vilmos igazgatónak az évnyitó ünnepély alkalmat szolgáltató arra, hogy Észak-Erdély visszatérésével kapcsolatosan rámutasson Erdély jelentőségére és a múltban vállalt szerepére. Az aradi vértanúk emlékünnepe, a finn testvérekre, a limanovai huszárok dicsőséges fegyvertényeire való emlékezés (dec. 11), a március 15-iki hazafias ünnepély és különösen a hősök emlékünnepe május 25-én, amikor iskolánk volt diákjai által a világháborúban hősi halált halt tanítványok emlékének megörökítésére adományozott márványemlékművet lepleztük le, — mind azt a legfőbb célt szolgálták, hogy tanítványaink lelkét meghihesse a nagy

elődökre való emlékezés s azoknak méltó utódai, a magyar hazának öntudatos, minden áldozatra kész fiai legyenek.

Az erdélyi menekültek és árvizkárosultak javára rendezett gyűjtés, bár tanulóink túlnyomó részének szegénysége és a 80%-ban pályája kezdetén álló tanári kar kis jövedelme miatt csak szerény összeget 44'23 P-t eredményezett, mégis a fajszeretet és szociális érzés ápolására volt jótékony hatással.

A nevelő munka eredményesebbé tétele érdekében igyekeztünk keresni és megtalálni a szorosabb kapcsolatot a szülői ház és iskola között. Az érintkezés e két tényező között elég élénk és barátságos volt. A tanév folyamán két szülői értekezletet tartottunk. Az elsőn 1940 december 1-én, igazgató megbízásából, Smid I. Lehel számolt be az egy héttel előbb megtartott ellenőrző értekezlet eredményéről és a tanulmányi-fegyelmi állapotokról. Azután vitéz Fábian Vilmos igazgató szabad előadásában ismertette a tanulók osztályozásának főbb szempontjait, majd a tanulók fogápolásának fontosságáról és a fogápolási alap létesítéséről tájékoztatta a szülőket. A második szülői értekezleten, 1941 április 27-én, Széles Jenő a második ellenőrző értekezlet megállapításai alapján tájékoztatta a szülőket a harmadik évnegyed erkölcsi és tanulmányi állapotáról, azután Smid I. Lehel olvasta fel „Nevelés a háború idején“ c. tanulmányát, majd Szepsy József a magaviseleti jegy megállapítására vonatkozó VKM. rendeletet, vitéz Fábian Vilmos igazgató pedig a KISOK-nak a tanulók nyári üdültetési akcióját ismertette. A szülői értekezletek iránt a megelőző évinél nagyobb érdeklődés nyilvánult meg.

7. A magyar írásbeli dolgozatok tételei a IV—VIII. osztályokban a következők voltak:

IV. osztály.

1. a) Toldi összetűz bátyjával.
- b) Mi ébreszti fel a vágyat Miklósban a vitézi élet után?
- c) Levél egy erdélyi diáktársamhoz.
2. a) Viadal előtt.
- b) Miért nem szeretem Györgyöt?
3. a) Egy tízpercem.
4. a) Egy estém otthon.
- b) Tegnap délután.
5. a) Petőfi Alföld-szemlélete.
6. a) Mi szeretnék lenni?
- b) Tollagi János Budapesten, 1941-ben.
- c) Husvét közeleg.
7. a) A magyar honvédek legújabb hőstette.
- b) Intőosztás előtt.
- c) Megnéztem Az új földesúr c. filmet.

8. a) Ballag már a vén diák.
- b) Északi rokonaink.

V. osztály.

1. a) A középkori kolostorok világa.
- b) Boldog Margit jellemzése.
- c) Jancsi fráter Isten igájában.
- d) Két rab egy úton. (Házi)
2. a) A végbeli vitézek élete. (Iskolai)
3. a) Diákélet régen és most. (Iskolai)
4. a) A biológia alapelvei és az életformák.
- b) A vér és vérkeringés szerepe és jelentősége. (Iskolai)
5. a) Az „Uj földesúr“ hősei.
- b) A tiszai árviz leírása. (Jókai nyomán)
- c) Hogyan lett Elizból Erzsike?
- d) Milyen körülmények tették Ankerschmidtet magyarrá. (Házi)

VI. osztály.

1. a) Vörösmarty emberábrázolása és korfestése a „Két szomszédvár“ alapján.
- b) Vörösmarty nőalakjai.
- c) Vörösmarty nyelvészet.
- d) Nyelvében él a nemzet. (Házi)
2. a) Antigone vagy az isteni és emberi főrvény.
- b) Az Antigone személyeinek jellemzése.
- c) A görög tragédia.
- d) Akié a föld, azé az ország. (Iskolai)
3. a) Petőfi egyénisége saját költészetében.
- b) Az élmény szerepe Petőfinél.
- c) Protestáns öntudat.
- d) Milyen szerintem a jó tanár. (Házi)
4. a) Petőfi-költemény elemzése.
- b) Coriolanus tragikuma.
- c) Az ősi vasfegyverektől a rozsdamentes és tégelyacélig. (Iskolai)
5. a) Aranyballada elemzése.
- b) Bűn és bűnhődés Arany balladáiban.
- c) A családi élet rajza a „Buda halála“-ban. (Házi)
6. a) Legemlékezetesebb regényhősöm.
- b) Legkedvesebb Jókai-regényhősöm.
- c) Jókai emberábrázolása.
- d) Melyik Jókai-regényhős szeretnék lenni. (Házi)

VII. osztály.

1. a) Erdély jelentősége a magyarság szellemi életében. (Házi)
- b) Miért kell tanulmányozni régi irodalmunkat.
- c) Beszámoló nyári olvasmányaimról.
- d) Milyen kérdések foglalkoztatnak leginkább.
2. a) A nemzeti és vitézi eszme Balassa költészetében. (Házi)
- b) Balassa vallásossága.
- c) Az új ember Balassa költészetében.
- d) Az udvari szerelem Balassa lírájában.
- e) A kor arca „Balassa Menyhárt árulatlása” alapján.
3. a) Ne bántsod a magyart! (Iskolai)
- b) Miért harcolt Zrínyi.
- c) Zrínyi és a nemzeti eszme.
4. a) Néplélek a kuruc-költészetben. (Házi)
- b) Vallásos és hazafias eszme a kuruc-költészetben.
- c) A barokk izlésirány Zrínyi és Gyöngyösi műveiben.
5. a) A XIX. század irányító eszméi és azok történelemformáló hatása. (Házi)
- b) A légkör meghódítása.
6. a) Csokonai melyik ódája tetszett és miért? (Házi)
- b) Komikus vonások Csokonai Dorottyájában.
- c) Rokokó vonások Csokonai költészetében.
- d) Lilla dalok — Himfy dalok.
7. a) A nyelvújítás célja és eredményei. (Iskolai)
- b) Hazafias eszme Berzsenyi és Kölcsey lírájában.
- c) Hogyan jut el Bánk bán a királyné-gyilkosságig.

VIII. osztály.

1. a) Az év kezdetén a VIII. osztályban. (Házi)
- b) Korviszonyok hatása Vörösmarty költészetére.
- c) Kultúrjelenségek a XIX. sz. elején.
2. a) Br. Eötvös József szociális eszméi A falu jegyzőjében.
- b) Az Abafi főhőse.
- c) Szilveszter a XX. század gyermeke.
- d) Szilveszter és én.
3. a) Jókai alakteremtő képzelete. (Házi)
- b) A történeti regény fejlődése Jósikától Keményig.
- c) Pesszimizmus és optimizmus Az ember tragédiájában.
4. a) Tompa és az abszolutizmus. (Iskolai)
- b) Zrínyi nemzeti politikája.
- c) Röntgen sugarak.

5. a) A magyar Ady.; (Házi)
- b) A dekadens Ady.
- c) Mire tanít minket a legnagyobb magyar.
- d) A fény természete.

8. **Egészségi állapot.** A tanári kar tagjainak egészségi állapota — egynek kivételével — az iskolai év folyamán kifogástalan volt s betegség miatt hosszabb ideig senki sem mulasztott. Az egy kivétel Kovács József, akinek a szervezete nem sokáig bírta a kötelező és azonkívül önként is vállalt nehéz munkát. Dec. 8-án súlyos tüdővérzéssel kórházba kellett szállítani. Jelenleg szanatóriumi kezelés alatt áll, állapota javulóban van s ez reményt nyújt arra, hogy a jövő tanévben megint visszatérhet iskolánkhoz, hogy folytassa a szép sikerrel megkezdett munkát.

A tanuló ifjúság egészségi állapota általában kielégítő volt, csak az első félév vége felé fellépett influenza járvány okozott gyakoribb mulasztásokat és hátráltatta egy időre az iskola munkáját. Súlyosabb megbetegedések a következők voltak: I. osztályban Komáromy Zoltán (paratífusz), Korányi Zoltán (izületi gyulladás), Szabó Béla (tüdőgyulladás), Valló Tivadar (idegkimerültség), Friedmann Ferenc és Igaz Pál (szövődményes influenza).

A II. osztályban: Schreiber Imre (tüdőgyulladás, Balázs András (reuma).

A III. osztályban: Makovits Mária (vakbélgyulladás), Mosánszky Lóthár és Zalaváry Gyula (mellhártyagyulladás), Varga György (tüdőcsúcshurut).

A IV. osztályban: Kosiner Lilla (vakbélgyulladás), Szakal Zoltán (kanyaró).

Az V. osztályban: Kovács Márta (hörkhurut), Zula János (mellhártyagyulladás).

A VI. osztályban: Hlozek János (vérmérgezés), Ivanics András (mandulagyulladás).

A VII. osztályban: Blechner Erzsébet (mandulagyulladás), Gabonás Tibor (szövődm. influenza), Rigó László és Zalaváry Zoltán (influenza), Sexty Zoltán (középfülgyulladás).

A VIII. osztályban: Mojzes Károly (skarlatin), Pollák István (mellhártyagyulladás), Végh Sarolta (vérszegénység.)

A kegyetlen halál is megkivánta ebben a tanévben a maga áldozatait. Freytag Miklós I. o. tanítványunk, szüleinek pótolhatatlan veszteségére és iskolánk gyászára, március 23-án hosszabb betegeskedés után elhunyt. Halálának oka belső elvérzés. Június 5-én Benyó Pál III. o. tanuló esett áldozatul a halálos kórnak. (Tbc.)

Ebben a tanévben az iskola vezetősége az iskolaorvos és a rendszeres fogvizsgálat, fogápolás kérdését ámenetileg úgy oldotta meg, hogy fogápolási alapot létesített, melybe minden tanuló 1.— pengőt fizetett be. Ezen összeg ellenében dr. Molnár Gergely fogorvos vállalta az iskolaorvosi teendők ellátását, továbbá a

tanulók fogainak kétszeri megvizsgálását és a beteg fogak kedvezményes kezelését, ill. tömését (fogtömés 2— P, foghuzás 2— P, gyökérkezeléssel kapcsolatos fogtömés 4— P.) Ezenkívül a szegény és arra rászorult tanulók 5%-át teljesen ingyenes fogkezelésben részesítette.

December 2—5 között dr. Molnár Gergely fogorvos megvizsgálta az összes tanulók fogazatát.

306 tanuló közül fogszuvasodás találtatott 280 tanulónál (91.5%). Kezelés és fogtömés folytán az egészséges fogazatú tanulók száma 78-ra (25.8%) emelkedett. Azonnali kezelés 227 tanulónál (74.2%) mutatkozott szükségesnek. E vizsgálatok eredményéről a szülők külön értesítették.

December 4-én dr. vitéz Vereczkey Gyula városi orvos a tanulók szeméit vizsgálta meg. Trachoma esetet nem talált.

November 28 és december 5 között dr. Révész Menyhért vm. tiszti orvos és 2 zöldkeresztes ápoló nővér általános egészségügyi vizsgálatnak vetették alá az I—V. osztályok 151 tanulóját. E vizsgálatok a tüdő-, sziv állapotára és az általános fogyatékoság fokára irányultak. Dermatubin pozitív (Tbc) reakciót mutatott 43 tanuló (29.4%). Röntgen vizsgálatra utalt tanulók száma 101 (66.9%). Fogyatékosággal bíró tanulók száma 114 (75.4). Legfőbb fogyatékoságok: tüdőcsúcshurut, mandulatültengés, mirigyültengés, golyva, lúdtalp.

Az iskola vezetősége a következő években a megkezdett egészségvédelmi szolgálatnak intenzívebbé tételére és fokozatos kiépítésére fog törekedni.

9. Hivatalos látogatások. A tanév folyamán a következő hivatalos látogatások történtek:

1. Harsányi Sándor miskolci kir. kat. gimn. tanár, tanulmányi felügyelő október 23—24 napjain a latin nyelv tanítását vizsgálta meg.

2. Wessprémy Jenő kassai áll. gimn. tanár, a rajz tanításának ellenőrzésével megbízott tanulmányi felügyelő, okt. 25-én látogatott.

3. Lemle Rezső egri áll. gimn. tanár, tanulmányi felügyelő, november 8-9. a német nyelv tanítását vizsgálta felül.

4. dr. Gulyás József sárospataki ref. gimn. tanár, egyházkerületi középisk. előadó, január 13—14-én és április 17—19-én végezte ellenőrző látogatását.

5. vitéz Domokos György miskolci ref. leánygimnáziumi igazgató, tanulmányi felügyelő, március 4—5-én, mint a VKM. által megbízott, május 26—27-én mint a füzáninenni ref. egyházkerület által megbízott tanulmányi felügyelő, a mennyiségtan- természettan tanítását vizsgálta felül.

6. vitéz Zatskó Gyula t. ü. tanácsos, főigazgató helyettes, március 18—21 napjain végezte hivatalos látogatását.

7. Varga Imre ref. lelkész, az Igazgatótanács ügyv. elnöke, a ref. püspöki hivatal megbízásából, ápr. 22—23-án a VIII. osztály óráit látogatta meg.

8. Mázik László pápai kamarás, kerületi esperes, a r. kat. tanulók hittan-óráit látogatta meg ápr. 29-én.

9. farkasfalvy Farkas Géza egyházker. főgondnok, farkasfalvy Farkas Ábrahám egyh. ker. világi jegyző, dr. Zsiros József sárospataki theol. és közigazgató és Varga Imre ig. tanács ügyv. elnök május 1-én rövid látogatást tettek intézetünkben a VIII. osztály történelem és I. osztály földrajz óráin.

Ez alkalommal dr. Zsiros József a VIII. o. tanulóinak a pályaválasztás kérdéséről tartott szép előadást.

10. Május 13-án Baráth Károly és Varga Imre ig. tanácsi elnökök, az Igazgatótanács nevében, d. e. 8—11 óra között tanítási órákat látogattak.

11. Május 24-én dr. Kiss Sándor egyetemes konventi ref. ifjúsági lelkész a ref. ifjúsági egyesületi élet (SDG.) működését vizsgálta meg.

12. Május 28-án dr. Buday Géza tanker. kir. főigazgató rövid tájékoztató látogatást tett iskolánknál és az I. o. rajz-, a III. o. magyar óráit látogatta meg.

13. Június 12-én dr. Kovács Gyula kultuszminiszteri osztályfőnök és dr. Bassola Zoltán min. titkár Rimaszombaton átutazóban megszakították utjukat és rövid látogatást tettek iskolánknál. Megtekintették az iskolaépületet, az internátust, egy órán keresztül hallgatták az éppen akkor folyó éretts. szóbeli vizsgálatokat és azután folytatták utjukat Budapest felé.

14. Május 12-én Baráth Károly ev. lelkész, ig. tanácsi elnök, a VIII. osztály, június 16-án pedig az I—VII. o. ev. vallású tanulóinak évvégi vallástani összefoglalóin Baráth Károly és Palkovics Pál tanügyi esperes voltak jelen.

10. Előadások. 1. December 7-én, az utolsó tanítási órán, Székely László egyetemi hallgató a VII—VIII. o. tanulóinak előadást tartott a debreceni kollégium internátusának telepítési akciójáról.

2. Január 29-én, az utolsó tanítási órában, a járási katonai parancsnokság megbízásából Kovács Rezső honvéd őrnagy tartott előadást az egész tanulóifjúságnak a nemzetvédelemről.

3. Május 9—10 napjain dr. Hunyady Balázs, a Vármegye és Városok Orsz. Mentőegyesületének előadó orvosa, az önként jelentkezett IV—VIII. o. tanulóinak az első segélynyújtásról tartott előadásokat.

11. Iskolai ünnepélyek, megemlékezések. 1. Évnyitó ünnepély szeptember 8-án. Ünnepi istentisztelet után d. e. 11 órakor ünnepély az intézet tornacsarnokában a következő programmal: Magyar Hiszekegy, igazgató megnyitó beszéde, Himnusz.

2. Szept. 15-én Kormányzó Urunknak a felszabadított Kolozsvárra történt bevonulásakor iskolai ünnepély a következő programmal: Magyar Hiszekegy, Papp József ref. vallásnár előadása Erdélyről, Szepesi Pál VIII. o. tanuló szavalata, Himnusz.

3. Szept. 28-án az utolsó tanítási órában Tompa Mihály budapesti szobrának leleplezése alkalmából Smid I. Lehel ev. vallásnár méltatta Tompa Mihály költészetét.

4. Október 5-én az aradi vértanúk emléknapja. Program: Himnusz, szavatok, Mede Zoltán VIII. o. beszéde, Magyar Hiszekegy.

5. Október 29-én megemlékezés a finn-ugor testvériségről.

6. Október utolsó napjain előadások a takarékoság jelentőségéről.

7. Október 31-én reformáció emléknapja. Programja: a) Térj magadhoz drága Sion. b) Mede Zoltán VIII. o. t. bibliamagyarázata. (a nagy halászat) c) Szepesi Pál VIII. o. t. szavata, d) Zoller Balázs VIII. o. t. emlékbeszéde, e) Szokolay Imre VII. o. t. szavata, f) Erős vár a mi Istenünk.

8. Dec. 11-én, az utolsó tanítási órában megemlékezés a limanovai huszárokról. Előadást tartott Holéczy Miklós tanár.

9. Február 1-én a VIII. o. tanulói által rendezett, táncdal-egybekötött műsoros estély, melynek fizta jövedelme: 308.21 P, a segélyalaphoz csatoltatott.

10. Március 15-én, a szabadság napján, a „Tompai Mihály” önképzőkör diszközgyűlése keretében iskolai ünnepély. Elnöki megnyitót mondott: Pollák István VIII. o. tanuló. A márciusi napok történetét ismertette Kiss Tibor VIII. o. tanuló. Ünnepi beszédet mondott: Antal Tibor VIII. o. tanuló. A „Talpra magyar”-t szavalt Szokolay Imre VII. o. t. Énekszámok.

11. Március 22-én a „Liszt Ferenc” ének- és zenekar a helybeli áll. eng. keresk. tanfolyam növendékeinek bevonásával szépen sikerült hangversenyt rendezett a Polgári Kör nagytermében, melynek első felét a kassai rádió is közvetítette. (Műsort l. Liszt F. zenekar és ének c. alatt.)

12. Május 5-én „Anyák napján” az utolsó tanítási órában, dr. Bányai József beszélt az ifjúság előtt az édesanyjáról.

13. Május 25-én, a „Hősök napján”, az iskola hősi halottainak emlékművét lepleztük le. (Az ünnepély részletes lefolyását lásd az „Öreg Diákok munkája” c. alatt.)

14. Június 1–2-án a „Tompai Mihály” — cserkészcsapat a helybeli cserkészcsapatokkal együtt kiállításal és majálissal egybekötött próbatáborozást tartott a szabadkai erdőben.

15. Június 18-án délután (az iskola udvarán) tartottuk meg az évvégi testnevelési bemutatót szép számú közönség jelenlétében.

16. Június 10-én tartottuk meg a „Madarak és fák napja”-t. Az ifjúság a szabadkai erdőbe vonult ki azoknak a tanároknak vezetésével, akik az érettségi vizsgálaton nem voltak elfoglalva. Az ifjúság előtt dr. Pazonyi Béla a madár- és fa védelemről és a természet szeretetéről, továbbá a természet védelméről beszélt. A délutánt az ifjúság játékkal töltötte el.

17. Június 22-én tanévzáró ünnepély, amelynek programja: 1. Jöve Szentlélek Úristen. 2. Imádkozik Baráth Károly ig. tan. elnök. 3. vitéz Fábrián Vilmos igazg. évzáró beszéde. 4. Ének. 5. Ösztöndíjak és jutalmak kiosztása. 6. Varga Imre ig. tan. ügy. elnök köszönete a tanári karnak az évi sikeres munkáért. 7. Himnusz.

VI.

A tanári testület munkája.

a.) Tanári értekezletek.

A tanári testület a Rendtartásban előírt alakuló, — 2 módszerez, 2 nevelési tárgyú, 2 ellenőrző, 2 osztályozó és a záróértekezleten kívül még 13 értekezletet, összesen tehát 23 értekezletet tartott, melyeken a tanulóknak tandíjmentességért, — ösztöndíjért, segélyért benyújtott kérvényeit, fegyelmi ügyeit, aktuális és nevelési kérdéseket, a tanügyi adminisztráció kérdéseit, tanártestületi felterjesztéseket, különböző és magánvizsgálatok kérdését stb. intézte el.

Az I. módszerez értekezlet (1940. szept. 30.) főtárgya az újonnan elkészített részletes tanmenetek beható megbeszélése volt, mely után igazgató ismertette az előző tanévi hivatalos iskolalátogatási jegyzőkönyv észrevételeit. A II. módszerez értekezleten (1941. febr. 17.), igazgató számbavette és ismertette az I. félévi munka eredményét, óralátogatásai alkalmával szerzett tapasztalatait, az írásbeli dolgozatoknál, osztálynapló vezetésénél észlelt hiányokat és megadta mindenkinek a szükséges utasításokat.

Nevelési tárgyú értekezletet kettőt tartottunk. Az első, 1940. okt. 30-án, Smid I. Lehel ev. vallás tanár „Luther és az iskola” címen olvasott fel, a II. nevelési tárgyú értekezleten pedig Szepes József tanár az általános és részletes Utasítások alapján „Aktualitások a történelem tanításában” címen tartott előadást.

b.) A tanárok iskolán kívüli munkája.

1.) Vitéz Fábrián Vilmos igazgatónak Kormányzó Ur Öfömméltósága 1940. dec. 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával a tanügyi főtanácsosi címet adományozta (VKM. 64.155/1941. V. 1. sz.) — A Vitézi Rend tagjai közzé felvételre és esküt tett 1940. dec. 6-án. Ref. presbiter, múzeumigazgató, járási vitézi hadnagy, a tüzharcosok rimaszombati csoportjának alelnöke, a tiszáninneri ref. egyházkerület középisk. tanügyi bizottságának tagja, mint a Vitézi Szék érdekeinek képviselője, Gömör-Kishont vm. tv. hatósági bizottságának tagja. Tanévnyitó és záró

ünnepélyen mondott beszédet, a Liszt F. ének-és zenekör márc. 22-iki műsoros estélyén bevezetőt, az iskola világháborús hősi halottai emlékművének leleplezésekor az iskola nevében beszéd kíséretében átvette az emlékművet. (Részleteket l. az „Öreg Diákok munkája“ c. fejezetben.)

2.) dr. Bolla József a Kálvin-körben „Falukutatás“ címen tartott előadást

3.) Holéczy Miklós a Gömörkishonti „Múzeum egyesület“ és „Méhészeti Egylet“ titkára.

4.) Mándy Antal levente=századparancsnok és a levente=segédoktatói tanfolyam előadója, a Korcsolya=egylet művezetője.

5.) K. Nagy István a reformáció emlékünnepén a ref. templomban előadást tartott a reformációról.

6.) Papp József a rimaszombati Magyar Dalárda tb. elnöke, márc. 15-én a ref. templomban ünnepi beszédet tartott.

7.) dr. Pazonyi Béla „Böjti életszemlélet“ címen a Luther-körben tartott előadást.

8.) Sándor Jenő a rimaszombati Polgári Olvasókör sportszakosztályának választmányi tagja. A Luther-körben „Az evang. egyház böjti hangulata és munkaprogramja“ címen tartott előadást, továbbá a gömörmegyei cserkészszerv őrsvetői és segédtiszi tanfolyamán 10 előadást tartott.

9. Smid I. Lehel a rimaszombati Luther=szövetség kulturális osztályának főnöke, a megyei iskolán kívüli népműv. biz. tagja. A rimaszombati Polgári Körben „Karácsonyi népszokások“ és „A szlovenszói magyar irodalomról“, a kassai rádióban „Utazás a Szepességen“, a felvidéki Pantheon sorozatban „Fábry Viktor és Balogh Elemér“ címen tartott előadásokat, ezenkívül a gömörmegyei cserkészszerv őrsvetetői tanfolyamán és a tüzoltótanfolyamon tartott előadásokat ill. erkölcsi oktatásokat.

10.) Szepsy József a Kálvin-körben „A keresztyénség szerepe a történelemben“ címen, a Polgári Körben a „Liberalizmus kora Magyarországon“ címen tartott előadásokat.

11.) Széles Jenő a Luther-körben „A szenvedő Krisztus arca a magyar költészetben“ címen tartott előadást.

12.) Vajda Szabó Pál a Kálvin-körben „Természettudomány és vallásosság“ címen tartott előadást.

VII.

Az ifjúság munkája.

Ifjúsági egyesületek.

1.) „Tompa Mihály“=önképzőkör. Tanárelnök: Sándor Jenő. Az önképzőkör vezetésére az ifjúság a következő tisztikart választotta meg: Pollák István VIII. o. elnök, Szokolay Imre VII. o. alelnök, Mede Zoltán VIII. o. főjegyző, Zoller Sámuel VIII. o. pénztáros, Szepesi Pál VIII. o. titkár. Tagjai az VIII. o. tanulói: 150. Tagsági díj: évi 1. P. Külön szakosztályai nincsenek. A tanév folyamán egy alakuló, egy záró, 5 rendes és 3 ünnepi gyűlést tartott. (okt. 6, néprökonsági ünnep. és márc. 15.) Az önképzőkör munkáját a bejáró tanulók nagy száma, a vonatkorlátozások és a szénszünetek hátrányosan befolyásolták. Az érdeklődés főleg a most folyó nagy háború és az ezzel kapcsolatos történelmi és nemzetgazdasági kérdések felé fordult, de a szociális kérdéseket tárgyaló előadások, önálló novellák, életképek is élénk érdeklődést váltottak ki. Önálló versek ritkán, novellák, felolvasások gyakrabban szerepeltek a műsoron. Értékes magyar, vagy külföldi író művének bemutatása főszáma volt az egyes gyűléseknek. Az érdeklődés és a gyűlések látogatottsága mérsékelt volt.

A tanév folyamán a következő pályatételek tűztek ki: 1. A magyar irodalomból: a.) „Ady magyarsága“, b.) önálló novella, c.) önálló vers. — 2. Történelemből: Magyarország szerepe a Duna medencében. — 3. Latin irodalomból: Horatius világnézete. — 4. Fizikából: Az anyag szerkezete. — 5. Néprajzi tétel: Egy gömörmegyei falu néprajza.

A pályázatok eredménye a következő volt: 1.) Magyar irodalmi pályázatnál: első díjat nyert Kovács Odön VIII. o. t. (30 P.), 2-ik díjat nyert Szepesi Pál VIII. o. t. (15 P.), 3-ik díjat Antal Tibor VIII. o. t. (könyvjutalom). —

A novella pályázat első díját a kör nem adta ki, de Sarinay György VIII. o. és Komjáthy Csaba VII. o. tanulók pályamunkáját 15–15 P=vel, Gabonás Tibor VII. o. t. két sikeres munkáját egy — egy könyvvel jutalmazta.

A vers pályázatra beérkezett pályamunkák nem ütötték meg a kellő mértéket s így a jutalom nem volt kiadható.

2. A történelmi pályázatra abszolút értékű munka nem érkezett be, de Páles Gyula VII. o. t. pályamunkája könyvjutalomban részesült.

3. A latin irodalmi pályázatra sem érkezett be abszolút értékű munka, azonban Kovács Ödön VIII. o. és Csók Pál VIII. o. tanulók dolgozatait a kör könyvjutalomra érdemesnek minősítette.

4. A néprajzi pályadíj érdemes munka hiányában nem volt kiadható.

5. A fizikai pályatételre beérkezett munkák közül Zoller Balázs VIII. o. és Szokolay Imre VII. o. tanulók dolgozata 20—20 pengő, Kisfaludy Lajos VI. o. tanuló dolgozata pedig könyvjutalomban részesült.

2. Cserkészcsapat.

A cserkészcsapat neve: „149 sz. Tompa Mihály cserkészcsapat“. Parancsnoka: Sándor Jenő tanár. A csapat tagjainak száma: 66, A tagok 2 rajba és 6 őrbe vannak beosztva. Szeptemberben megtörtént az alakuló összejövetel, a csapat újjászervezése és megindult a munka.

A csapat havokint egyszer közös összejövetelt tartott; az egyes őrök hetenként tartották meg kiképzési órájukat.

A csapat asztali-tenisz szakosztálya március 16-án rendezte meg a gimnázium házi bajnokság versenyét.

A gömörmegyei cserkészszerv által márciusban és áprilisban rendezett őrvezetői, illetve segédtszti tanfolyamon 10, illetve 6 cserkész vett részt, Ezen a tanfolyamon a csapat parancsnoka 10 alkalommal tartott előadást.

Április hó 6—10. között a csapat 5 tagja vett részt az egi 20. őrvezetői táboron Kisfaludy Lajos vezetésével.

Június 1—2. tartotta a csapat a többi rimaszombati csapattal karöltve próbatáborát, majálisát és kiállítását a szabadkai erdőben kitünő időben, nagyszámú közönség előtt. Itt tartotta meg a csapat modellező szakosztálya a készített repülő modellek bemutatóját is.

A nyári szünetben a csapat az erdélyi Gyimesbükk község mellett fog táborozni.

1941. március 23-án Freytag Miklós ujonccserkész elhunytával nagy gyász érte csapatunkat. Az elhunytat a sírnál a csapat nevében Kisfaludy Lajos őrvezető búcsúztatta.

3. „Liszt Ferenc“ zenekör és énekkar.

Tanárelnök: Lackner László. A kör működése az 1940/41 tanévben a magyar népdal kultuszának szélesebb körű terjesztéséből és az újabb magyar kórus műveknek a közönséggel való megismertetéséből állott. Emellett szép számban tanult az énekkar régi nyugati mesterek műveiből is.

A kör tagjainak létszáma: 133. Az énekkar (vegyeskar) 83 tagú. Az énekkarban egész évben közreműködött az áll. eng. női kereskedelmi tanfolyam 23 nővendéke is. A kör kótatárának gyarapodása ez évben 16 mű (540 drb) 42,50 P értékben. Elhasználódás folytán a leltárból leiratott, illetve kiselejteztetett 48 drb. 4,80 P értékben. Év végén a kótatár állománya 2792 drb 371,84 P. értékben.

Nyilvános szereplések műsora a következő:

1940. október 6. Szögi Endre: Aradi golgotavirágok.

1941. március 15. Kodály: A magyarokhoz, 4 régi népdal (1841-ből)

1941. március 22-én a Kassai Rádió közvetítette a helyszínről magyar népdal estünket, mely rendkívüli sikert hozott az iskola énekkarának. A műsor a következő volt:

1. Bevezetőt mondott vitéz Fábrián Vilmos igazgató.

2. Bárdos Lajos: Felvidéki népdalok — vegyeskar.

3. Mi a magyar népdal? címen előadást tartott Lackner László.

4. Kodály Zoltán: Mátrai képek — vegyeskar.

5. Bartók — Ország: Magyar népdalok. hegedű: Gabonás Tibor VII. o. t., zongora: Tariska Magda VII. o. t.

6. Nádasdy Kálmán: Három út előttem.

7. Bárdos Lajos: Réten, réten ..., Hej, rózsá, Széles a Duna — vegyeskar

8. Közös éneklés: A csitári hegyek alatt, Házunk előtt, A Vargák ablakja.

A közös éneklésben szívvel — lélekkel résztvevett az estét igen szép számban látogató közönség. Első ilyen közös éneklés volt ez Rimaszombatban az Éneklő Ifjúság itteni megmozdulása óta és a közös éneklés öröme, varázsa bizonyára maradandó nyomot hagyott azoknak lelkében, akik abban részt vettek.

1941. június 22. Évzáró ünnepély. Liszt: Magyar ünnepi dal.

1941. június 25. Közreműködött az énekkarból alakult kamarakórus a helybeli zeneiskola évzáró hangversenyén Friderici: Ladilom, Lully: Táncdal, Morley: Táncdal c. művekkel.

4. Sportkör.

A miskolci kerületbe tartozik. Igazolási száma: 717. Alakult 1939-ben. Tanárelnöke Mándy Antal testnevelési tanár.

Az intézet tanulóinak létszáma 303

A testnev. járulékot fizetők száma 303

A sportkörben működő tag volt 35. A rendszeres munka a tanárelnök hosszas katonai szolgálata miatt csak 1941 január 11-én indulhatott meg. A sportkörü foglalkozás heti óraszámja 2—2.

Van az iskolának parkettes, lakozott tornaterme, különböző játékokra alkalmas udvara (football, — kézilabda, — kosárlabda, — volleyball pálya) és atlétikára alkalmas helye. Az udvar területe: 3421 □ — öl.

A sportkör újra alakult 1940 június 15-én. Ifjusági elnök lett Zakács László VIII. o. t., alelnök Kovács Károly VII. o. t., titkár Kisfaludy Lajos VI. o. t., pénztáros Páles Gyula VII. o. t., szerktáros Jellinek Harry VI. o. t.

Az első gyűlést 1941 január 15-én tartotta, amikor megalakította a szakosztályokat. Gyakorló óráit szombaton délután 4—6 óraig tartotta.

A pénztár állása:

Mult évi pénzmaradvány	... ..	6.92 P
Testnevelési járulékból	... ..	290.88 „
Egyéb bevételek	... ..	40.— „
A tanév összes kiadásai	... ..	105.— „
Pénztári maradvány	... ..	232.80 P

A sportkör ezidei működésének eredményei: Losoncon 1940 október 13-án résztvettünk a kerületi KISOK versenyen a következő eredménnyel: 100 m. síkfutás 1. Zakács László VIII. o. t. 12'2 mp., 1000 m. síkfutás 1. Mede Zoltán VIII. o. t. 3'05 mp. 2. Pálkovács Béla VIII. o. t. 3'06 mp. Súlydobás 1. Kovács Károly VII. o. t. 11'95 m. Diszkoszdobás 1. Imrecze István VI. o. t. 30'01 m. Gerelyvetés 1. Zakács László VIII. o. t. 42'60 m. 2. Kovács László VI. o. t. 40'30 m. Távolugrás 1. Kovács Károly VII. o. t. 5'79 m. Rúdugrás 1. Kovács László VI. o. t. 3'05 m. A football csapat a Szt. László kupa-mérkőzésen a losonci áll. gimn. csapatától 6:2 arányban vereséget szenvedett.

1941 május 25-én a Hősök napján a gimnázium staféta csapata nyerte meg a kegyeleti stafétát.

A sportkör tornavizsgái eredménye: 100 m. 1. Zakács László VIII. o. t. 12'2 mp. 2. Kemény Károly VI. o. t. 12'3 mp. 3. Kisfaludy Lajos VI. o. t. 12'4 mp. 400 m. 1. Kosztra István VI. o. t. 2. Pálkovács Béla VIII. o. t. 800 m. 1. Poprócsi István VI. o. t. 2. Zólyomi Béla VI. o. t. Magasugrás 1. Kovács László VI. o. t. 167 cm. 2. Kovács Károly VII. o. t. 160 cm. Távolugrás 1. Kovács Károly VII. o. t. 5'86 m. 2. Kovács László VI. o. t. 5'71 m. Rúdugrás 1. Kovács László VI. o. t. 3'20 m. 2. Imrecze István VI. o. t. 3 m. Gerelyvetés 1. Kovács László VI. o. t. 42'63 m. 2. Páles Gyula VII. o. t. 39'04 m. Diszkoszdobás 1. Kovács Károly VII. o. t. 32 m. 2. Imrecze István VI. o. t. 30 m. Súlylökés 1. Kovács Károly VII. o. t. 12'80 m. 2. Mede Zoltán VIII. o. t. 10'40 m. Volleyball mérkőzés V—VI—VII o. komb. VIII. o. vál. 1:0. Labdarugás V—VI—VII o. komb. VIII. o. komb. 6:2 (2:1) Longaméta mérkőzés A—B csapat között 1:0. A győztes longaméta csapat Hevessy László ny. főispán úr 50 pengős díját nyerte el. A legjobb rúdugrót (Kovács László VI. o. t.) vitéz Rajháthy Sándor alezredes 10 pengővel jutalmazta. Az iskola igazgató tanácsa az I. és II. díjat nyert tanulók között 10, illetve 5 pengő jutalmat osztott ki. — A sportkör a tavasz folyamán minden vasárnap délután sportdélutánokat rendezett. A rimaszombati korcsolyázó egyesület ebben az évben is 10 szegénysorsú és jó előmenetelű tanulónak ingyen korcsolyajegyet adott.—

A gimnázium atléta csapata a KISOK 1941. június 21—22-én tartott országos versenyén 6 tanulóval vesz részt.

5. Soli Deo Gloria ref. ifjusági egyesület. Tanárelnöke: Papp József vallás-tanár. Tagjai az intézet ref. növendékei. Az egyesület két csoportban folytatta munkáját: az I—IV. o. tanulói a kis, a V—VIII. o. tanulói a nagy kollégiumot alkották. Előbbi hetenként egyszer, az utóbbi pedig két hetenként egyszer tartotta összejöveteleit. A leánytanulók a ref. leánykör munkájában vesznek részt.

6. Evang. ifj. gyámintézet. Tagjai az I—IV. o. evang. tanulói. Gyűlést tartott minden második szerdán. Vezető: Smid I. Lehel ev. vallás-tanár. Az V—VIII. o. ev. tanulói az ev. Luther kör és leánykör munkájában vettek részt.

7. R. kath. gimnázisták oltáregyesülete. Tanárelnök: dr. Bányai József rk. vallás-tanár, tagjai a II—VIII. o. tanlói. Kéthetenként tartotta üléseit.

8. Természetvédelem. A természetvédelem érdekében a II. o. tanulói madáretetőket készítettek és ezzel kapcsolatos megfigyeléseiket egyik magyar dolgozatban írták le. Az I—VI. o. természetrajzi kirándulásai során dr. Pazonyi Béla szaktanár ismételtén kidomborította a természetvédelem jelentőségét és rámutatott azokra a hibákra, amelyeket hozzá nem értő emberek Rimaszombat környékén lépten nyomon elkövetnek. Az V. o. tagjai a szaktanár felügyelete mellett kettesével beosztva tevékenykedtek az intézet botanikus kertjében és e testi munka megismerése mellett a kertészeti alapismereteket, a fűvekkel és fákkal való bánásmódot is elsajátították.

9. Rendkívüli tárgyak tanítása ebben az évben szünetelt, mivel az igazgatóság felszólítása dacára azok tanulására senki sem jelentkezett.

VIII.

Az „Öreg Diákok“ munkája.

1. „A Rimaszombati Gimnázium Volt Diákjainak Szövetsége.“

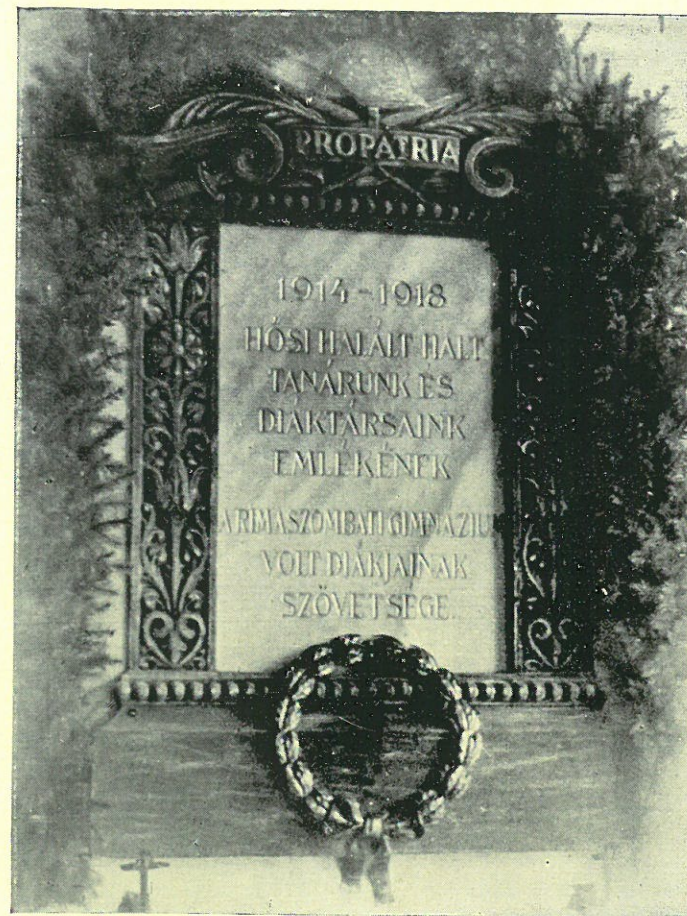
1939. május 16-án alkult meg Budapesten. Alapszabályai bü. miniszteri jóváhagyást nyertek 1940. június 19-én 141.372/1940/VII. a. sz. alatt. Ezzel a szövetség ügye egy nagy lépéssel haladt előre s most már törvényes alapon folytathatja a munkát nemes és komoly céljainak megvalósítása érdekében. A Szövetség diszelnöke vitéz Lukács Béla ny. államtitkár, belső titkos tanácsos, elnök: dr. Groó Béla margitszigeti szanatóriumi ig. főorvos, főtitkára: Benkó Barnabás budapesti áll. gimn. tanár.

A Szövetség megalakulása percétől kezdve szerény anyagi eszközeihez mértén tőle telhetőleg mindent megtett az Alma Materért és annak jelenlegi támogatására, segítségre érdemes tanítványaiért. Az 1938/39. tanévben már 200 pengőt, dr. Groó Béla elnök külön 60 P., az 1939/40. isk. évben 125 pengőt, az elnök pedig 30 pengőt és jutalomkönyvet bocsájtott az iskola rendelkezésére. Emellett megalakulásától kezdve legelső kötelességének tartotta, hogy méltóképpen lerója a kegyelet adóját azok iránt, akik életüket áldozták a magyar hazáért.

Igy született meg az 1914—18. világháborúban hősi halált halt tanár és tanítványok emlékének megörökítésére az a szép márvány emlékmű, amely most már ott függ az iskola épület kapubejáratának lépcsőházában, fenn hirdetve mindenkinek a hős elődök dicsőségét és az életben maradtak áldozni tudó nagy elhatározását.

Dr. Groó Béla elnök 1941. febr. 22-ről kelt levelében hozta tudomására az Igazgatótanács elnökségének és az iskola igazgatóságának, hogy a Szövetség az emlékművet karrarai márványból már el is készítette s azt ünnepélyes keretek között szeretné az iskolaépület megfelelő részén március 15-én, vagy pedig a hősök napján elhelyezni és leleplezni. Az idő rövidsége miatt a március 15-iki terminustól el kellett tekinteni s így a leleplezés május 25-re maradt.

Az ünnepély rendezésébe és a szükséges előkészületek lebonyolításába be kellett vonni a Rimaszombatban lakó öreg diákokat is, akik vitéz Fábrián Vilmos ig.

Hősi emlékmű.

meghívására május 7-én tartották első összejövetelüket, amelyet azután több megbeszélés követett. Az első összejövetelen igazgató emlékeztette az aránylag mérsékelt számban megjelenteket az 1939. június 10—11-én megrendezett első nagy találkozóra, amely a lelkes siker jegyében zajlott le. Ezután a zajos siker után azonban — amint mondotta, — következett a nagy csend és tétlenség, ami sokaknak lelkében bizonyos csalódást váltott ki. Mintha a nagy találkozó csak szalmaláng lett volna s az emlékeken kívül senki sem vitt volna onnan magával semmit. Pedig volt egy maroknyi kis csapat, mely szerencsére mást is vitt magával: azt az erős elhatározást, hogy dolgozni akar és dolgozni fog tovább nemcsak az öreg diákokért, hanem az Alma Mater jelenlegi diákjaiért és ezzel együtt a magyar jövőért is. Ennek a kis csapatnak a lelke és fő-fő mozgatója a Szövetség jelenlegi elnöke és titkára volt. Ennek a pár, lelkesedni és a közért önzetlenül áldozni tudó embernek a fáradozása teremtette meg és tartja össze a Szövetséget, amely azonban csak akkor lesz képes megfelelni feladatának, ha Rimaszombat és Gömör megye öreg diákjai kivétel nélkül mind belépnek a Szövetségbe s kiveszik részüket a munkából. Egyúttal ismertette igazgató a Szövetség jóváhagyott alapszabályait. A jelenlevők közül többen mindjárt bejelentették a Szövetségbe való belépésüket.

Mivel a ma érvényben levő rendeletek a Szövetség helyi osztályának megalakítását lehetetlenné teszik, azért egy későbbi összejövetelen az öreg diákok egy 13 tagú bizottságot választottak a szükséges intézkedések megtételére. A bizottság tagjai a következők voltak: elnök: dr. Mihalik Dezső ny. vm. főügyész, ügyvéd; titkár: Zólyomi Pál ny. ev. lelkész. Tagok: vitéz Fábrián Vilmos tanügyi főtanácsos, gimn. igazgató, Cseh Miklós OTI. főfőoszt., Holéczy Miklós gimn. tanár, Istók Barna törvényszéki bíró, Jellinek Henrik városi tisztv., Jellinek Ferenc szerkesztő, dr. Löcherer Géza kir. közjegyző, Makovits Jenő festőművész, Rábely Miklós magánzó, Petrusz Béla tanfelügyelőségi s. tiszt és Veress István kereskedő. A továbbiakban ez a bizottság intézkedett és készítette elő dicséretes buzgalommal a leleplezési ünnepélyt.

2. A diákhősök emléktáblájának leleplezése.

Így érkezett el az a felejthetetlen szép nap, mely nemcsak iskolánk, hanem Rimaszombat város történetében is emlékezetes marad. Mert a hősök napján tartott ünnepségek központjában iskolánk ünnepe állott. Mintha az égi hatalmasságok is kedveztek volna. Május 24-re megszűnt a napok óta tartott esőzés, az ég levetette gyászköntösét s erre a napra ragyogó díszbe öltözött. Az egyes felekezetek templomaiban tartott hivatalos istentisztelet után d. e. 11 órakor az Országzászló előtt folyt le a város és a katonaság ünnepsége, melynek befejezése után a katonai alakulatok és a nagyszámú közönség átvonultak a gimnáziumba. Itt már várta az érkezőket dr. Groó Béla elnök, több volt diák: dr. Lukács

Géza min. o. tanácsos, Gazdy Gyula ny. máv. főtanácsos, Gaál Iván m. kir. tűzérőrnagy. Baksay Stech Géza bankigazgató, dr. Kubinyi Andor ügyvéd, dr. Jellinek József ügyvéd, Ponghó László főmérnök, Kerekes Barna építész-mérnök, Draskóczy Géza cégvezető, dr. Zapotoczky Jenő miskolci városi irodagazgató, továbbá a gimn. igazgatója, a rendezésben résztvevő tanárok és diákcserkészek. Az iskola előudvarában foglaltak helyet az egyházak, katonaság és hatóságok kiküldöttei, továbbá a gimnázium ifjúsága, a tűzharcosok, hadirokkantak, az iskola előtt a Ferenczy-utcában állottak fel a katonai díszszázadok, leventék, cserkészek és a közönség nagyobb része.

Az ünnepélyt a Magyar Hiszekegy vezette be, melyet a gimn. énekkara adott elő Lackner László vezénylete mellett. Azután dr. Groó Béla elnök adta át az emlékművet az iskola igazgatóságának. Szép beszédében rámutatott a volt diákok szövetségének célkitűzésére. Példaképpül állította az ifjúság elé a diákhősöket, akiknek „legméltóbb nyugóhelye az utódok emlékezetében, rajongó tisztelőjében, soha el nem muló hálájában és a rájuk váró örök emlékezésben van. A kiontott drága vér parancsolóan követeli tőlünk, hogy ne álljunk meg csak az emlékezésnél, hanem merítsünk erőt az ő hálájukból, folytassuk harcainkat a magyar igazság teljes eléréséért, a magyar föld minden porszeméért..... Templomi imádságunk után ide jöttünk, hogy Alma Materünk falai között emlékezzünk róluk s örök emlékezetükre elhelyezzük itt a mi külön hősi oltárunkat..... Triolorunkkal leborított hősi emlékmű, hirdesd e gimnázium minden tanulójának mulhataatlan időkig, hogy nem lett légyen hiába e hősök vérenek folyása. Beszélj majd ezentúl nekik hazaszeretetről, hősi önfeláldozásról. Hirdesd a szemlélőnek a legszebb erények egyikét, a hazáért élni és halni tudást. Messze tájak harcmézeiről suhanjon át e hősi halottak lelke az ünneplő közönségen, megilletni a sziveket, felforrósítani a kebleket a nagy s hősi önfeláldozás nyomán megtermő végső, dicső diadalra.“ A „Hulljon le a lepel“ szavakra a szónok oldalán álló huszárkürtös az „Imához“ kürtjelet intonálta, mire a díszszázadok fészes vigyázzba állottak, a tűzharcosok meghajtották zászlóikat és a közönség felállva némán tisztelgett a diákhősök szent emléke előtt.

Vitéz Fábrián Vilmos igazgató a következő beszéd kíséretében vette át az emlékművet:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Mikor iskolánk tanári testülete és ifjúsága nevében a hála és köszönet szavával ajkamon ezt a szép márvány emlékművet átveszem s az első világháború hőseire gondolok, egyszerre megrohannak az emlékek s lelki szemeim előtt elvonulnak a szívet megremegető nagy események. Eszembe jutnak a virágos vonatok, amelyek végeláthatatlan hosszú sorokban röpitik a magyar katonákat a világ minden tája felé, ismeretlen vidékekre, a honnan olyan sokan sohasem térnek vissza, olyan sokan pedig csak betegen, nyomorokon. Eszembe jut a vérz

vatar, amely annyi százezer testvériünket sodorta el a Kárpátok gerincein, a lengyel-orosz pusztaságokon, Doberdó szikláin és a Balkán hegyóriásai között. A sebesültekkel, betegekkel, vakokkal, bénákkal megtelt kórházak, síró anyák és feleségek, árván maradt gyermekek — aztán világok összeomlása és a gazság diadala. Az olcsó prédán jóllakott martalóchadak vadállati tobzódása egy porban fetregő, tehetetlen nemzet felett. Majd Trianon végítéletnek szánt harsonája és utána a rettentő halotti csend, melyet csak az új hódítók által otthonukból kiverf, hontalanná tett százezrek hiábavaló segélykiáltása, felcsukló zokogása, jaja, átkozódása tört meg olykor-olykor. Szörnyű idők, kegyetlen emlékek!

Joggal kérdezhetjük, vajjon kik voltak nagyobb hősök, azok-e, akik a csatamezőkön vérüket és életüket adták a magyar hazáért, vagy pedig azok, akik a nagy összeomlás után helyükön maradván és magyarságukat meg nem tagadva, fel nem adva vállalták a trianoni rabság minden szenvedését, megaláztatását és nélkülözését, ökölbe szorult kézzel, de a feltámadásba vetett, rendíthetetlen erős hittel.

Hősökről beszélni ma, 1941-ben, kétszeresen is aktuális. Hiszen egy második világháború tombol a földön, melynek vihara másfél évvel ezelőtt támadt fel a lengyel mezőkön s hatalmas kerülővel a norvég fjordokon keresztül végigszáguldott Európa peremén, véres mély barázdákat vágva a holland, belga, francia, angol mezőkön. Most ott viharzik az Atlanti-óceán és a Földközi tenger vizei felett, Észak-Afrika homokmezőin, Egyiptom szélein és Mezopotámia alföldjén, ahol először kezdette bontogatni szárnyait az emberi tudás. Ez a száguldó vihar gyújtotta lángra másfél hónappal ezelőtt a balkáni tűzfészket is s mi megdöbbenve, ijedt tekintettel kérdeztük, hogy talán ismét egy véres próbatétel elé állított nemzetünk. A sors megint csatasorba állította hővédeinket, megint magyar vér hullott s új hősök születtek a Duna-Tisza közén. De Istennek hála csak kevesen! Mert azt kell mondanunk, hogy elég volt már egyidőre a magyar vér hullásából, elég volt a hősök ből!

Hiszen hősök bölcsője, hősök sírja volt mindig a mi hazánk. Hősökről regél vérell írott történelmünk minden egyes lapja, ennek a földnek minden egyes porszeme. Nincsen egy talpalatnyi föld ebben a hazában, amelyet nem hősök vére öntözött volna, s az ette termékennyé minden rögét azóta, hogy honszerző ősaink Árpád fejedelem vezetése alatt Vereczkénél leereszkedtek a magyar rónára. Magyar hősookról regél Muhi, Mohács, Komárom, Arad, a Kárpátok bérce és Bácska acélos buzát termő televény földje. Magyar hősök emlékét juttatja eszedbe — kedves Magyar Testvérem! — a déli harangszó, mely már félévezred óta emlékeztet arra, hogy mit tett nemzetünk a keresztyén kultúráért és civilizációért. Bárcsak megértették és megszívlelték volna ezt a figyelmeztetést annak idején Versailles és Trianon diktátorai! Mennyi nélkülözéstől, megaláztatástól, mennyi keserű könnytől kimélhették volna meg szegény nemzetünket!

Hősöket termelt a magyar föld mindig, még a legszegényteljesebb lezúllás napjaiban is akkor, amikor a világháború rettentő megpróbáltatásaiban kimerült

magyar hadsereget egy magáról megfélekedezett forradalmi kormány oktalan intézkedése és a nemzetközi eszméktől megszedült főmeg terrorja szétkergette, leszerelte s ezzel szabad prédául dobta oda ezer éves hazánkat a határokon leselkedő kaján szomszédoknak. Akkor nőtt ki a földből az új nemzeti hadsereg és Főméltóságú Kormányzó Urunk zászlója alatt Szegedről elindulva életre hívta a halottak tetősző nemzetet s megmutatta a feltámadás felé vezető utat. Hősök voltak ők mind a Vezértől kezdve az utolsó közemberig, hiszen egy sír szélén álló nemzetnek adták vissza önbizalmát és a jövőbe vetett hitét.

Hősük és vértanuk nélkül nincsen emelkedés, nemzeti nagyság és dicsőség. S ha egy nemzet nagyságát és jövőjét a hősök száma határozza meg, akkor a magyarnak a világ első nemzetei között van a helye. Akkor a mi nemzetünk nem ezer esztendőre, hanem az évezredek hosszú sorára kapott elhivatást a sorstól, akkor igaza van a legnagyobb magyarnak, mikor azt mondja: „A magyar erőteljesző fiatal nép, amely csodálatos magasságokba emelheti magát.“

Joggal kérdezhetné valaki, hogy mi volt a célja a Gondviselésnek, mikor annyi hőssel és vértanúval ajándékozta meg nemzetünket. A kérdésre nem nehéz a felelet: hogy ez a tény legyen hirdetője az egész világ előtt a magyar erényeknek, a mindenre elszánt bátorságnak, áldozatkészségnek és hogy okulást, tanítást nyújtson ezzel minden nemzedéknek, fiatalnak és öregnek, magyarnak és nem magyarnak, aki ennek a hazának határai között él. De legelső sorban hozzád szólunk, magyar ifjúság, történelmünk hősei, iskolánk világháborús hősi halottai s következőket mondják nektek általam.

Legelőször is ápoljátok testeteket és óvjátok egészségeteket, ha élni akartok s hasznára akartok lenni hazátoknak és nemzeteteknek. Ép testben ép lélek, tartás a régi mondás. Csak az, aki ezt az elvet vallja s ennek megvalósításán öntudatosan, következetesen fáradozik, lesz képes válságos pillanatokban emberfeletti felelősséget vállalására és a nélkülözéseknek, fáradságnak férfias lélekkel való elviselésére.

Órizzétek meg lelketek tisztaságát, ne engedjétek, hogy szenny és piszok felkötődjék hozzá s a tiszta erkölcs utjáról le ne térjétek soha! Halottátok már költő szavát: „Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görbed.“ Beteg, nyomorék testben is lakozhat egészséges lélek, hasznos munkára, alkotásra képes emberi értelem, de ha tisztátalan, beteg a lelked, képtelen vagy betölteni emberi rendeltetésedet s még kevésbé lehetsz hasznára egy közösségnek, nevezzék azt családnak, egyháznak vagy nemzetnek. Mindnyájan halottatok a vézna testű, dadogó, rángatózó vállú Demosthenésről, aki emberfeletti erővel, bámulatos kitartással és szorgalommal ókori Görögország legnagyobb szónokává küzdötte fel magát s ha dicső múltjáról megfélekedezett, bűnökbe merült nemzetének feje felül nem is tudta elhárítani a veszedelmet, egyet mégis biztosított számára a friss erőfől duzzadó macedonai szomszédal szemben: tisztességes bukást Chaironea mezején.

A hős elődök harmadik parancsa: tanulj meg dolgozni, magyar ifjúság s szeresd a munkát, mert ez az élet sója, ez ad ízt, tartalmat életednek. Nem a gazdagság, a nagy vagyon, arany, ezüst, hanem egyedül a munka biztosíthatja megélhetésünket, és boldogulásunkat. Jusson eszedbe Spanyolország sorsa. Amerika felfedezése után övé volt az Ujvilág minden drágasága, aranya, ezüstje s ő volt a világ első hatalmassága, de csak rövid ideig. Mert a kincsek, a vagyon birtokában urrá lett a nemzet lelkén a gőg, mások lenézése, a tisztességes munka kerülése s ezek hamar aláásták nagyhatalmi állását. Alig száz év múlva hatodrangú állammá süllyedt le, szánalomraméltó látványt nyújtva a világnak és szomorú okulást a történelemnek.

A következő feladatod, magyar ifjúság: tanulj, gyűjts ismereteket, tudást, mert csak így boldogulhatsz az életben. Művelt nemzeteké a jövő. A nemzetek nagy versenyében kik állottak és kik állanak az élen? Azok, akikben van tudás, akik a szellem fegyvereivel hódítottak és hódítanak. Ebben a versenyben nem a számbeli fölény, a nagy tömegek biztosítanak elsőséget, hanem a kiművelt emberek. A tudás hatalom, mondja egy angol bölcsész és ez a mondás minden időkre érvényes.

Van még egy nagy kötelességtek, magyar ifjak, amit — sajnos — nem tudott és nem akart ezer esztendőn keresztül megtanulni nemzetünk, bár annyiszor kapott keserű leckéket a sorstól. Ez pedig a következő: tanuljátok megbecsülni, megérteni egymást, tanuljátok összefogni s vállvetve, kéz a kézben munkálni önmagatok és a közösség javát! Az volt a mi legnagyobb átkunk a történelem folyamán mindig, hogy csak akkor tudtunk összefogni, amikor ellenségeink a nyakunkra hágtak. Pedig a közelmúlt keserves évei, évtizedei alatt is az összefogás segített át a veszedelmeken, ez mentett meg a megsemmisüléstől s a jövőben is csak ez fog megtartani. Sohase feledjétek a költő tanítását: „A porszemet, mely csak magában áll, elfújja egy kis szellő, egy lehellet, de hogyha összeolvad, összenő s a porszemekből szikla alakul, a fergeg sem ingathatja meg.“

Befejezésül még egyet. Istenen kívül elsősorban magatokban, saját emberiségetekben, bízzatok s szép szavaknak, nagyhangú ígéreteknél, — bárhonnán is jönnék azok, — teljes hitelt ne adjatok soha! Segíts magadon, az Isten is megsegít! Ezer esztendőn keresztül annyi áldozatot hoztunk, annyi drága magyar vért hullattunk idegen érdekekért, amennyit egy nemzet sem a világon. Cserébe köszönetül kaptunk szép szavakat, de mikor tettekkkel kellett volna leróni a hálát azért a védelemért, amit a nyugati szomszédoknak nyújtottunk, akkor Trianon volt a jutalom.

Ápoljátok azokat a katonai erényeket, amelyeknek igazi képviselői voltunk, minden időben s melyeknek legelsősorban köszönhetjük, hogy állandó hazát biztosíthattunk itt a Duna-Tisza mellékén s azt minden vész és vihar dacára mind a mai napig megtarthattuk! Maradjatok meg mindig és minden körülmények között magyaroknak, magyarságotokat semmi kincsért áruba ne bocsássátok, fel ne

adjátok! Csak ha ezeket a tanácsokat megfogadjátok s ezek szerint éltek, lesztek méltók a hős elődökhöz.

Ezektől a gondolatoktól áthatva veszem át ezt az emlékművet és ünnepélyesen ígérem, hogy az Alma Mater hálás kegyelettel fogja ezt megőrizni időfien időkig.

Adassék örök kegyelet a hősöknek, hála és köszönet azoknak, akik ezzel az emlékművel iskolánkat megajándékozták és emlékező, áldozatos magyar lélek a mostani és a következő nemzedékeknek, hogy az tegye naggyá, virágzóvá soka szenvedett magyar hazánkat!

A beszéd elhangzása után Szokolay Imre VII. o. t. szavalta el Gyón Géza; „Cak egy éjszakára hozzátok el őket“ c. költeményét, mely után a gimnáziumi vegyeskar énekelt el a Himnusz, majd Kovács Odön VIII. o. t. gimn. ifjúság, Juraskó Pál banktisztviselő, a hadirokkantak, dr. Istók Barna ped. a tűzharcosok babérkoszorúját helyezte el az emléktábla alá. Ezt követte a katonaság és a többi kivonult alakulatok, valamint a tanuló ifjúság tisztelgő elvonulása az emlékmű előtt. A tulajdonképeni ünnepély ezzel véget ért.

3. Az emlékmű leírása.

Karrarai márványtábla a következő felirattal:

1914—18. HÓSI HALÁLT HALT TANÁRUNK
ÉS DIÁKTÁRSAINK EMLÉKÉNEK A RIMASZOMBATI GIMNÁZIUM VOLT DIÁKJAINAK SZOVETSÉGE.

A márványtábla kökeretbe van foglalva, amelyet felül domborművű rohamsisak két keresztbetett kard és alattuk a Pro Patria felirat díszít. A keret két oldal magyaros virágmotívumokkal díszített, alsó része lapos, kiszélesedett. Az egész emlékmű 120 cm. széles és 170 cm. magas.

A kökeret alsó, lapos, kiszélesedő részét dr. Groó Béla elnök kissé üresnek találta, azért nem nyugodott addig, amíg arra egy bronzkoszorút nem készíttetett. Mivel azonban a fémtilalom miatt ehhez anyagot nem lehetett szerezni, feláldozta erre a célra egy vörösréz kávékészletét, tálcaját és egyéb értékes emlékeit, melyeket annak idején egy boszniai utazása alkalmával vásárolt. Ezzel ténnyel is megható alakban juttatta kifejezésre kegyeletét a hős diáktársak éragaszkodását a volt Alma Mater iránt. Ideális gondolkozású férfi és követendő mintakép mindenki számára.

Hiányos volna a krónika, ha meg nem emlékeznénk arról az előadásról, melyet a leleplezési ünnepély előtti nap estjén a nemzeti filmszínházban Buda-

pest-fürdővárosról tartott ugyancsak dr. Groó Béla elnök. Az élvezetes előadás után következett a hangos kultúrfilm levetítése, mely gyönyörű fővárosunk összes gyógyfürdőiről készült s amely igazi lelki élvezetet nyújtott a nagyszámban megjelent előkelő közönségnek.

Az előadás után a filmszínházból távozó közönség önkéntes adományaiából 44 pengő gyűlt össze a bejáratoknál kitétt perselyekben, melyet az Öreg Diákok iskolánk szegénysorsú tanulóinak jutalmazására az igazgatóság rendelkezésére bocsátottak.

Felejthetetlenül fog élni lelkünkben 1941. május 25-ének emléke s az őszinte hála érzésével fog iskolánk tanári kara és tanuló ifjúsága visszagondolni azokra az Öreg Diákokra, akik fáradságot és áldozatot nem kimélve ezzel a szép nappal bennünket megajándékoztak.

IX.

Iskolánk anyagi ügyei.

Közlő: Varga Imre igazgatótanácsi ügyv. elnök.

A világháború előtti időkben protestáns társadalmunk áldozatkészsége s a magyar kultuskormányzat mindinkább nagyvonalú megértése folytán iskolánk anyagi tekintetben is erősödött. A jelenlegi iskolaépülethez pl. az állam 1901-től kezdődőleg évi 11.000 koronát vállalt hozzájárulás címén 29 éven keresztül. Ezen állami hozzájárulásra alapította iskolánk akkori előjárósága az iskola építésével kapcsolatos kb. 200.000. — koronás kölcsönt, amelyet 178.000. — korona értékben törzsvagyonának, illetve tápintézeti alaptőkéjének igénybevételével vett fel.

Ez az 1903-ban elgondolt és végrehajtott pénzügyi művelet azonban nem hozta meg a kívánt eredményt, mert a 10 év múlva bekövetkezett világháború alatt az állami építkezési hozzájárulás értékében egyre kevesebb lett, majd a cseh bevonulással teljesen megszűnt. Így az építkezés alkalmával igénybevett célvagyonszerű alaptőke tápintézeti-, és ösztöndíjalap csak kis részben térült meg, a többi pedig az állami hozzájárulások megszűntével elveszett.

Igen nagy anyagi veszteség érte intézetünket a világháborúval is. Alig van Magyarországon közintézmény, mely hazafias célokra aránylag olyan sokat áldozott volna, mint a mi iskolánk. Ugyanis az iskola előjárósága a jelenlegi épületen és néhány katasztrális hold földjén kívül minden vagyonát hadikölcsönbe helyezte el. Hadikölcsön jegyzésünk és befizetésünk összesen 172.100. aranykoronát tett ki. Ebből 40.100. az ösztöndíjakra esett.

A világháború után a megszállás szomorú éveiben az iskola előjárósága súlyos anyagi áldozatok árán egészen 1923-ig megőrizte az iskola egyházi, tehát ezzel együtt autonóm jellegét. 1923-ban azonban a minden anyagi erőforrásától megfosztott intézet kénytelen volt a prágai diktátum előtt kapitulálni. Ettől kezdve az iskola állami lett. Az állam által fizetett házbérekkel a fenntartó testület a máig akkor tetemesen felgyült adósságokat törlesztette s a megszállás szomorú éveiben mindvégig megtartotta a tápintézetet, igen jelentős anyagi támogatást nyújtva abban az arra rászoruló szegénysorsú tanulóknak.

1935-ben különösen a szlovák osztályok megnövekedése miatt a prágai iskolaügyi minisztérium nyomására kénytelenek voltunk 750.000. csehszlovák korona értékben az iskola épület egyik szárnyát kibővíteni. Az építkezés jelentékeny mértékben hitelműveletek úján történt, amelynek alapját a prágai minisztérium által szerződésileg vállalt évi 100.000 csehszlovák korona bér képezte. Azonban a felemelt bérfizetés már 1937-ben bizonytalanná lett, 1938-ban pedig megszűnt. A magyar kir. kormány megértő támogatásával tudtuk azután a 40.000. pengőt meghaladó építkezési terhünket kifizetni.

Hadikölcsönkötvényeinket még a megszállás ideje alatt sikerült nagy utánjárás-sal csehszlovák 3 %-os állampapírra kicserélni 139.100. csehszlovák névértékben.

E pár adatból is világosan látható tehát, hogy iskolánk előjárósága nem könnyű feladatra vállalkozott, amikor ragaszkodott az ősi örökséghez s az anyagi erőknél jóformán teljes elvesztése után felvette az iskola fenntartásának nagy terhet.

Nyugodt lelkiismerettel mertük ezt a teher-vállalást, mert a közösségek, intézmények, iskolák és nemzetek ereje nem az anyagiakban, hanem a lelkiükben van. A közösségek jövőjét sohasem az anyagi tényezők, hanem a lelki és erkölcsi erők döntik el. Biztunk tehát abban az erőben, abban az érzésben, mely társadalmunkat régi idők óta hozzáfűzte iskolánkhoz. Előjárók és tanárok példás önmegtagadással járnak elől az iskoláért való áldozatvállalásban. Ezt a Gondviselésbe vetett hiten megnyilvánuló „szent vakmerőséget“ méltányolta nemes nagyvonalúságával kormányunk, két egyházkerületünk, de különösen Farkas István és Turóczy Zoltán püspök uraink, valamint Rimaszombat és Gömör vármegye megértő közönsége élén dr. Soldos Béla főispán úrral és dr. Horváth Árpád alispán úrral, valamint Éva László rimaszombati polgármester úrral.

Az ismert és ismeretlen adakozók megható támogatása tette lehetővé számunkra, hogy az internátus felszerelésére, illetve létesítésére már több mint 12.000. — pengőt költhettünk, hogy a 85.000. — pengő értékű és a kivonulók által elhurcolt felszerelés egy részét már pótolhattuk s a további pótlás is folyamatban van. Az áldozatkészség, a tanárikar és az előjáróság szoros együttműködése teszi lehetővé, hogy internátusunk befogadóképességét 65-re emeljük.

Az igazgatótanács a központi internátusi díjakat ezidőszereint 65 pengőben állapította meg. A kisinternátusi díj 58. — pengő lesz. A havonkénti 1 kgr. zsír hozzájárulás ezzel szemben elmarad. Az országos viszonylatban is alacsony díjért teljesen kifogástalan és bőséges ellátást nyújtunk. Az elmúlt esztendőben az egyre növekvő drágulás miatt az internátusnál bekövetkezett némi díjemelés nem tudta teljesen eltüntetni háztartási hiányunkat. A hiány még nagyobb lett volna, ha idejében nem szerezzük be egyszerre a legszükségesebb élelmiszeranyagokat s ha nagy utánjárással nem gondoskodunk a napi szükségletek kedvezményes áron való beszerzéséről. A mai időkben egy ilyen kicsiny intézmény fenntartása is igen sok gonddal és munkával jár.

Igazgatótanácsunk határozata folytán a tandíj és fenntartói járulék a következő iskolai esztendőben is változatlanul 60. — illetve 40. — pengő lesz. A növekvő kész kiadások részbeni fedezésére a beírási díjat a tavalyi 12. — pengőről 20 pengőre kellett felemelniünk. Hogy az általános drágulással arányban egyáltalán nem lévő eme szerény díjemeléssel megbirkújunk-e a következő iskolai esztendőreánk váró terheit, azt ma senki sem tudja bizonyosan megmondani. E tekintetben tehát az iskola előljárósága a felettes hatóságokkal egyetértőleg az esetleges változtatás jogát fenntartja.

Anyagi tekintetben, mely azonban az iskola tanulmányi és erkölcsi fejlődését is nagyon érinti, az a megoldandó s igen súlyos feladat áll előttünk, hogy más hazai tanintézetekhez hasonlóan az állami és egyházi, valamint társadalmi erőforrások igénybevételével felépítsük a jelenlegi épülettől különálló kb. 70 tanuló befogadására alkalmas, teljesen korszerű modern internátusunkat, amelyhez segítse az Úr a végeken hűséggel és áldozatos magyar szívvvel szolgáló Alma Materünket!

Kimutatás a hadikölcsönben elvesztett alapítványokról.

A hadikölcsönben 40.100. — korona értékű ösztöndíj alapítványunk vesztett el. Ezeket legalább részben szeretnénk visszaállítani. Visszaállításukra tanulóinként évi 3. — pengőt szedünk a VKM hozzájárulásával. Szeretettel kérjük az alapítók hozzátartozóit, hogy az alapítványok visszaállításához adományaikkal hozzájárulni sziveskedjenek.

Dapsy Vilmos 7.000, Baksay István 2.000, Baksay István 2.000, Káposztás Józsefné 2.000, Lichard Károly 2.000, Huszt József 2.000, Piskálszky Endréné 2.000, Dr. Zehery István és neje 1.000, Harmatzy Béláné 1.000, gróf. Forgács Gyuláné 1.000, Terray István 1.000, Hruska Zoltán 1.000, Soós Jenő 1.000, Csider László 1.000, Bodor István 1.000, Löcherer Tamás 1.400, Huszt András 1.200, Hamvay Zoltán 1.000, Hamvay Zoltán Tompa emlékére 200, Hamvay Zoltán Jókai emlékére 100, Csider Károly 600, Lichard Károly 400, Stelkovich István 400, Heksch Bertalan 500, Fábry János 200, Szakmáry József 200, Bodor Dezső 400, Baksay István 200, Zeherjei egyház 200, Rimabrézó Likér 200, Pelsőc Sz, Péteri 200, Koszorú alap 600, Tornaegyesület 200, Szabó Erzsébet 200, Szabó Márton 200, Singer Leo 500, Jellinek Bertalan 200, Kohn Adolf 100, Reguly Péter 400, Jánosdeák Andrásné 200, Káposztás Józsefné 100, Bleyer Leó 2.000, Izraelita alapítvány 300. [Összesen: 40.100. — azaz negyvenezeregyszáz Korona.

Alapítványi okirat.

Alulírott Severlay Zoltán budapesti lakos Rimaszombat városnak a cseh megszállás alóli felszabadulása emlékére és megboldogult nagyapám, néhai Severlay Károly volt rimaszombati egy. prot. gimnáziumi igazgató nevének megörökítésére alapítványt létesít, melynek nevét, célját, székhelyét, szerveit és kezelésének módját alábbiakban kívánom körvonalazni:

1.) Az alapítvány neve: » Severlay «

2.) Az alapítvány összege és kezelése;

Az alapítvány 1000 P (egyezer pengő) összegű készpénzből áll, mely kamatozó betétként valamelyik pénzintézetben helyezendő el, vagy magán embernek adandó ki első helyen való betáblázás és az érték biztosítása mellett. A pénz kamatozásáról, illetve elhelyezéséről a rimaszombati Egyesült Protestáns Gimnázium mindenkori vezetősége gondoskodik és a tanintézet a tőke összegéért felelőséggel tartozik.

3.) Az alapítvány székhelye: Rimaszombat.

4.) Az alapítvány szervei:

Az alapítvány kezelésére alapítványi szervként özv. Marikovszky Istvánné urnó, rimaszombati lakost és a rimaszombati Egyesült Protestáns Gimnázium mindenkori tanári karát kérem fel, illetve jelölöm ki. Özv. Marikovszky Istvánné urnó elhalálózása napjától a kezelés joga és kötelessége a Gimnázium mindenkori tanári karát illeti meg.

5.) Az alapítvány célja:

Ezen alapítvánnyal emléket akarok állítani boldogult nagyapámnak, néhai Severlay Károlynak, aki a Gimnázium igazgatója volt. El akarom érni, hogy neve a nemzedékek változásával feledésbe ne menjen s nevét a jövő nemzedék is kegyelettel őrizze.

Rimaszombat évszázadokon keresztül végvára volt a magyar kultúrának és bölcsője Magyar Hazánk sok nagy fiának. A magyar nemzeti eszme Rimaszombatban mindig magasan lobogott s ennek első tényezője az Egyesült Protestáns Gimnázium és a Gimnázium mindenkori tanárikarának megtisztult magyar szellemben való felejtethetlen munkássága volt. A magyar gondolkodást és lelket a 20 éven át tartó cseh megszállás sem tudta kiirtani.

Minden magyar embernek, aki hazájáért dolgozni és cselekedni akar, áldozatokra is késznek kell mutatkoznia, hogy az újra éledő magyar lélek tüze ki ne aludjon s a nemzeti eszme veszendőbe ne menjen.

Elgondolásom szerint a magyar nemzeti eszmének ápolására, terjesztésére és diadalra juttatására első sorban a tanuló ifjúság hivatott, mert ők azok, akik az iskola padjából az élet mezéjére lépve a nép számos rétegével jutnak érintkezésbe. Őket kell tette hívni s reávetni arra, hogy a sokat szenvedett magyar nemzet élettörténetének és irodalmának minden mozzanatát megismerjék, megtanulják, hogy majdan jó tanító mesterei legyenek a magyar nemzeti gondolatot felépülő egységes magyar nemzetnek.

Nemes versenyt kell a tanuló ifjúság körében életre kelteni, hogy ne csak kötelességből tanuljanak, hanem abban örömeiket leljék és kettőzött erővel igyekezzenek a tudományos felkészültséget megszerezni.

A magyar nemzeti gondolat ápolására és fejlesztésére a magyar nyelv és irodalmat és a magyar történelmet tartom legalkalmasabbnak, mert ez a két tantárgy az, amely a magyar lélek minden megmozdulását visszatükrözi, gondolatvilágát megismerteti és elénkbetárja ennek a sokat szenvedett nemzetnek minden nehéz küzdelmét a századokon keresztül felette tomboló viharral.

Ezen elgondolásból kiindulva az alapítvány egy-egy évi kamata a rimaszombati Egyesült Protosztáns Gimnázium olyan érettségét tett egy vagy több tanulójának megjutalmazására fordítandó, aki a nevezett gimnáziumban folytatott tanulmányai során a magyar nyelv- és irodalomban, valamint a magyar történelemben mindig kiváló előmenetelt tanúsított.

Az alapítvány kamata az évvizsgán adassék ki.

A jutalomra érdemes egy vagy több tanuló kiválasztásának joga az Egyesült Protosztáns Gimnázium mindenkor tanári karát illeti, azonban özv. Marikovszky Istvánné urnő életében végleges határozat meghozatala előtt az ő előzetes hozzájárulása kikérendő.

Amennyiben valamely tanév végén a gimnázium mindenkor tanári kara egy tanulót sem ítélne méltónak az ösztöndíj kiadására, az így ki nem adott kamat az alapítványi tőkéhez csatolandó és együttesen kezelendő az előbb részletezettek szerint.

Amidőn ezen okiratot az 1000 P. összeggel együtt fentebbi célra átadom, annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a rimaszombati Egyesült Protosztáns Gimnáziumi tanulói között sikerül nemes versengést felkelteni s elérem célomat, hogy a tanuló ifjúságon keresztül Magyar Hazámnak teszek szolgálatot s boldogult nagyapám emlékét is megőrizem.

Kivánom, hogy a rimaszombati Egyesült Protosztáns Gimnázium munkája — mint eddig — a jövőben is Isten dicsőségét és Magyar Hazánk javát szolgálja.

Budapest, 1940. április hó 14. napján.

Severlay Zoltán s. k.

Alapítványi oklevél.

Mi alulírott Eszenyi Gyula dr. vm. tisztí főorvos, Löcherer Géza dr. kir. közjegyző, Percz Samu ny. városi tanácsos és Varga Imre ref. lelkész valamennyien rimaszombati lakosok, mint a felbomlott Csehszlovákiában működött volt »Egyesült Magyar Párt« rimaszombati tagozatának elnökségi tagjai, alapítók az idegen elnyomatás alatt kifejlődött magyar egységnek és testvéri együttérzésnek emlékére a következő alapítványt tesszük:

1.) Alapítványi vagyonként 3000 szóval Háromezer pengő készpénzösszeget jelölünk ki és bocsátunk a helybeli gimnázium, vagyis a rimaszombati egyesült prot. gimnázium, mint alapítványi intéző szerv rendelkezésére azon kérelemmel és meghagyással, hogy az alapítványi tőkének — a kezelési költségek levonása után fennmaradó — kamatait minden évben és egyenlő arányban a helybeli gimnázium (3) három tanulója között ossza ki.

2.) A jutalmazandókat az 1. pontban megnevezett intéző szerv képviseletében a gimnázium mindenkor igazgatója választja ki azon tanulók közül, kik a magyar történe-

lemben és magyar irodalomban kiváló előmenetelt tanúsítottak, közülök azonban az egyiknek r. kath, a másiknak evangélikus református, a harmadiknak ág. hitv. evangélikus vallásúnak kell lennie.

Mindhárom kiválasztott a kamatok kiosztása előtt önképzőkori gyűlés keretében meg fog emlékezni a volt csehszlovákiai magyar kisebbség nemzeti (politikai, kulturális, gazdasági, társadalmi) életéről és küzdelmeiről.

Az alapítókat a kiválasztott tanulók személyéről előre értesíteni kell és a fenti önképzőkori gyűlésre meg kell hívni.

3.) Az alapítványi tőke nem képezi a gimnázium vagyonát, ettől elkülönítve »1938 November 10« (Rimaszombat felszabadulásának napja) név alatt önállóan kezelendő úgy, hogy vagy valamelyik rimaszombati pénzügyintézet betétkönyvébe kamatozólag helyezendő el, vagy pupilláris fedezetet nyújtó ingatlanra, zálogjogi bekebelezéssel, első helyen és kamatozóan kölcsönadandó, vagy pedig olyan ingatlant kell érte vásárolni, amelynek az évi hasznai elérik a banki betét kamatainak az összegét. Az alapítványi tőkét elkölteni, vagy a rendezettől eltérő más célra fordítani nem szabad.

4.) Mivel az alapítványi vagyon a volt »Egyesült Magyar Párt« helybeli munkájának jutalmazásából gyűlt össze, az alapítók az ez uton az eredeti rendeltetésének megfelelő célra: a magyar ifjúság szabadságérzetének, nemzeti öntudatának és hazaszeretének ápolására fordították azon hitben, hogy a jelen alapítvány céljukat a belátható hosszú időn belül sikeresen fogja szolgálni.

5.) Ha az alapítvány céljának megvalósítása lehetetlenné válna, vagy a változott viszonyok között az alapítók szándékának többé nem felelne meg, az alapítványi vagyon teljes és korlátozatlan tulajdonjoggal Rimaszombat városára száll.

Felkérjük a Rimaszombati Egyesült Protosztáns Gimnáziumot, hogy alapítványi intézőszervi tisztséget elfogadni s azt a fentiekben megjelölt módon gyakorolni sziveskedjék.

A jelen okirat 4 egyező, eredeti példányban állítatott ki. Az első eredeti példány 2 pengős, a többi 1 — 1 pengős okmánybélyeggel látatott el.

Kelt Rimaszombatban (1941) ezerkilencszáznegyvenegy május hó (6) hatodik napján.

Előttünk, mint tanúk előtt:

Ritzinger János s. k.

tanu

Hazay Ilona s. k.

tanu

dr. Eszenyi Gyula s. k.

dr. Löcherer Géza s. k.

Percz Samu s. k.

Varga Imre s. k.

X.

Jótékonyság.

A) Alapítványok. Ösztöndíjak. Adományok.

1. *Alapítványok.* a) A volt Felvidéki Egyesült Magyar Párt rimaszombati szervezetének elnökségi tagjai a rendelkezésükre álló összegből iskolánknál alapítványt létesítettek. Az alapítvány címe: „1938. november 10” Rimaszombat felszabadulásának napja. Összege: 3.000 P. Rendeltetése: a magyar nyelv és irodalom, valamint a történelemben kiváló előmenetelt tanúsító három tanulónak évenkénti jutalmazása, kik közül az egyiknek r. kat., a másiknak ref., a harmadiknak pedig ev. vallásúnak kell lenni.

b) *Demeter István* ny. ref. leánygimnáziumi tanár Debrecenből a hadikölcsonben elveszett Baksay István féle alapítvány felújítására 100— pengőt adományozott.

2. *Ösztöndíjak.* A Horthy Miklós ösztöndíj alapból juttatott segély 200— pengő, a Közalkalmazottak Tanulmányi Segélyalapjától 100— P. Pénzügyminiszteri ösztöndíj 150— P. a Gömöri ref. egyházmegye internátusi ösztöndíja 225— P.

3. *Adományok.* A VKM. internátusi segélye 2'000— P., A tiszáninnyi ref. egyházkerület segélye 2'000— P., A tiszai ev. egyházkerület segélye 2'000— P., Gömör és Kishont vármegye segélye 500— P., Az Országos Családvédelmi alap segélye Rimaszombat m. városon keresztül 17 pár cipő 296'40 P. értékben, dr. Groó Béla 30—, Volt Diákok Szöv. III. 15. ebéd megjavítására 25—, Jó tanulók jutalmazására 100—, Volt Diákok Szöv. előadásának jövedelme 50—, összesen tehát 175— P., Dobránszky János 20—, Urbányi Dezső 20—, N. N. 25—, Nemzeti Hitelintézet rimaszombati Fiókjá 30—, Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegylet koszorúmegváltás címén 30—, Veres István és Gyula koszorúmegváltás címén 10—, Rimaszombati Takarékpénztár 30—, Rimaszombati Polgárikör elnöksége 20—, Baráth Károly 30—, Hevessy László 50—, Rimaszombati R. Kat. Egyház 20—, Rimaszombati város koszorú megváltása címén 30— Érsek Sándor járdánházi bányamun-

kás 10—, Varga Imre 30—, vitéz Fábrián Vilmos 30—, Rimaszombati Ref. Egyház 30—, Rimaszombati Ev. Egyház 20—, vitéz Rajháthy Sándor 20—, Rimaszombat és Vidéke Hitelszövetkezet 50—, dr. Gulyás József 20—, Az „1938. nov. 10” alapítvány alapítói 85'70, Segítő Egyesület 150—, Tanulók karácsonyi gyűjtése szegénysorsú tanulók megsegítésére 1307'97 pengő. Papp József jutalomkönyvekre 10— dr. Bányai József jutalomkönyvekre 10—, Adorján Testvérek Bpest jutalomkönyvekre 16—, dr. Csontos József 10—, Smid I. Lehel jutalomkönyvekre 10— pengőt, Angyal Gyula és Hlozek János ecetgyárosok a tápintézet részére szükséges ectet ingyen adták intézetünknek.

Osszesen befolyt:	1. Alapítványokra	...	...	3.100— P.
	2. Ösztöndíjakra	...	...	675— P.
	3. Adományok címén	...	...	9'121'07 P.
	Végösszeg:	...	...	12'896'07 P.

B) Ösztöndíjak, segélyek, jutalmak.

1. *Ösztöndíjakból:* Csók Pál a Horthy Miklós Ösztöndíjalapból 200—, Kiss Tibor a Közalkalmazottak Tanulmányi Segélyéből 100— Hollós Lóránd a Pénzügyminisztérium ösztöndíjából 150— pengőt.

2. Tandíjkezdmények.

A VIII. osztályban: Borbély László 30—, Fried Zoltán 10—, Kiss Tibor 40—, Kiszely Sándor 20—, Kovács Ödön 60—, Kriska Irén 30—, Liebermann Klára 40—, Mede Zoltán 60—, Murányi Tibor 10, Pálkovács Béla 10—, Rigó József 10—, Sarinay György 20—, Szepesi Pál 100—, Tóth Lajos 20—, Végh Sarolta 20— pengőt.

A VII. osztályban: Balázs Rudolf 20—, Burián Dagmar 20—, Csók Pál 60—, Elek Kálmán 40—, Földi István 40—, Katona Géza 40—, Molnár László 40—, Páles Gyula 50—, Sándor Béla 20—, Szokolay Imre 40—, Zalaváry Zoltán 30—, Turcsan József 40— pengőt.

A VI. osztályban: Almássy Éva 40—, Bán Géza 20—, Helmeczy Mihály 40—, Imrecze István 10—, Ivanics Endre 50—, Kandra Viola 40—, Kisfaludy Lajos 40—, Kiss Marianna 20—, Liphay László 30—, Makray László 20—, Poprócsy István 10—, Rakitka Margit 10—, Tóvik István 10—, Vörös Mária 60— pengőt.

Az V. osztályban: Antos Kamil 40—, Bartha Klára 40—, Bedécs István 40—, Bredár Gyula 30—, Harnócz Szerén 20—, Iván Zoltán 10—,

Jobbágy Béla 5.—, Lenner Stefánia 40.—, Kulcsár Katalin 10.—, Mede Júlia 60.—, Micsurda János 40.—, Mircz Károly 20.—, Pólos Katalin 60.—, Samu István 60.—, Scholtz Emil 30.—, Skergyák Pál 10.— pengőt.

A IV. osztályban: Benyó József 40.—, Csapó Balázs 20.—, Csernák Emma 10.—, Farkas Géza 30.—, Hollós Lóránd 40.—, Honéczy Veronika 40.—, Ivanics László 20.—, Kiss Ernő 60.—, Korenkó Dóra 30.—, Kovács Dezső 40.—, Kulcsár László 50.—, Martincsik Edith 30.—, Mándy Erika 60.—, Mircz Géza 20.—, Nagy Árpád 50.—, Patonay Gábor 20.—, Sarinay Mihály 10.—, Simon Gábor 20.—, Szigethy Attila 10.—, Ungár Irma 20.— pengőt.

A III. osztályban: Bán Béla 20.—, Benyó Pál 40.—, Bodor Ferdinánd 10.—, Brindza Ferenc 20.—, Bugár Gyula 30.—, Czókoly Béla 60.—, Ibos Lajos 30.—, Makovits Mária 20.—, Scholtz János 20.—, Schwimmer László 20.—, Skergyák Márta 40.—, Szedlák György 30.—, Zagy István 20.— pengőt,

A II. osztályban: Andrassy László 60.—, Balázs Andor 20.—, Bán Rezső 20.—, Bikki János 40.—, Bodor Zoltán 40.—, Dóbisz Barna 30.—, Fukker Bertalan 20.—, Mag József 10.—, Pósa Gyula 50.—, Schlett János 40.—, Kothaj Tibor 30.— pengőt.

Az I. osztályban: Bacsó Géza 30.—, Ferencz Dezső 20.—, Kálosi János 30.—, Komáromy Zoltán 30.—, Lehotai Árpád 27.—, Torma Lehel 20.—, Viszt Gyula 20.— pengőt.

Tandijkedvezmények végösszege ... .. 3'345.— P.

3. Internátusi segélyben részesültek.

Kovács Odön VIII. o. t. 250.—, Mede Zoltán VIII. o. t. 150.—, Csók Pál VII. o. t. 200.—, Molnár László VII. o. t. 150.—, Páles Gyula VII. o. t. 150.—, Ivanics András VI. o. t. 250.—, Bedécs István V. o. t. 150.—, Nagy Árpád IV. o. t. 50.—, Czókoly Béla III. o. t. a Gömöri Ref. Egyház-megye ösztöndíjában 225.—, Pósa Gyula II. o. t. 100.—, Ferencz Dezső I. o. t. 142'49, Lehotay Árpád I. o. t. 137'50, összesen: 1'954'99 P.

4. Ösztöndíjak, jutalmak.

A VIII. osztályban: Antal Tibor: dr. Groó Béla Diákszöv. elnökének adománya márc. 15. beszédért 30.—
Borbély László: Volt Diákok Szöv. adományából 25.—
Kiss Tibor: a Polgárikör elnökségétől márc. 15. értekezését 20.—
Kiszely Sándor: Braun Zsigmond alapítv. kamata 11.62, a Segély-alaptól 3.38, összesen 15.—

Kriska Irén: Rimaszombat város koszorúmegváltás 20.—, Segély alaptól 5.—, összesen 25.—
Kovács Odön: Rimaszombat és Vidéke Hitelszövetkezet adományából a magyar nyelv és irod.-ban kiváló előmenetelért 25.—, Dapsy Vilmos alapítv. kamatból, mint internátusi kiváló tanuló 10.— összesen 35.—
Liebermann Klára: Veres István és Gyula koszourmegváltásából 10.—, Jellinek Henrik alapítv. kamatából 4.63, Gelb Simon alapítv. kamatából 2.28, Segélyalaptól 8.09 összesen 25.—
Mede Zoltán: Volt Diákok Szöv. adományából 25.—, Dapsy alapítv. kamatból, mint internátusi jó tanuló, 7.88, Segély alaptól 7.12 összesen 40.—
Sarinay György: a rimaszombati r. kat. egyház adománya, mint hittanból kiváló előmenetelt tanusítottnak 10.—
Szepesi Pál: vitéz Rajháthy Sándor alezredes adományából a legjobb magyar érettségizőnek 10.—
Tóth Lajos: az „1938 nov. 10” alapítvány alapítóinak adományából 20.—
Zoller Sámuel: Severlay Károly alapítv. kamata, mint a magyar nyelv és irodalom, valamint történelemben kiváló 40.—
A VII. osztályban: Csók Pál: Az „1938 nov. 10” alapítvány alapítóinak adományából 25.—
Elek Kálmán: az „1938 nov. 10” alapítvány alapítóinak adományából 15.—
Földi István: a Segély-alaptól 15.—
Molnár László: Dapsy Vilmos alapítv. kamatból, mint internátusi szorgalmas tanuló 20.—
Páles Gyula: Volt Diákok Szöv. adományából 25.—, a rimaszombati ev. egyh. adománya, mint hittanból kiv. 10 összesen 35.—
Sexty Zoltán: az internátusban teljesített szolgálatainak jutalmazására 15.—
Szokolay Imre: a Rimaszombati Takarékpénztár adományából 15.—, Volt Diákok Szöv. előadásának bevételeiből 10.—, összesen 25.—
Turcsán József: a Rimaszombati Tak. pénztár adományából 15.—
A VI. osztályban: Harnócz Zoltán: Segély-alaptól internátusi példás magaviseletéért 15.—, Érsek Sándor járdánházi bányamunkás adományából 10.—, összesen 25.—
Helmeczy Mihály: Egy magát megnevezni nem akaró adományából 25.—
Ivanics E.: Baráth K. névnapmegváltás címen tett adományából 30.—, dr. Gulyás József e. ker. középiskolai előadó adományából, mint internátusi jó tanuló 10.—, összesen 40.—

Lipthay László: Rimaszombat és vidéke Hitelszövetkezet adományából, mint történelemben kiváló 25.—, dr. Gulyás József adományából, mint internátusi jó tanuló 15.—, összesen 40.—

Poprócsi István: az „1938 nov. 10.” alapítv. alapítóinak adományából, mint hat éve gyalog bejáró, soha el nem késett jó tanuló 20.—

Vörös Mária: a Nemzeti Hitelintézet rimaszombati fiókjának adománya 30.—

V. osztályban: *Bedécs István*: Urbányi Dezső bányafőmérnök adományából, mint az V. osztály legjobb matematikusa 20.—, a Rimaszombati Takarékpénztár Milléniumi alapítv. kamatából 5.27, a Segély alaptól 4.73, mint internátusi jó tanuló, összesen 30.—

Cseh Béla: a Rimaszombati Takarékpénztár Milléniumi alapítv. kamatából 10.—

Samu István: vitéz Fábrián Vilmos névnap megváltásából 20.—

Lenner Stefánia: Dobránszky János adományából 20.—

IV. osztályban: *Kiss Endre*: vitéz Fábrián Vilmos névnapmegváltásából 10.—

Kiss Ernő: Az „1938 nov. 10.” alapítv. alapítóinak adományából 5.70, Segély-alaptól 4.30, összesen 10.—

Korenkó Dorottya: A rimaszombati r. kat. egyház adományából, mint hittanból kiváló 10.—, a

Kovács Dezső: Varga Imre névnapmegváltásából 10.—, a Rimaszombati Tak. pénztár Milléniumi alapítv. kamatából 10.—, összesen 20.—

Kulcsár László: Varga Imre névnapmegváltásából 20.—

Nagy Árpád: Rimaszombat város koszorúmegváltásából 10.—, a Rimaszombati Takarékpénztár Milléniumi alapítvány kamatából 10.—, összesen 20.—

III. osztályban: *Bán Béla*: a Volt Diákok Szöv. előadásából 10.—

Bugár Gyula: Segély-alaptól, mint internátusi jó tanuló 10.—

Czókoly Béla: Segítő-egylettől, mint internátusi jó tanuló 15.—

Ibos Lajos: Asztalos Kálmán alapítv. kamata 4.20, Segély-alaptól 5.80, dr. Csontos József adománya, 10.—, mint internátusi jó tanuló, összesen 20.—

Skergyák Márta: Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegylet adományából, mint koszorúmegváltásból 10.—

II. osztályban: *Andrássy László*: A Volt Diákok Szöv. adományából 25.—

Bán Rudolf: a rimaszombati ref. egyház adományából, mint hittanban kiváló 10.—, Volt Diákok Szöv. előadásából 10.—, összesen 20.—

Dobisz Barna: a rimaszombati ev. egyház adományából, mint hittanban kiváló 10.—

Pósa Gyula: Boczkó Dániel alapítv. kamata 3.75, Segély-alaptól 6.25, mint internátusi kiváló tanuló összesen 10.—

I. osztályban: *Bacsó G.*: Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegylet koszorú megváltásából 10.—

Ferencz Dezső: Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegylet adományából, mint koszorúmegváltásból 10.—

Kálosi János: A Volt Diákok Szöv. előadásából 10.—

Lehotay Árpád: A rimaszombati ref. egyház adományából, mint hittanban kiváló 10.—, Meskó Miklós alapítv. kamata 11.15, Segély-alaptól 3.85, Volt Diákok Szöv. előadásából 10.—, összesen 35.—

Az évvégi tornaverseny győzteseinek jutalmazása a Segítő-egylet adományából.

100 méteres síkfutás. 1. Zakács László VIII. o. t. 10.—, 2. Kemény Károly VII. o. t. 5.—

400 méteres síkfutás. 1. Kosztra István VI. o. t. 10.—, 2. Pálkovács Béla VIII. o. t. 5.—

800 méteres síkfutás. 1. Poprócsi István VI. o. t. 10.—, 2. Zólyomi László VI. o. t. 5.—

Magasugrás. 1. Kovács László VI. o. t. 10.—, 2. Kovács Károly VII. o. t. 5.—

Távolugrás. 1. Kovács Károly VII. o. t. 10.—, 2. Kovács László VI. o. t. 5.—

Rúdugrás. 1. Kovács László VI. o. t. 10.—, 2. Imrecze István VI. o. t. 5.—

Gerelyvetés. 1. Kovács László VI. o. t. 10.—, 2. Páles Gyula VII. o. t. 5.—

Diszkoszdobás. 1. Kovács Károly VII. o. t. 10.—, 2. Imrecze István VI. o. t. 5.—

Súlydobás. 1. Kovács Károly VII. o. t. 10.—, 2. Mede Zoltán VIII. o. t. 5.—

Kovács László vitéz Rajháthy Sándor alezredes adományából, mint legjobb rúdugró 10.—

Az intézet legjobb longaméta csapata (Kovács László VI., Kovács Károly VII., Poprócsi István VI., Katona Géza VII., Kemény Károly VII., Jellinek Harry VI. és Kisfaludy Lajos VI. o. t.) Hevessy László ny. főispán díját nyerték el 50.—.

5. Legációból

VIII. osztályban: Borbély László, Kiss Ernő, Kovács Odön, Mede Zoltán, Mogyoródi Árpád, Pálkovács Béla, Rigó József, Simkó István, Simon Tibor, Tóth Lajos.

VII. osztályban: Csiszár József, Ibos Ferenc, Katona Géza, Kovács Károly, Molnár László, Rigó László, Szokolay Imre, összesen ... .. 1.601—

6. Mendikációból.

IV. osztályban: Kulcsár László, Kovács Dezső, Simon Gábor, Ujpál István, Farkas Géza.

III. osztályban: Bán Béla, Fáber Gyula, Szűcs László.

II. osztályban: Bodor Zoltán, Czókoly Péter, Pósa Gyula.

I. osztályban: Ferencz Dezső, Lehotay Árpád, összesen: ... .. 769.—

7. Könyvjutalomban részesültek.

VIII. osztályban: Pólos Béla.

VII. osztályban: Kardos Lili, Komjáthy Csaba, Tariska Magda.

VI. osztályban: Kisfaludy Lajos, Bán Géza, Almássy Éva, Kiss Marianna.

V. osztályban: Pólos Katalin, Cseh Béla, Antos Kamil, Bátky Valéria, Scholtz Emil.

IV. osztályban: Kosiner Lilla, Patonay Gábor, Hollós Lóránd, Csernák Emma.

III. osztályban: Czókoly Béla, Héthelyi Irén.

II. osztályban: Bikky János, Fukker Bertalan, Petkó Tamás, Pósa Gyula, Kovács Sándor.

I. osztályban: Horváth László, Vörös Zoltán, Cseh Ilona, Martincsók Lucia, Szabó Ilona, Szokolay Katalin.

Papp József adományából: Tóth Lajos, Kovács Odön, Eszenyi Géza VIII. o. t., Szokolay Imre, Komjáthy Csaba VII. o. t., Poprócsi István VI. o. t., Bedécs István V. o. t., Héthelyi Irén III. o. t., Bán Rezső II. és Bacsó Géza I. o. tanulók.

dr. Bányai József adományából: Vörös Mária VI. o. t., Mircz Károly V. o. t., Cseh Béla V. o. t., Fukker Bertalan II. o. t. és Petkó Tamás o. II. tanulók.

Smid I. Lehel adományából: Bóna Olga VII. o. t., Brndiár János VII. o. t., Mihalik Sára VII. o. t., és Tóvik István VI. o. tanulók.

A könyvjutalmak pénzértéke összesen: ... .. 125.— P.

8. Cipősegélyben részesültek.

Borbély László VIII. o. t., Végh Lajos VIII. o. t., Csók Pál VII. o. t., Földi István VII. o. t., Páles Gyula VII. o. t., Ivanics Endre VII. o. t., Lipthay László VI. o. t., Poprócsi István VI. o. t., Tóvik István V. o. t., Bedécs István V. o. t., Benyó József IV. o. t., Kovács Dezső IV. o. t., Nagy Árpád IV. o. t., Bán Béla III. o. t., Czókoly Béla III. o. t., Ferencz Dezső I. o. t. és Lehotay Árpád I. o. tanulók. Összesen 17 tanuló 296·40 P. értékben.

9. Az Ifjúsági segélykönyvtárból részesültek.

VIII. osztályban Borbély László, Csík Béla, Cziprusz Elemér, Deák László, Fried Zoltán, Kiss Ernő, Kiss Tibor, Kiszely Sándor, Kovács Odön, Lővy Ottó, Mede Zoltán, Mogyoródi Árpád, Murányi Tibor, Pálkovács Béla, Polák István, Pólos Béla, Rigó József, Simkó István, Simon Tibor, Szepesi Pál, Tóth Lajos, Végh Lajos, Zoller Sámuel, Mojzes Károly, Farkas Izabella, Kemény Borbála, Kriska Irén, Liebermann Klára, Skergyák Katalin, Szöllősy Gizella, Végh Sarolta, Zemlényi Magda.

VII. osztályban: Balázs Rudolf, Brndiár János, Csiszár Gusztáv, Csók Pál, Elek Kálmán, Földi István, Ibos Ferenc, Katona Géza, Komjáthy Csaba, Kövér Zoltán, Kunya Miklós, Lőrincz Károly, Molnár László, Páles Gyula, Rigó László, Rajzinger István, Sándor Béla, Sexty Zoltán, Surgota László, Szokolay Imre, Turcsán József, Ujpál Kálmán, Zalaváry Zoltán, Blechner Erzsébet, Bóna Olga, Burián Dagmár, Mihalik Sára, Kardos Lili, Tariska Magda, Vietórisz Éva.

VI. osztályban: Kisfaludy Lajos, Jellinek Harry, Almássy Éva.

V. osztályban: Ambrúzs Béla, Bredár Gyula, Micsurda János, Mircz Károly, Samu István, Skergyák Pál, Szókovács Zoltán, Turcsán Tibor, Mede Júlia.

IV. osztályban: Benyó József, Dósa Árpád, Dósa József, Ivanics László, Reichmann Tibor, Sarinay Mihály, Szó István, Farkas Gabriella, Mándy Erika.

III. osztályban: Benyó Pál, Scholtz János, Szakó István, Szedlák György, Varga Iván, Hegedűs Lujza, Rakytká Jarmila, Skergyák Márta.

I. osztályban: Péter Béla.

A nyújtott segély végösszege összesen: ... .. 450.—

Jótétemények összesítése.

1. Ösztöndíjak	... ..	450.—
2. Tandíjkezdmény	... ..	3 345—
3. Internátusi kedvezmények	... ..	1.954.99

4. Ösztöndíjak-jutalmak	1.210.—
5. Legáció	1.601.—
6. Mendikáció	769.—
7. Könyvjutalmak	125.—
8. Cipő-segély	296.40
9. Ifjúsági Segélykönyvtártól	450.—
10. Önképzőköri pénz és könyvjutalmak	165.—

Összesen: 10.366.39 P.

XI. A tanulók névsora és érdemjegyei.

Megjegyzés: A vastagbetűs nevű tanuló általános eredménye: kitünő, a dült betűvel szedett tanulóé: jeles: Fm = felmentve, i = internátusban lakott.

Osztályfőnök: dr. Bolla József.

I. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredm.	Tandíj	
			Hittan	Magyar ny.	Földrajz	Latin nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Szépíráás	Ének			
Bacsó Géza ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	30
Balyó Géza ref.	2	2	1	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1	3	60
Boros Zoltán ref. i.	3	3	3	3	3	4	3	3	3	1	3	3	2	4	60
Czikora Zoltán ref.	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	3	2	2	3	60
5 Ferencz Dezső ref. i.	1	2	1	1	1	1	1	1	2	Fm.	1	2	2	1	40
Friedmann Ferenc izr.	1	2	1	2	2	1	1	1	2	Fm.	1	2	2	2	60
Harsányi Aurél Frigyes ev. i.	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	60
Honéczy Zoltán J. ev. ism.	3	3	2	3	3	3	2	4	2	Fm.	3	2	2	4	60
Horváth László ref.	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	60
10 Igaz Pál Lajos r. kat.	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	60
Kálosi János ref.	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	30
Komáromy Zoltán ref.	2	3	2	1	2	1	1	2	3	2	3	2	2	2	60
Korányi Zoltán L. ev.	1	1	1	2	2	2	1	3	2	Fm.	2	2	2	2	60
Kovács Antal ref. i.	2	2	2	3	3	4	3	3	2	3	2	2	2	4	60
15 Kövér Dezső ref.	1	2	1	3	2	3	2	2	2	3	1	2	2	3	60
Lakatos László rk.	2	2	1	3	2	3	2	3	2	3	2	2	2	3	60
Lehotai Árpád ref.	1	2	1	1	1	1	1	1	2	3	3	2	2	1	40
Magyar Andor ref.	3	4	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	2	4	60
Magyar Gyula rk.	2	2	1	2	3	2	3	3	1	1	3	2	2	3	60
20 Makó Zoltán Gy. rk.	2	2	2	3	3	3	3	4	2	2	2	2	2	2	60
Pap Zoltán ref.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	60
Péli László ref.	3	3	2	3	2	3	3	3	2	2	2	2	3	3	60
Péter Béla ref.	2	2	2	3	4	4	3	4	3	3	3	2	2	4	60
Revaj Béla rk.	2	2	2	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	60
25 Rubint Árpád rk.	2	2	2	3	3	4	2	3	3	3	3	1	1	4	60
Szabó Béla ref.	2	3	2	3	3	4	2	3	3	3	3	3	1	4	60
Tankó Zoltán ref.	1	2	1	3	2	3	2	3	2	2	2	1	1	3	60
Torma Lehel rk.	2	2	1	3	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	40
Útrata József rk. ism.	2	3	1	3	2	2	2	3	3	3	2	1	1	2	60
30 Vallo Tivadar rk.	2	2	2	3	4	3	3	3	2	2	2	3	2	2	40
Viszt Gyula rk.	2	2	1	3	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2	40
Vörös Zoltán J. g. kat.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	1	30

III. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Kunos András.

A tanuló neve és vallása	T a n t á r g y a k													Ált. tan. eredm.	Tandíj	
	Magaviselet	Rendszeretet														
	Hittan	Magyar ny.	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének					
Bán Béla Viktor ref.	1	2	1	2	2	2	2	3	1	2	2	fm.	1	2	40	
Bán Bódi Aladár ref.	2	2	1	3	2	3	3	3	2	3	2	3	1	3	60	
Bátky Barnabás ref.	1	2	1	3	3	1	2	3	3	3	2	fm.	2	3	60	
Berze István rk.	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1	3	60	
5 Bodor Ferdinánd rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1	3	50	
Brindza Ferenc rk.	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	3	40	
Bugár Gyula ev. i.	1	1	1	2	3	1	1	2	1	2	1	2	1	2	30	
Csernák Ferenc ev.	2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	2	60	
Czóky Béla ref.	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	m.	
10 Dulay Ferenc rk. i.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	1	3	60
Fáber Gyula ref. ism. i.	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2	1	2	1	2	60	
Ferber Imre izr. i.	2	3	1	1	2	1	2	2	1	2	3	3	1	2	60	
Hosszúréti János rk.	2	3	1	3	4	3	3	3	3	3	3	1	2	4	60	
Ibos Lajos ref. i.	1	1	1	3	3	2	2	3	1	2	1	2	1	3	30	
15 Klamarik János rk.	1	2	1	3	2	2	2	3	2	3	2	2	1	3	60	
Klein Tibor izr.	2	2	1	2	3	2	1	1	1	2	2	2	1	2	60	
Kovács Gábor ref. ism. i.	2	3	2	3	3	2	3	4	3	3	2	3	1	4	60	
Kövér Tibor ref. i.	2	3	2	3	3	3	4	4	3	3	3	3	2	4	60	
Krajnák János ev. i.	2	3	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2	1	3	60	
20 Liebermann Henrik izr.	1	2	1	3	2	2	2	1	2	2	2	3	2	2	60	
Mosánszky Lothár ev.	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	fm.	1	2	60	
Reinitz András izr.	1	3	1	3	2	2	1	1	1	2	2	4	2	2	60	
Scholtz János ev.	1	1	1	2	3	2	3	2	2	3	2	1	1	3	40	
Schwimmer László izr.	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	40	
25 Síró János ev.	2	3	2	3	4	3	3	3	3	3	2	3	1	4	60	
Szakó István rk. i.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1	3	60	
Szedlák György rk.	3	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2	30	
Szűcs László ref. i.	2	3	2	3	3	3	3	1	3	3	2	2	1	3	60	
Tankó Zoltán rk. ism.	3	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2	2	3	60	
30 Varga Iván rk.	2	2	2	3	3	3	3	3	2	3	1	3	1	3	60	
Vaskó János ref.	2	1	1	2	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	60	
Zagy István rk.	2	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	40	
Zalaváry Gyula rk.	2	2	1	3	2	2	3	3	2	3	2	fm.	1	3	60	

A tanuló neve és vallása	T a n t á r g y a k													Ált. tan. eredm.	Tandíj
	Magaviselet	Rendszeretet													
	Hittan	Magyar ny.	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német ny.	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Ének				
Nyilvános leánytanulók															
Hegedűs Lujza rk. ism.	2	2	2	3	4	4	4	3	3	2	2	2	1	4	60
Héthelyi Irén ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	60
Rakytka Jarmila ev.	2	2	1	2	3	3	2	2	2	3	2	2	1	3	60
Skergyák Márta rk.	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	20

Nem volt elbírálható: Csontos Klára, Makovits Mária Vargha György.
Mehalt, Benyó Pál.

IV. OSZTÁLY.

Osztályfőnök : Sándor Jenő.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeretet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandij
			Hittan	Magyar ny.	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Meenyiségtan	Rajz	Testnevelés	Egészségtan		
Benyó József rk.	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2	20
a. Bodnár Endre ref.	2	3	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	20
Csapó Balász rk.	2	1	2	1	2	2	1	1	1	3	2	1	2	40
Demény Attila rk. i.	2	2	1	2	3	3	3	3	1	3	3	1	3	60
5 Dósa Árpád rk.	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	3	3	60
Dósa József rk.	2	2	1	2	3	3	2	3	3	2	2	3	2	60
Farkas Géza ref.	2	2	1	2	1	3	3	2	3	2	1	2	1	30
Fodor István rk.	2	2	2	2	3	3	3	3	3	1	2	3	3	60
Hollós Lórát rk.	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	2	1	20
10 Ivanics Barna ev.	2	2	1	3	3	3	3	4	4	2	2	3	4	60
Ivanics László ev.	2	2	1	3	2	4	4	4	4	3	3	3	4	40
Kiss Ernő ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m.
Kiszely Jenő ev.	2	2	1	3	3	3	2	3	3	1	2	2	4	60
Kovács Dezső ref. i.	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	1	20
15 Kovács Tibor ref.	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1	2	3	60
Králik József rk.	2	2	2	3	4	4	4	3	4	2	2	3	1	60
Kulcsár László ref.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	10
Lajka László rk.	2	2	1	3	2	3	3	3	4	2	3	3	2	60
Makó Oszkár rk.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	4	60
20 Mircz Géza rk.	2	2	2	3	3	2	2	3	2	2	3	2	2	40
Nagy Árpád ref. i.	1	1	1	1	1	2	3	1	1	1	2	2	1	10
Patonay Gábor rk.	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	40
Reichmann Tibor izr.	2	2	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	1	60
Rozlosnyik József ev.	2	2	1	2	3	3	2	3	3	2	1	3	3	60
25 Sarinay Mihály rk.	2	2	2	3	3	3	3	3	2	1	1	3	2	50
Simon Gábor ref. i.	1	1	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	2	40
Simon Tibor ref.	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1	60
Szakal Zoltán ref. i.	3	3	3	3	4	4	3	4	4	3	3	3	2	60
Szigethy Attila ref.	2	2	2	3	2	3	3	3	4	3	3	2	3	50
30 Szó István rk.	2	2	2	3	3	3	3	3	4	2	3	3	3	60
Szúk Károly ref. i.	2	2	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	60
Toma László ev.	2	2	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	60
Ujpál István ref.	1	1	1	2	3	2	3	3	3	2	1	2	3	60
Veres György izr.	2	2	1	3	2	3	1	2	1	1	3	2	2	60
35 Viszt Lajos rk.	2	2	1	2	2	3	3	2	4	2	3	2	4	60

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeretet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandij	
			Hittan	Magyar ny.	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Meenyiségtan	Rajz	Testnevelés	Egészségtan			Gyorsírás
Nyilvános leánytanulók :															
Batta Mária ref.	2	1	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2	60	
Bán Éva ref.	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	60
Csernák Emma ev.	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	50
Farkas Gabriella ref.	2	2	1	3	1	3	3	3	3	2	1	1	1	1	60
40 Honéczy V. Irisz ev.	2	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	20
Korenko Dorottya rk.	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	30
Kosiner Lilla izr.	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	60
Martincsók Edit ref.	2	2	1	3	1	3	3	2	2	2	1	1	2	3	30
Mándy Erika ev.	2	2	1	3	2	3	3	3	3	2	1	1	3	3	m.
45 Márkus Magdolna izr.	2	2	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	60
Sándor Emilia izr.	2	2	1	2	2	3	1	1	2	1	2	1	1	1	60
Schreiber Judit izr.	2	2	1	1	2	3	1	2	2	1	2	1	1	1	60
Ungár Irma izr.	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	40

V. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: dr. Pazonyi Béla.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k										Ált. osztályzat	Tandj			
			Hit	Magyar ny.	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Szlovák ny.	Természettan	Mennyiség	Testnevelés					
															Hit	Magyar ny.	Történelem
Ambrúzs Béla ref. i.	2	2	2	3	3	4	3	3	—	3	3	3	3	3	3	4	60
Antos Kamil ev.	1	1	1	2	1	2	1	—	1	1	1	2	1	1	2	1	20
Bedécs István ref. i.	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	20
Bredár Gyula rk.	2	2	1	2	3	2	3	2	—	3	2	2	2	3	3	3	30
5 Csapó Géza ref.	2	3	2	2	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	3	60
Cseh Béla rk. i.	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	60
Iván Zoltán ref.	2	3	1	2	3	3	3	2	—	2	3	2	2	3	2	3	50
Kálmán Károly ref.	2	2	1	2	2	3	1	—	1	2	3	2	2	3	2	3	60
Lipthay Tibor ref.	1	2	1	2	2	3	2	—	1	3	3	2	2	3	2	3	60
10 Lóska József rk.	1	2	1	3	3	2	1	—	1	3	2	2	2	3	2	3	60
Lócsey Iván rk.	1	2	1	2	2	3	1	—	1	2	3	2	2	3	2	3	60
Micsurda János rk.	2	3	1	3	2	1	—	1	—	2	2	1	2	2	1	2	20
Mircz Károly rk.	2	2	1	3	3	2	1	—	1	3	1	2	2	3	2	3	40
Mráz Albert ref.	1	2	2	3	3	3	3	—	2	3	3	2	2	3	2	3	60
15 Novák Gyula rk.	2	2	2	2	2	3	3	—	1	2	3	3	3	3	3	3	60
Plánka József. ev.	2	2	2	3	3	3	3	—	2	3	4	3	4	3	4	3	60
Rajháthy Aurél rk.	2	2	2	3	2	4	3	—	3	3	3	1	4	3	1	4	60
Samu István ref.	1	1	1	1	1	1	2	—	1	1	1	2	1	1	2	1	—
Sárkány István ev.	1	1	1	3	2	3	3	—	2	2	2	2	2	2	2	3	60
20 Scholtz Emil ev.	1	1	1	1	2	2	2	—	1	1	2	2	2	2	2	2	30
Skergyák Pál rk.	2	1	2	1	2	3	2	—	1	1	2	2	2	2	2	2	50
Szókovács Zoltán rk.	2	2	2	2	3	2	3	—	2	3	2	2	2	3	2	3	60
Telgarecz Zoltán rk. i.	2	2	1	3	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	3	60
Turcsan Tibor rk.	2	2	2	3	3	3	2	—	3	3	2	2	3	3	2	3	60
25 Udvardy Kalmán rk.	2	2	2	3	3	4	3	—	2	3	3	1	4	3	1	4	60
Urbányi Béla ismétlő rk.	2	2	2	3	3	3	3	—	3	3	2	2	3	3	2	3	60
Varga István ref.	2	3	2	3	3	4	4	—	2	3	3	3	4	3	3	4	60
Vaskó József ref.	2	2	1	3	2	3	2	—	1	3	2	1	3	2	1	3	60
Zemlényi Árpád rk.	2	2	2	3	3	4	3	—	2	3	3	2	4	3	2	4	60
Nyilvános leánytanulók																	
30 Bartha Klára ref.	1	1	1	1	1	3	3	—	1	1	2	2	3	2	2	3	20
Bátky Valéria ref.	1	1	1	1	1	2	2	—	1	2	1	1	2	1	1	2	60
Csapó Eva ref.	1	1	1	2	2	3	2	—	1	2	2	2	3	2	2	2	60

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredm.	Tandj			
			Hit	Magyar ny.	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Szlovák ny.	Természettan	Mennyiség	Testnevelés					
															Hit	Magyar ny.	Történelem
Harnócz Szerén ref.	1	1	1	2	2	2	2	—	—	3	2	2	2	2	2	2	40
Igaz Mária rk.	3	2	1	3	3	3	3	—	—	3	2	1	3	2	1	3	60
35 Kovács Márta Mária rk.	1	1	1	1	1	2	2	—	1	1	2	1	2	1	2	1	60
Kulcsár Katalin ref.	1	1	1	2	1	3	3	—	—	1	2	2	2	2	2	3	50
Lenner Stefánia ev.	1	1	1	1	1	2	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	20
Medé Julia ref.	2	2	1	1	2	1	1	—	—	2	2	3	2	—	—	—	—
Németh Veronika ev.	2	2	1	3	3	3	2	—	—	2	2	1	3	60	—	—	—
40 Pólos Katalin ref.	1	1	1	1	1	2	2	—	—	1	2	1	2	—	—	—	—
Valló Gizella rk.	1	2	1	3	2	2	1	—	—	2	2	2	2	2	2	2	60
Magántanuló:																	
Szerző Aladár ref.	—	1	1	2	2	3	3	—	2	2	1	2	3	100	—	—	—

Évközben kimaradtak: Jobbágy Béla g. k., Kantóber János ref., Márky János ref., Zula János ref.

VI. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Szepsy József.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandij	
			Hit	Magyar ny.	Történelem	Társ. és. gazd.	Latin nyelv	Német nyelv	Francia ny.	Vegytan	Mennyiségtan	Testnevelés			
Batta István ref.	1	1	1	2	1	1	3	1	2	2	2	2	2	2	60
Bán Géza ref.	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	3	3	3	240
Biáth Tibor rk.	2	2	1	3	3	3	2	3	3	4	2	2	2	4	60
Enyedy Dénes izr.	2	2	1	2	2	2	3	1	2	2	3	2	3	2	60
5 Fekete István rk.	2	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	60
Habán Ernő ref.	3	4	2	3	4	3	4	4	4	3	3	3	3	4	60
Harnócz Zoltán ref. i.	1	2	1	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	60
Helmeczi Mihály ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	20
Imrecze István ref.	2	3	1	2	3	3	3	2	3	3	3	1	3	5	50
10 Ivanics András ev. i.	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	f.m.	2	1	20
Jellinek Harry ev.	2	2	1	3	2	1	3	1	3	3	3	1	3	6	60
Kálmán László ref.	2	3	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	60
Kemény Károly ism. ev.	2	3	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	3	6	60
Kisfaludy Lajos ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20
15 Kosztra István ref.	2	2	1	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	60
Kovács László ref.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	6	60
Liptay László ref. i.	1	1	1	2	1	1	2	3	2	1	1	2	2	3	30
Makray László ref.	2	2	1	2	2	1	3	2	1	1	2	2	2	4	40
Mészáros Andor rk.	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	60
20 Pataky Gyula ism. rk.	3	3	2	3	3	2	3	3	3	3	4	3	4	3	60
Poprócsi István ref.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	3	1	2	5	50
Sikúr János rk.	2	3	2	3	3	3	2	3	4	3	3	3	3	4	60
Szállósi Zoltán ref.	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	60
Tóbbik István ev.	2	2	1	1	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	50
25 Varga László ref. i.	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	6	60
Zólyomi Béla ev.	2	3	2	2	3	2	3	1	3	3	3	2	3	6	60
Nyilvános leánytanulók:															
Almásy Éva ref.	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Husztó Rózsa ref.	1	2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2	2	60
Hutter Aranka izr.	2	2	1	3	3	3	2	1	2	3	3	3	3	3	60
30 Kandra Viola rk.	2	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	20
Kiss Marianna rk.	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	2	4	40
Rakitka Margit ev.	2	3	1	3	3	3	3	1	3	3	2	1	3	5	50
Sárkány Éva ev.	2	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	f.m.	2	6	60
Vörös Mária rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	m.

Évközben kimaradt: Hlozek János, Litauszky István.

VII. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: K. Nagy István.

A tanuló neve és vallása	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandij			
			Hit	Magyar ny.	Történelem	Földrajz	Latin nyelv	Német ny.	Szlovák ny.	Francia ny.	Természettan	Mennyiségtan			Rajz	Testnevelés	Égészségtan
Balázs Rudolf rk.	3	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	240	
Bóna Andor ism. rk. i.	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	330	
Brndiár János ev.	1	2	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	60	
Csizsár G. Mihály ref.	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	360	
5 Csizsár J. László ref. i.	3	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	360	
Csók P. András ev. i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m.	
Elek Kálmán rk.	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	220	
Földi István rk.	1	2	1	2	3	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2	220	
Gabonás T. György rk.	1	2	1	2	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	360	
10 Ibos F. János ref. i.	2	2	1	1	2	2	2	3	3	2	2	3	2	3	2	360	
Katona Géza ref.	1	2	1	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2	220	
Komjáthy Cs. Béla ref.	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	260	
Kosko Lajos ev.	2	2	1	2	2	3	2	2	3	2	3	2	2	2	2	360	
Kovács Károly ref.	2	2	1	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	2	360	
15 Kövér Zoltán ev.	2	3	2	4	4	3	4	4	2	3	4	3	2	3	2	460	
Kunya Miklós rk.	2	3	2	3	3	3	3	3	4	4	3	4	3	3	2	460	
Lőrincz Károly rk.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	360	
Molnár László ref. i.	3	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2	220	
Páles Gyula ev. i.	1	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	2	210	
20 Rajzinger István rk.	2	2	1	3	3	3	2	3	1	2	3	3	1	3	2	360	
Rigó László ref.	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1	3	2	360	
Sándor Béla rk.	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	3	2	3	2	2	240	
Sexty Z. Emil ism. ev. i.	2	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	360	
Surgota László rk.	2	2	1	2	3	3	2	3	3	2	3	2	2	2	2	360	
25 Szokolay Imre F. ref.	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	120	
Turcsán József rk.	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	220	
Ujpal Kálmán ref.	1	2	1	3	3	3	2	2	3	2	2	2	1	3	2	360	
v. Zalaváry Zoltán rk.	1	2	1	2	3	3	2	1	2	2	2	1	2	2	2	330	
Nyilvános leánytanulók:																	
Blechner Erzsébet izr.	2	2	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	—	360	
30 Bóna O. Mafild ev.	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	3	2	2	1	—	260	
Burián Dagmár ref.	1	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	3	—	240	
Kardos Lili izr.	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	—	260	
Mihalik Sára ev.	1	2	1	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	1	—	360	
Tariska Magda rk.	2	1	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	—	260	
35 Vietorisz Éva ref.	2	2	1	3	2	1	3	3	3	3	3	3	2	3	—	360	

	III.		IV.		I-IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		V-VIII.		I-VIII.		
	I		II		f.		l.		f.		l.		f.		l.		f.		
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
református	20	12	10	1	15	1	57	2	11	7	14	2	10	2	12	2	47	13	104
evangelikus	4	2	6	1	6	3	18	4	4	2	6	2	6	2	4	1	20	7	38
római katolikus	10	16	12	2	12	4	50	6	15	3	5	3	12	1	13	4	45	11	95
görög katolikus	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
izraelita	1	1	5	—	2	5	9	5	—	—	1	1	—	2	2	1	3	4	12
magyar anyanyelvű	34	31	31	3	33	12	129	15	30	12	33	—	27	7	38	—	77	19	206
német anyanyelvű	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
szlovák anyanyelvű	1	—	2	1	1	1	4	2	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	6
csak magyarul beszél	24	23	18	3	25	—	90	3	22	1	11	—	23	—	17	2	73	3	163
magyarul és németül tud	5	1	3	—	5	4	14	4	1	—	2	1	5	2	1	—	6	8	20
magyarul és szlovákul tud	5	7	11	1	10	3	33	4	17	1	15	3	6	5	16	—	54	9	87
magyarul, németül és szlovákul tud	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	5
egyéb idegen nyelven tud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
magyar anyanyelvű	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
német anyanyelvű	1	—	2	—	1	—	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
szlovák anyanyelvű	8	—	7	—	2	—	17	—	6	3	2	1	6	—	7	—	21	4	38
kisbirtokos, kisbirtóló	1	7	1	—	—	—	9	—	1	—	—	—	—	—	2	—	3	—	12
kisbirtokos, napszámos	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
egyéb önálló őstermelő	—	—	—	—	5	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	7
gazdasági tisztviselő	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
földművelési napszámos	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
nagyiparos, bányavállalkozó	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
kisiparos, bányavállalkozó	6	1	4	1	4	2	15	3	5	—	9	1	5	1	—	—	28	2	43
ipari vagy bányászati tisztviselő	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3

Az osztályozott tanúik

A szülő foglalkozása szerint

Anyanyelve, nyelvism. szerint

	III.		IV.		I-IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		V-VIII.		I-VIII.		
	I		II		f.		l.		f.		l.		f.		l.		f.		
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ipari vagy bányászati napszámos	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
egyéb ipari v. bányászati s. szem.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
nagykereskedő	2	3	4	—	2	2	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kiskereskedő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kereskedelmi tisztviselő	1	2	1	—	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
közlekedési tisztviselő	10	4	7	1	9	2	30	3	7	2	—	3	1	4	—	12	8	42	11
egyéb közlekedési segédszemély	2	—	1	—	1	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	9	3	16
köztisztviselő	1	3	—	—	1	2	5	2	1	—	1	2	—	—	—	—	2	2	7
pap, tanár, tanító	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
más értelmiségi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
közhivatal v. más értelm. altszít	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
katona v. csendőrtiszt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
katona v. csendőraltszít	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
nyugdíjas köztisztviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
nyugdíjas altszít	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
főkecs, járadékos háztulajdonos	4	1	1	—	—	—	4	—	1	—	5	2	1	2	—	—	7	5	11
ismeretlen foglalkozásúak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rimaszombatban	14	15	10	2	9	8	48	10	14	7	11	6	8	5	9	6	42	24	90
Gömör Kishont vármegye	20	16	20	2	26	5	82	7	14	5	15	2	18	1	21	2	68	10	150
Borsod	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Az osztályozott tanuló

A szülő foglalkozása szerint

Szülökeikah.

3. Iskolai felszerelések értéke.

Tételek	Gyarapodás			Állomány		
	vétél	ajándék	Érték	darab	Érték	
					Pengő	f.
	darab			darab	Pengő	f.
Bútorok *						
Házi és irodai felszerelés *						
Tanári könyvtár	51	353	2524	66	13000*	—
Ifjúsági könyvtár	68	7	262	10	5956	—
Segélykönyvtár	71	2	230	—	373	600
Történelmi és földrajzi szertár	9	—	236	50	30	700
Természettudományi és vegytani szertár	38	4	751	42	—	—
Természettudományi szertár	27	—	944	59	342	—
Rajz szertár	14	—	133	06	73	357
Játék szertár	18	5	95	60	43	206
Torna szertár *						

* Az 1938 november 10-ike előtt összeállított leltárakba csak a tárgyak neve van bevezetve az érték megjelölése nélkül. Így az iskolai felszerelés és a szertárak, könyvtárak értékére vonatkozólag pontos adatok még nem állnak rendelkezésre. Pontos leltár elkészítése és az egyes tárgyak felértékelése most van folyamatban.

XIV.

Az iskola benépesülésének visszatekintő kimutatása.

Tanév	Osztály		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	összesen	egész tagozat
1920—21	nyilv.	fiú	54	49	35	41	37	35	48	37	336	406
		leány	4	8	6	3	4	4	4	2	35	
1920—21	magán-tanuló	fiú	9	8	1	3	—	2	1	1	25	10
		leány	4	1	2	1	1	1	—	—	10	
1921—22	nyilv.	fiú	58	52	38	38	20	37	33	50	326	378
		leány	2	5	8	11	3	2	5	4	40	
1921—22	magán-tanuló	fiú	3	6	1	—	—	—	—	—	10	2
		leány	—	2	—	—	—	—	—	—	2	
1922—23	nyilv.	fiú	47	43	44	23	20	16	27	24	244	294
		leány	7	2	4	7	4	2	—	5	31	
1922—23	magán-tanuló	fiú	3	3	4	3	—	2	1	1	17	2
		leány	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
1923—24	nyilv.	fiú	51	32	40	42	15	22	15	26	243	302
		leány	12	7	4	2	8	3	2	—	38	
1923—24	magán-tanuló	fiú	7	3	—	3	3	1	2	1	20	1
		leány	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
1924—25	nyilv.	fiú	54	46	34	30	30	15	20	16	245	303
		leány	11	16	5	1	1	5	1	1	44	
1924—25	magán-tanuló	fiú	5	4	—	—	2	1	—	—	12	2
		leány	2	—	—	—	—	—	—	—	2	
1925—26	nyilv.	fiú	34	57	34	31	22	30	13	17	238	288
		leány	6	8	9	6	2	—	4	1	36	
1925—26	magán-tanuló	fiú	4	5	—	—	—	—	1	1	11	3
		leány	1	2	—	—	—	—	—	—	3	
1926—27	nyilv.	fiú	30	37	49	31	23	22	27	15	234	274
		leány	7	6	6	7	4	2	—	4	36	
1926—27	magán-tanuló	fiú	2	—	1	—	—	—	—	—	3	1
		leány	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
1927—28	nyilv.	fiú	18	27	33	37	20	20	17	22	194	230
		leány	11	2	5	6	3	2	—	—	29	
1927—28	magán-tanuló	fiú	1	2	1	2	—	—	—	—	6	1
		leány	—	1	—	—	—	—	—	—	1	

Tanév	Osztály										összesen	egész tagozat
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
1928—29	nyilv.	fiú leány	19 3	18 11	26 4	29 5	26 4	20 2	17 2	17 —	172 31	204
	magán- tanuló	fiú leány	— 1	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1	
1929—30	nyilv.	fiú leány	24 13	14 3	16 12	26 4	21 4	27 2	18 1	11 2	157 41	200
	magán- tanuló	fiú leány	— 1	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 1	
1930—31	nyilv.	fiú leány	40 7	22 12	14 2	15 10	22 2	20 5	24 1	17 —	174 39	215
	magán- tanuló	fiú leány	— 1	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	2 —	
1931—32	nyilv.	fiú leány	53 17	35 8	18 11	16 1	17 8	23 1	18 4	24 1	204 51	259
	magán- tanuló	fiú leány	— 2	— —	— 1	— —	— 1	— —	— —	— —	2 2	
1932—33	nyilv.	fiú leány	33 20	50 17	40 10	20 12	12 1	17 8	21 1	17 3	210 72	283
	magán- tanuló	fiú leány	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —	
1933—34	nyilv.	fiú leány	35 17	32 22	43 16	32 10	16 9	14 1	13 7	18 1	203 83	289
	magán- tanuló	fiú leány	— 1	— —	1 —	— —	— 1	— —	— —	— —	1 2	
1934—35	nyilv.	fiú leány	33 14	30 19	28 14	43 16	26 7	11 7	15 2	12 6	198 85	283
	magán- tanuló	fiú leány	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	
1935—36	nyilv.	fiú leány	24 11	35 12	26 15	28 11	37 5	18 5	11 5	13 2	192 67	260
	magán- tanuló	fiú leány	— 1	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1	
1936—37	nyilv.	fiú leány	28 6	27 11	37 7	29 11	25 5	29 4	18 4	11 5	204 53	259
	magán- tanuló	fiú leány	— —	— 1	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	1 1	

Tanév	Osztály										összesen	egész tagozat
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
1937—38	nyilv.	fiú leány	27 14	25 7	30 10	41 7	28 9	21 4	27 3	17 4	216 58	276
	magán- tanuló	fiú leány	— —	— —	— 1	— —	— —	— —	— —	— —	1 1	
1938—39	nyilv.	fiú leány	37 15	36 21	37 16	43 15	31 12	33 9	21 5	27 3	265 96	364
	magán- tanuló	fiú leány	— —	— —	— 1	— 1	— —	— —	1 —	— —	1 2	
1939—40	nyilv.	fiú leány	31 —	29 5	45 14	39 16	38 8	30 8	35 10	22 6	269 67	336
	magán- tanuló	fiú leány	— 1	3 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— 1	
1940—41	nyilv.	fiú leány	33 —	31 —	35 6	35 13	33 12	28 8	28 7	31 9	254 55	314
	magán- tanuló	fiú leány	— 4	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	1 4	

Az iskolaépületre vonatkozó kimutatás.

a) Alagsor.

Tápinézeti faskamra 16'5, szeneskamra 25'6, éléskamra 21'6, kamra 20'2, cserkészkamra 47, szolgálakás: szoba 22'2, konyha 19'7, szakácsnő szoba-konyha 35'4, szolgálakás: szoba 30, konyha 21'4, szivattyúház 20'3 alumneumi ebédlő 100, kisebbdlő 19'7. tálaló 14'6, konyha 44'5, éléskamra 20'33, WC 21'2, WC 10'80, folyósók 239'52.

b) Földszint.

Tornaterem 287'50, festncv. tanár szobája 7, öltöző 20, zuhanyozó 20, előszoba 12, WC 10'80, cserkészotthon 47'9, II. o. tanterem 48'6, rk. vallásterem 47'9, V. o. tanterem 67'3, I. o. tanterem 56'4, kapus szoba 26'5, ev. vallásterem 26'5, III. o. tanterem 56'4, IV. o. tanterem 67'3, ifj. könyvtár 26'5, VIII. o. tanterem 67'1, VI. o. tanterem 59'4, VII. o. tanterem 60'3, WC. 21'2, folyósók 239'52.

c) Első emelet.

WC 10'80, rajzterem 126, rajztanár szobája 26'6. üres tanterem 50, igazgatói iroda 30'30, fogadó szoba 27, tanári szoba 81'72, pénztáros szobája 15'36, term. rajzi szertár 52'98 + 60, kémiai előkészítő terem 29'84, term. rajzi előadó 67'5, leányszoba 53'4, üres tanterem 60'3, WC 21'2, folyósók 239'52,

d) Második emelet.

WC 10'80, internátusi felügyelő szobája 23'10, tanuló szoba 101'5, fürdőszoba 30'45, intern. hálószobák 50 + 67, tanári könyvtár 82'24, vendégszoba 26'88, betegszoba 26'88, fizikai szertár 70'60, fizikai előkészítő 29'9, fizikai előadó 67'5 üres termék 53'4 + 60'3, WC 21'2, folyósók 239'52.

e) A telek, amelyen az iskolaépület áll 3421 □ öl. Az iskola épület 250 □ öl területen épült. Az udvar terjedelme 2491 □ öl, a kert 300 □ öl.

Jegyzet: az a, b, c, d pont alattiak számadatai négyzetméterekben értendők.

XV.

Az 1941/42. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Farkas K. Az ó- és ujszövetségi kijelentés története. Ev. hittan: Bereczky S: Ószövetségi élet- és jellemképek és tanítások. R. kat. hittan: Nagyobb katekhizmus. Izr. hittan: Singer: Bibliai és a zsidók története. Nagy J. Béla: Magyar nyelvtan I. Jékely—Kerecsényi—Vajthó: Magyar olvasókönyv I. Bogsch: Magyarország föld- és néprajza. Kun S.: Iskolai latin nyelvtan. Kun—Törös: A magyar gyermek első latin olvasókönyve. Greguss—Karl: A magyar lakóház és tájéka. Mérey—Hadarits—Sárközy: Számтан és mértan I. Kerényi—Rajeczky: Énekes ABC. Kogutowicz: Iskolai atlasz.

II. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Farkas K: Az ó- és ujszöv. kijelentés története. Ev. hittan: Bereczky S.: Jézus élete és tanítása. Biblia ismertetés. R. kat. hittan: Radó—Rajeczky: Az ószövetségi kinyilatkoztatás története. Izr. hittan: Singer: Bibliai és a zsidók története. Nagy J. Béla: Magyar nyelvtan II. Jékely—Kerecsényi—Vajthó: Magyar olvasókönyv II. Bogsch—Kondói—Kiss: A világrészek föld- és néprajza: Kun S: Iskolai latin nyelvtan. Kun—Törös: A magyar gyermek második latin olvasókönyve. Greguss—Karl: A magyar tájak élete. Mérey—Hadarits—Sárközy: Számтан és mértan II. Kerényi—Rajeczky: Énekes ABC. Kogutowicz: Iskolai atlasz.

III. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Révész: A keresztyénség története. III. Ev. hittan: Bereczky: A ker. egyház rövid története. III. R. kat. hittan: Radó—Rajeczky: Az ujszövetségi kinyilatkoztatás története. III. Izr. hittan: Singer: Bibliai és zsidók története. Nagy J. Béla: Magyar nyelvtan III—IV. Jékely—Kerecsényi—Vajthó:

Magyar olvasókönyv III. dr. Varga Zoltán: A magyar nemzet elbeszélő története. Csinády Gerő: Általános földrajz. Kun S.: Iskolai latin nyelvtan. Kun S.: A magyar gyermek harmadik latin olvasókönyve. Thienemann: Német olvasó-és gyakorlókönyv III. — Renner J: Természettan. III. — Mérey—Hadarits—Sárközy: Algebra és mértan. III. Biró: Műalkotások ismertetése. — Bartos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz. — Kogutowicz: Iskolai atlasz. —

IV. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Rác K: Ker. hit-és erkölcsstan IV. Ev. hittan: Bereczky: Ker. hit-és erkölcsstan IV. Rk. hittan: Radó—Rajeczky: A kath. liturgia. IZR. hittan: Singer: Bibliai és a zsidók története. Rác: Héber—magyar nyelvkönyv. Nagy J. Béla: Magyar nyelvtan III—IV. Jékely—Kerecsényi Vajthó: Magyar olvasókönyv IV. Lehr: Arany: Toldi. Jánossy—Varga: Az antik világ és a ker. Európa története a honfoglalásig. Kun S: Iskolai latin nyelvtan. Esztergomy—Gaál—Nagy: Latin olvasó-és gyakorlókönyv IV. Thienemann: Német olvasó és gyakorlókönyv IV. Bodrossi—Hoffer: Ásványtan IV. Mérey—Sárközy—Lovass: Algebra és mértan. IV. Melly—Párdányi: Egészségtan IV. Radnai: Fogalmazási gyorsírás IV. Biró: Műalkotások ismertetése III—IV. Bartos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz.

V. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Czákó—Czeglédy: Vallástörténet. Ev. hittan? Rk. hittan: Schütz: Kath. hittan. IZR. hittan: Braun rendszeres zsidó- vallás és erkölcsstan. Nagy J. Béla: Magyar nyelvi olvasókönyv V—VI. Jékely—Kerecsényi—Vajthó: Magyar olvasókönyv V. Marczinkó—Pálfi—Várady: A középkor és újkor története. V. Édes—Nagy: Szemelvények Titus Livius könyveiből. V. Antal—Gaál: Lirai szemelvények V. Wagner—Gaál—Oswald: Római régiségek. Huszti J.: Chrestomathia. Thienemann: Német olvasó és gyakorlókönyv V. Bárczi: Francia nyelvkönyv V. Kovács E: Szlovák tankönyv V. Greguss Karl: Élettudomány V. Mérey—Sárközy—Lovas: Algebra és mértan V. Bartos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz.

VI. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Révész: Egyháztörténelem I. r. Ev. hittan: Bereczky S: Az egyetemes ker. egyház története VI. Rk. hittan: Schütz: Kath. erkölcsstan. IZR. hittan: Singer: Kötelességtan. Nagy J. Béla: Magyar nyelvi olvasókönyv V—VI. Jékely—Kerecsényi—Vajthó: Magyar olvasókönyv VI. Mikó—Marczinkó—Pálfi: A legújabb kor története. Horn J: Gazdasági és társadalmi ismeretek. Esztergomy—Édes: Szemelvények Cicero beszédeiből. Wirth: Szemelvények Vergilius Aeneiséből. Thienemann: Német olvasó és gyakorlókönyv V. Bárczi: Francia

nyelvkönyv VI. Macht: Szlovák olvasókönyv I. Bodrossi: Vegytan VI. Mérey—Sárközy—Lovas: Algebra és mértan VI. Bartos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz. Wágner—Gaál—Oswald: Római régiségek. Huszti: Chrestomathia.

VII. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Révész: Egyháztörténet II. r. Ev. Hittan: Gaudy: A keresztényiség megalapításának története. Rk. hittan: Aubermann: Kath. egyháztörténet. IZR. hittan: Singer: Kötelességtan. Nagy J. Béla: Magyar nyelv. Zsigmond F.: A magyar nemzet irodalomtörténete I. dr. Varga Z: Magyarország története VII. Karl—Temesi: Hazánk részletes földrajza és térképismeret. Wirth: Szemelvények Vergilius Aeneiséből Esztergomy—Édes: Szemelvények Cicero leveleiből és bölceleti műveiből. Wagner—Gaál—Oswald: Római régiségek. Huszti: Chrestomathia. Thienemann: Német olvasókönyv V. Bárczi: Francia irodalmi olvasókönyv VII. Macht: Szlovák olvasókönyv II. Szijjártó—Fornwald: Kísérleti fizika I. Mérey—Sárközy—Lovas: Algebra és mértan VII. Györy: Művészettörténet I. Bartos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz.

VIII. OSZTÁLY.

Ref. hittan: Szele: Apologetika. Ev. hittan: Zsilinszky—Bereczky: Evangéliumi ker. életfelfogás. Rk. hittan: Uhlyárik: Apologetika. IZR. hittan: Singer: Kötelességtan. Zsigmond: A magyar nemzet irodalomtörténete II. Marczinkó—Pálfi: Magyarország története VIII. Wirth: Szemelvények Horatius műveiből. Édes—Esztergomy: Szemelvények Tacitus műveiből. Wagner—Gaál—Oswald: Római régiségek. Thienemann: Német olvasó és gyakorlókönyv V. Bárczi: Francia nyelvkönyv VIII. Macht: Szlovák olvasókönyv II. Korniss: A pszichológia és logika elemei. Szijjártó—Fornwald: Kísérleti fizika II. Mérey: Algebra II. Mérey: Geometria VII—VIII. Gerlóczy—Fodor: Egészségtan VII—VIII. Bartos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz.

SEGÉDKÖNYVEK:

Ref. hittan: Énekesköny (anyaországi) — Biblia I—VIII. o. — Magyar helyesírás szabályai. — Pintér: Magyar nyelvvédő könyv V—VIII. — Burián: Latin—magyar és magyar—latin szótár V—VIII. — Kelemen: Német—magyar és magyar—német szótár. — Birkás: Francia—magyar és magyar—francia szótár VII—VIII. — Lutter: Logarithmus tábla VI—VIII.

XVI.

Internátusok. Tápintézet.

A rimaszombati Egyesült Protestáns Gimnázium vezetősége, tekintettel a vidékről bejáró tanulók rendkívül nagy számára, a bejárás egészségügyi és pedagógiai hátrányainak tudatában segítséget óhajtott nyújtani azoknak a szülőknek, akik gyermekeiket a szülői háztól távol voltak kénytelenek taníttatni. E célból nyitotta meg már az 1939—40. iskolai évben a rimaszombati ref. egyház vezetősége a gimnázium fősomszédságában a Süteő-féle telken a kisinternátust, majd — mikor ez a növekedő igényeknek már nem tudott megfelelni — a jelen iskolai év elején az iskola fenntartó testülete a gimnáziumi épület régi szárnyának második emeletén a modern igényeket is kielégítő új internátust (központ internátus) rendezett be. Az épület és a hozzá tartozó ingatlan leírása az iskolaépületre vonatkozó kimutatásban található.

1. Központi internátus. A közp. internátus 2 hálóteemből, 1 közös nagy tanulóteremből, 1 teljesen modernül berendezett fürdő-, 1 beteg- és 1 tanári szobából áll. A tágas és világos helyiségekből álló új internátus mindennemű fényűzéstől mentes ugyan, de az egészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és a középosztályú igényeket maradéktalanul kielégíti. A jelen iskolai év folyamán 23 növendék lakott a központi internátusban. A jövő évi befogadó képesség azonban a jelenlegi kétszeresére fog emelkedni, minthogy az igazgatótanács a tanárikar javaslatára elhatározta a pedagógiai szempontból hátrányos közös nagy tanulóteremnek lakó szobává és a második emeleten még üresen álló két tanteremnek internátusi szobákká való átalakítását. E tervbe vett változtatások folytán a növendékek kollégiumi rendszer szerint ugyanazon szobában laknak és tanulnak, természetesen a jelenleginél kisebb tanulólétszám mellett, ami maga után vonja a fegyelmzés könnyebbedését és általában otthonoszerűbbé teszi az internátusi életet. A központi internátus növendékei a kisinternátusi növendékekkel és a tanári kar fiatalabb, női tagjaival együtt a gimnáziumi épület alagsorában levő tápintézetben, az alumneumban élnek.

A központi internátus vezető tanára Vajda Szabó Pál volt, aki tanulmányi és vallás erkölcsi szempontból ellenőrizte a bentlakó növendékeket. A központi internátusbeli takarítást, fűtést és a többi szükséges munkálatokat Veress Ferenc próbaszolgálatos altiszt és felesége végezték.

A központi internátus a jövő iskolai évben bekövetkező megnagyobbodása szükségessé teszi egy második felügyelő tanár alkalmazását, aki az új szárnyon megnyíló internátusi szobák növendékeinek ellenőrzését, tanulmányi és erkölcsi irányítását fogja végezni.

2. Kisinternátus. A Süteő-féle telken levő kisinternátus a jelen isk. évben teljesen benépesedett. A bentlakó növ. sz. 22 volt. A szerényebb keretek között működő kisinternátus főként a gyengébb anyagi helyzetű és kedvezményt élvező jobb tanulmányi előmenetelű növendékeknek igyekezett pótolni a családi otthont. A növendékek tanulmányi és vallás erkölcsi felügyeletét 1940. dec. 2-ig Kovács József, attól kezdve pedig Dobos József tanár látta el. Az intézet napirendje meg egyezett a központi internátuséval. A kisinternátusban a takarítást, fűtést és egyéb munkákat Sonkoly Borbála takarítónő végezte. A Ferenczy-u. 22. sz. alatti Süteő-féle telek, amelyen a kisinternátus fekszik 940 □-l. Fenntartója a gimnázium fenntartó testülete. Az épület alapterülete 231 m². 9 lakószoba, 1 előszoba, 2 folyosó, 1 fürdőszoba és 2 WC. van benne. A lakószobák méretei: 34, 32, 25, 17, 16, 12, 9 m² és 2 á: 10 m² raktárhelyiségül szolgáló kis szoba. A szobák aránytalanságának oka az, hogy az épület megelőzőleg magánlakásul szolgált.

Az igazgatótanács a nyári szünidőben tervbevette a kisinternátus egészségügyi szempontból kívánatos átépítését, ill. alapos kitarozását is.

Egészségügyi ellenőrzés. A bentlakó növendékek egészségügyi ellenőrzését mindkét internátus növendékeinél Dr. Balogh Ádám kórházi igazgató főorvos végezte, elismerésre méltó önzetlenséggel, díjmentesen.

Részben az internátus nagyobbodásnak és fokozatos kiépülésének természetes következményeképpen, részben a több szülő részéről jogoson megnyilvánuló kívánságnak eleget téve, az internátusoknak a jövő iskolai év elejétől kezdve házi orvosuk lesz, aki a növendékeket naponként meglátogatva fogja ellátni egészségügyi ellenőrzésüket. Ez irányban már megtették a szükséges lépéseket.

Iskolarádió a közp. internátusban. További fejlődést fog jelenteni az internátus életében az országban szinte egyedülálló isk. rádió üzembe helyezése, amely már a jelen isk. év végén meg is kezdődött. Az isk. közp. kezelésű rádiókészülékéről a gimn. tanterem kivül a központi internátus minden szobájában van egy dinamikus hangszóró leágazás, s így jövő iskolai évtől kezdve a növendékek délutáni szabadidejüket megfelelő előadások, vagy zene hallgatásával tehetik kellemesebbé.

Internátusi díjak. Kedvezmények. A teljes ellátás, lakás, fűtés, világítás, fürdőhasználat díja szept. és okt. hónapokban a közp. internátusban 50^{,-}, a kisinternátusban 45^{,-}P. volt. Ezeket a — mai viszonyok mellett — szinte hihetetlenül alacsony díjakat az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok miatt kénytelenek voltunk novembertől kezdve 1 kg. zsírral, vagy annak megfelelő pénzmegváltással, f. évi áprilistól kezdve pedig 10^{,-} P-vel emelni. Ez a két ízben történt, együttesen 8 %^o-ot kitevő díjemelés egyáltalában nem állt arányban az élelmiszerek egyre rohamosabb emelkedésével, amely általában 40—50 %^o-ra tehető, sőt egyes esetekben a 100 %^o-ot is megközelíti. A két fenntartó egyházkerület — a tiszáninneri református és a tiszai evangélikus — valamint a vallás- és közoktatásügyi minisztérium jelentékeny anyagi támogatásának köszönhető, hogy az internátusi díjakat csak oly kis mértékben kellett az iskolai év folyamán emelnünk, hogy azok még mindig jóval alatta maradtak az ország bármely hasonló internátusában fizetett díjaknak. E megértő anyagi támogatás folytán tudtunk továbbá az 1939—40. iskolai év 3 kedvezményes internátusi tanulójaival szemben az 1940—41. iskolai évben már 12 növendéknek internátusi és tápintézeti kedvezményt nyújtani összesen 1954 99 P. értékben.

Az internátusok fokozatos berendezése, a felszerelés (szekrények, asztalok, székek, ágyak stb.) kiegészülése természetesen maga után vonja az évenkénti beruházások csökkenését, s az ilyenképen felszabaduló összeg egy része a növendékek segélyezésére lesz fordítható, ami a kedvezmények növekedését fogja eredményezni. Így már a következő iskolai évre készített vázlatos költségvetés szerint mintegy 3 teljes, 8 fél és 12 negyed díjkedvezményt fogunk tudni az arra érdemes rászoruló növendékek között kiosztani kb. 6500 P. értékben.

Az internátusi beírási díj egész évre, mindkét internátusban 5^{,-} P. volt.

3. Tápintézet. Az iskolaépület alagsorában van elhelyezve és feladata az, hogy a két internátus növendékei, valamint a bejáró szegénysorsú, jó előmenetű tanulók részére olcsó, izletes ételmezést biztosítson. Feladatát az év folyamán a körülményekhez mérten mindenkor százszázalékosan biztosította, ami az állandóan emelkedő élelmiszer árak miatt nem volt könnyő feladat. A múlt évhez hasonlítva határozott fejlődés mutatkozik az alumnisták számában. Itt étkezett 50—52 tanuló részint internátisták, részint bejáró, vagy városban szálláson lakó tanulók, és 10 tanár. A múlt évhez képest a tanulók nagyobb száma jelentősebb kedvezmények adását tette lehetővé és reményünk van arra, hogy a jövő iskolai évben a kedvezmények számát emelhetjük. Az ételmezés árát tekintve, 1941 áprilisáig az áremelkedések ellenére is sikerült megtartani a múlt évi állagot, s a tanulók, akik ebédre és vacsorára jártak ápriliséig 30^{,-} pengőt, utána pedig 40^{,-} pengőt fizettek. A külön csak ebédre járó alumnisták 20^{,-} pengőt, majd április 1-től 25^{,-} pengőt fizettek, amelyhez járult még havi 1 ill. félkiló zsír beszolgáltatása. Ez utóbbi követelménynek a tanulók a zsírbeszerzés nehézségeire való tekintettel, pénzben is eleget tehettek, a zsír napi árának megfelelően. Az internátusban lakó tanulók

szintén tartoztak havonként 1 kg. zsírt, vagy annak napi árát befizetni. Ezen tanulók teljes étkezést kaptak az alumneumban: reggelit, ebédet és vacsorát. Reggelire kaptak hetente 3-szor kávé, a főbbi napokon tejet. Ebédre 3-szor hetenként 3 tál ételt, mindenkor hússal, kivéve a hústalan napokon.

Tájékoztatás a jövő iskolai évre.

Internátusok. Az internátusokba való felvétel iránti kérvényeket június 15-ig kellett beadni az osztályfőnök uraknak. Az I. oszt. jelentkező, vagy más isk. jövő tanulók még a nyári szünidő alatt beadhatják kérvényeiket a gimnázium igazgatóságához. Azok a növendékek, akik már tagjai voltak az internátusoknak, a felvételtől nem kapnak külön értesítést. A felvett tanulók szeptember 7-től költözhetnek be az internátusokba. A közös étkezés szeptember 8-án este vacsorával kezdődik. Beosztásukat a gimnázium hirdető tábláján kifüggesztett hirdetményből tudhatják meg. A kijelölt helyre való beköltözésük előtt fel kell mutatni az érdekelteknél internátusi felügyelő tanárnál a beírási és a szeptember havi internátusi ill. tápintézeti díj befizetését igazoló csekkszelvényt.

Beírási díjként, bútor, fürdő, evőeszközhasználat, valamint orvosi díj (a gyógyszerek árát kivéve) címén egész évre fizetendő 12^{,-} P.

Az internátusi díjakra vonatkozólag a jelenlegi rendkívüli viszonyok mellett nem nyilatkozhatunk határozottan. A június hó első napjaiban összeállított vázlatos költségvetés szerint, az akkori árakat véve alapul, a központi internátus évi díja 650^{,-} P. a kisinternátusé 580^{,-} P., mely összegekért a növendékek teljes ellátást, lakást, fűtést világítást kapnak. E szerint megszűnik a múlt év októberétől kötelező havonkénti 1 kg. zsír, vagy annak megváltása is. Természetesen e díjakat nem kötelező jelleggel közli az igazgatótanács és az esetleges nagyobb mérvű áremelkedés esetén fenntartja magának a jogot az arányos díjemelésre. Ismételten hangsúlyozzuk itt, hogy a jelenlegi viszonyokhoz képest az országban szinte egyedülálló alacsony internátusi díjszabás a két egyházkerület, valamint a VKM nagymérvű anyagi támogatásának tulajdonítható.

Az internátusi díjakat a múlt szokásától eltérőleg a tandíjhoz hasonlóan, csekkszámán kell befizetni. Csekkszám: 71724.

Az internátusi növendékek beköltözésük alkalmával kötelesek magukkal hozni: matracot vagy szalmazsákot és megfelelő ágyneműket. A fehérneműek mennyiségét a mai nehéz viszonyok között nem szabjuk meg, azonban kérjük a szülőket, hogy ezekkel oly mértékben lássák el gyermekeiket, hogy az egészség és tisztaság követelményeinek eleget tehessenek.

XVII.

Tájékoztató az 1941-42. tanévre.

1. **A tanulók beírása.** A főbeírások 1941-42. tanévre már 1941. jún. 23-24. napján megtörténtek. Utólagos beírások szept. 1-2-án lesznek. Az I. o.-ba jelentkező, továbbá a más intézetből átlépő tanulók szülei kíséretében kötelesek a beiratkozáshoz megjelenni, Szükséges okmányok az I. o.-ba jelentkezőknél: elemi iskolai bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat és újraoltási bizonyítvány; a a többi osztályokba az előző osztály sikeres elvégzését igazoló Tanulmányi Értesítő alapján vesszük fel a jelentkezőket.

Az I. o.-ba nyilvános tanulónak csak az vehető fel, aki az elemi iskola négy (IV.) osztályát sikerrel elvégezte és szept. 15-ig betölti a 10. életévét, de a 13. évét még nem.

2. **Javító érettségi vizsgálatok** ez évben a sárospataki ref. gimnáziumban lesznek szeptember 3-10 napjain. A javítóvizsgálatok pontos idejéről az érdekeltek külön értesítést fognak kapni.

3. **Javítóvizsgálatok** szept. 4-én reggel 8 órakor kezdődnek. Az egy tárgyból bukott tanulók minden külön folyamodás nélkül jelentkezhetnek javítóvizsgálatra. A javítóvizsgálat megkezdése előtt 6 pengő díj fizetendő, amely diákjólétj (internátusi kedvezmények, tankönyvszegély, stb.) célokra fordítatik. A két, vagy több tantárgyból bukott tanulók javítóvizsgálatot nem tehetnek.

A **különbözeti-és magánvizsgálatokat** szept. 4-5. napján tartjuk meg,

4. A tanév ünnepélyes megnyitása szept. 9-én d. e. 11 órakor lesz a tornateremben.

A tanítás szeptember 10-én reggel 8 órakor kezdődik.

5. **Fizetendő díjak:** Felvételi díj: 20 pengő, vegyes díj: 16 pengő. Leánytanulók felügyeleti díja: 12 pengő. Ezek a tételek a beírásakor azonnal fizetendők. A vegyesdíjakat és a leánytanulók felügyeleti díját a múlt tanévben havi részletekben szedték be az osztályfőnökök. A jövőben meg akarjuk kimélni úgy a tanárokat, mint a tanítványokat, ill. a szülőket az állandó pénzbeszedéssel járó kellemtelenségtől és munkatöbblettől.

A **bejáró tanulók** — az eddigi tapasztalatok szerint — az iskolaépületet és berendezési tárgyakat nem nagyon kimélték s a falak és bútortat rongálásával, bepiszkolásával anyagi károkat okoztak, azonkívül a vonaton való viselkedésük ellen is ismételt hangzottak el panaszok az állomásfőnökségek és a vonatkísérő személyzet részéről. Ezért őket a jövő tanév elejétől kezdve állandó tanári felügyeletnek fogjuk alávetni, aminek díjazására a bejáró tanulók külön 12 pengőt kötelesek a beírásakor egy összegben fizetni.

Tandij egy évre 60 pengő, **iskolafenntartási járulék** 40 pengő, összesen évi: 100 (egyszáz) pengő. Ez az összeg négy részletben is fizethető október, december, február és április 5-ig bezárólag. A havi részletekben való fizetés csak kivételesen indokolt esetekben engedhető meg. Ezt azonban minden esetben írásban kell kérni az igazgatóságtól. Az iskolafenntartási járuléknál elengedésnek helye nincsen, azonban a tandíjfizetés alól részben vagy egészben felmentést nyerhetnek az olyan szegénysorsú, jeles előmenetelű, vagy túlnyomóan jeles osztályzattal bíró tanulók, akiknek a magaviselete jeles és anyagi helyzetük azt indokolta teszi. Tandíjkedvezményért a kérvények az iskola Igazgatótanácsához címezve legkésőbb augusztus hó 25-ig az igazgatói irodában beadandók. A kérvényekhez csatolni kell szegénységi, ill. a szülők vagyoni helyzetéről szóló hatósági bizonyítványt. A második félévre külön kell folyamodni február 10-ig.

Az egyszer befizetett díjat az iskola pénztára senkinek sem téríti vissza.

Az iskola Igazgatótanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az iskolai díjakat a viszonyokhoz mérten emelhesse, ill. leszállíthassa.

Ingyenes helyek. Az állammal kötött szerződés értelmében a rimaszombati ref. egyház presbiteriuma hat ingyenes (tandíjmentes) hely betöltésére jogosult és erre ezton hirdet pályázatot. Ezekre a helyekre ref. vallású és megfelelő előmenetelű tanulók pályázhatnak. Kérvények a rimaszombati ref. egyház presbiteriumához címezve a rimaszombati lelkészi hivatalhoz adandók be legkésőbb augusztus 25-ig.

5. **Leánytanulók.** A leánytanulók felügyeletét az iskolafenntartók által a szülők költségén alkalmazott felügyelőnő látja el. Leánytanulókra nézve a munkaköpeny viselése kötelező.

6. **Vidéki tanulók elhelyezése.** Vidéki tanulók szülei, — amennyiben gyermekük nem az internátusban lakik, — kötelesek a beírás napján az igazgatónak bejelenteni, hogy kinél óhajtják elhelyezni gyermeküket szállásra és ellátásra, mert a tanuló csak olyan szálláson helyezhető el, amely egészségügyi szempontból megfelel és ahol a tanuló hazafias és valláserkölcsi gondozása is biztosítva van. Az olyan családok, amelyek vidéki tanulókat akarnak szállásra és ellátásra fogadni, ezt a szándékukat kötelesek előzetesen az igazgatóságnak bejelenteni.

Itt nyomatékosan hívjuk fel úgy a szülők, mint a szállásadók figyelmét arra, hogy szeptembertől kezdve az internátusi tanulók részére megállapított házi-
rend lesz kötelező minden tanulóra nézve, akárhol is lakik az illető. Ennek a
házirendnek be nem tartása a tanuló részéről fegyelmi vétséget fog jelenteni, a
szállásadó részéről pedig a gondjaira bízott tanulók feletti köteles felügyelet elmu-
lasztását, aminek következménye a tanuló ottlakhatási engedélyének megvonása
lesz.

7. Vidékről való bejárásra az igazgatóság ad engedélyt a tanulóknak. Az
engedély megadásáért kivétel nélkül mindenkinek kérvényt kell benyújtani leg-
később szeptember 1-ig. Aki a bejárásra engedélyt nem kap, az köteles az is-
kola székhelyén lakni.

8. **Egységes munkafüzet.** Az I. II. III. osztályok tanulói a földrajzból,
az I. II. IV. V. osztályok tanulói a természetrajzból és a VI. osztály tanulói
a vegytanból csak egységes munkafüzetet használhatnak. A munkafüzet száma:
409. e. p., és bármelyik könyvkereskedőnél beszerezhető.

8. **Egyensapka, magyaros ruha.** Az egyensapka viselése fiú- és leányta-
nulókra nézve egyaránt kötelező. Aki új ruhát csináltat, az csak magyaros sza-
bású és díszítésű ruhát csináltasson s tanítványaink a jövőben legalább ünnepi
alkalomkor lehetőleg ilyen ruhát viseljenek,

10. Az iskolai fegyelmi szabályok a tanulókra a nyári szünetben is köte-
lezők.

11. Hivatalos órákat a nyári szünetben minden szerdán délelőtt 10—12.
óraig tartunk.

Tartalomjegyzék.

	oldal.
I. Évmegnyitó beszéd	3
II. Iskolánk multja	7
III. Átvételi jegyzőkönyv	10
IV. Felügyelő-, fenntartó- és kormányzótestület	19
V. Iskolánk története az 1940-41 évben	23
VI. A tanári testület munkája	33
VII. Az ifjúság munkája	35
VIII. Az Oreg Diákok munkája	40
IX. Iskolánk anyagi ügyei	48
X. Jótékonyosság	54
XI. A tanulók névsora és érdemjegyei	63
XII. Érettségi vizsgák	76
XIII. Statisztika	77
XIV. Az iskola benépesülésének visszatekintő kimutatása	85
XV. Az 1941—42 tanévben használandó tankönyvek jegyzéke	89
XVI. Internátusok. Tápintézet	92
XVII. Tájékoztató az 1941—42 tanévre	96

